

ספר

מזכיר נשמות

דקיק

אָפּפֿענבאך ע"נ מייזן

ועוד קהלות אחרות במדינת אשכנז

י"ל

על פי כתבי יד עם מבא והערות

ע"י

יעקב קאפל דוישינסקיא

לונדון.

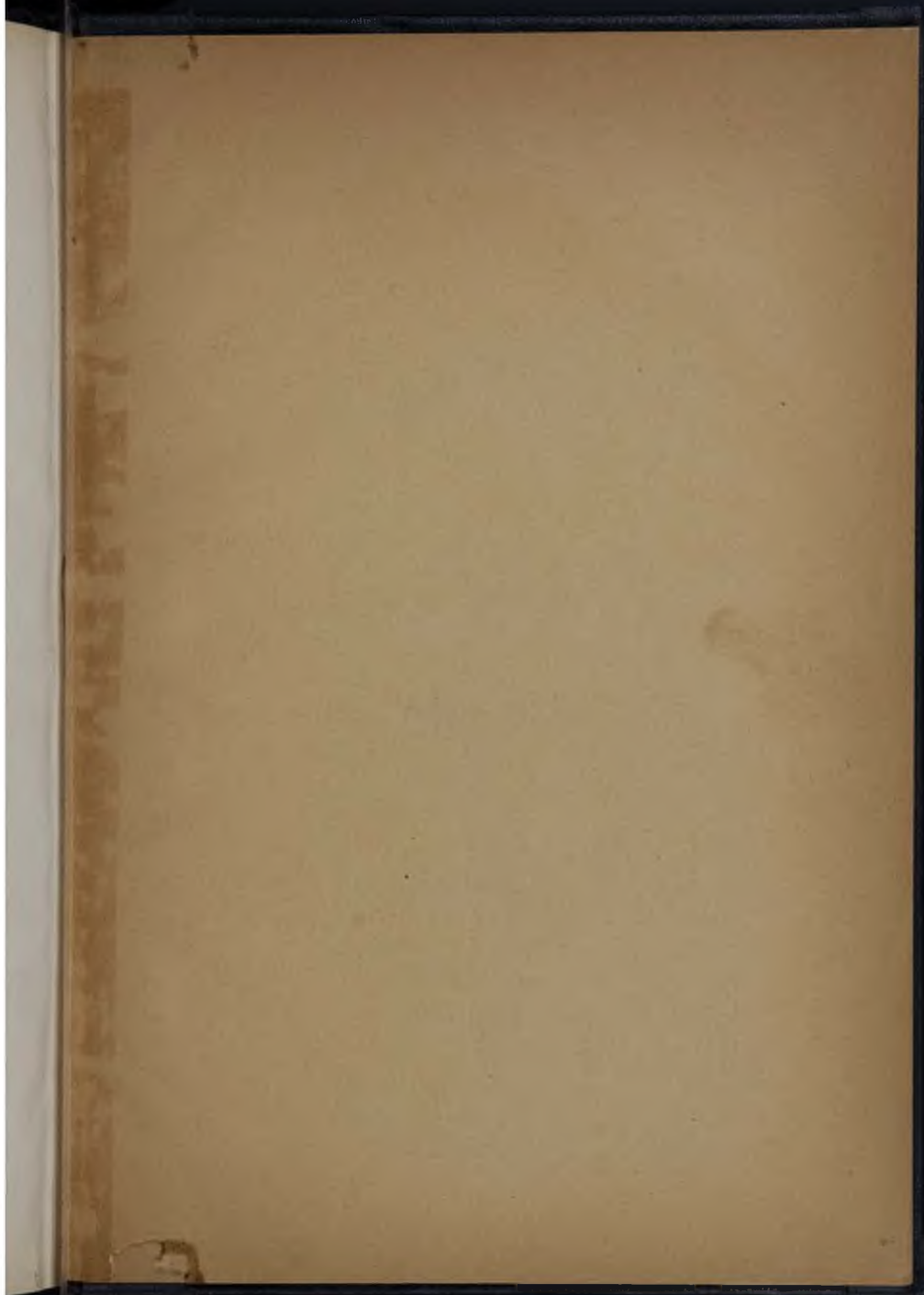
פראנקפורט אם מאין

י. קויפמאנן

תרע"ד לפ"ק.

Leo Baeck Institute

ספר
מזכיר נשמות

דקיק

אָפּפּנבאך ע"י מייז

ועוד קהלות אחרות במדינת אשכנז

י"ל

על פי כתבי יד עם מבא והערות

ע"י

יעקב קאפל דושינסקי

לונדון.

Handwritten signature or name, possibly 'Rosenfeld'.

פראנקפורט אם מאין

י. קויפמאן

תרפ"ד לפ"ק.

LEO BAECK
INSTITUTE
NEW YORK

Budapestini 1924.
Typis Katzburg VII. Kazinczy-utca 35.

לזכרון
אחינו בני ישראל הקדושים
אשר מסרו נפשם על קדושת השם בשעת המלחמה
והרדיפות שאחריה

בשנות
תרע"ז — תרפ"ב לס"ק
בארצות אוקריינא, רוסיא, פולין, הגר ושאר ארצות.

ספר מזכיר נשמות

ע"י

יעקב קאפל דוישניסקיא (לונדון).

בין המקורות היותר נחשבים לקורות עמנו הכתבים הישנים אשר נמצאים בעקדי הקהלות עומדים בראש ספרי השבונות וספרי כל רשימות הבעלי בתים, ומקומות בית הכנסת ובית הקברות ושאלות ותשובות הרבנים, מכתבים ואגרות, וספרי הזכרת נשמות. המה המעין אשר ממנו נובעות ידיעותינו מהי אבותינו בימי קדם. לרוב רק השלשה המקורות אשר הזכרתי אחרונה נשארו לנו וגם אלה רק בקהלות היותר חשובות. ההשבונוט לפי הרגל נקדעו מיד, וכן גם רוב הכתבים והרשימות. הרבנים לפעמים עשו העתקה משאלותיהם ומתשובותיהם וכידוע נדפסו והיו לספרות בפני עצמה. גם אגרות שונות נמלטו מיד המשהית ונמצאות בעקר הספרים השונים אולם כל מה שנגע לעניני ההביא קרישא ועניני מתים היה יקר ביותר בעיני כל יהודי עד היום הזה. כמאמר ה"חל חסד שעושים עם המתים היא חסד של אמת, ומטעם זה ספרי הזכרת נשמות נמצא גם בקהלות אשר לא שמרו כתבים וספרים אחרים. גם אם עבר עליהם כוס התרעלה והוכרחו להמלט מקהלם, ספרי ההביא קרישא התאמצו להוליך עמהם כמו הספרי תורה, ותודה לרגש הזה, יש לנו ממקור הזה כתבי יד מספרים כאלו אשר נתנו הומר לבמה הכמים להמציא מעליותיהם פריטים שונים, וקורות בלתי ידועים מהי הקהלות ומהי הגדולים ומנהיגי קהלות. באמת ראוי היה שאשנה פה כל מה שכתבתי המפורסם ר' דוד קייטמאן ע"ה – אשר היה המורה דרך הראשון והיותר גדול בעניני קורות הקהלות והמשפחות במאות השנים האחרונות – בענין העתקת והדפסת המקורות האלה במאמרו היקר "מקורות לקורות ישראל" (1) אשר כבר הצעתי במקום אחר (2), מטעם חשיבותם ויוצאם אמונתם. אבל לכל הפחות אציגה נא פה מקצת דבריו הנוגעים לענינינו והלואי שלא רק הכמים ותלמידים, רבנים וסופרים ישימו אותם על לב, כי אם גם שמישי הקהלות והחברות! ואלה דבריו: (3)

"כלימה תכסה פנינו בזכרנו את הנחלה הטובה אשר נהלינו אבותינו ספרי הזכרת הנשמות הנקראים בגלילות אשכנז בשם מעמארביבעה, כי לו היה לפנינו נאספים ונשמרים מעת הוסדם, כי אז היו לנו בית מועד לכל חי וזכרונות ימי עמנו אשר מעליהם יקרא דור דור ודורשיו, דור דור והכמיו, דור דור ומנהיגיו, אבל בכל עת אשר תמו לכתוב בספר כזה והחלו להקות על ספר חדש מאספם מקום פניי כישן הוציאו הישן מפני החדש והמתים אשר מתו כבר, מתו עוד הפעם באכרך

(1) אוצר הספרות הוצאת ר' שיא נראבעה, שנה שנייה, קראקא תרמ"ח.

דף 88 והלאה.

(2) בספרו: "רבנות דק"ק כנסת הגדולה בלונדון" דף 101 (לונדון תרפ"א).

בלשון אנגלי.

(3) אוצר הספרות שם דף 89.

זכרם ובכליון שמם והיו בלא הוי"ו (4) . . . (ואולי 5) יעזרו אנשים אשר לא שחו אליהן את לבן עדנה משנתם וידעו ויכירו כי מקור ברכה במטרום ובאהלם אשר נטל עליהם להצילו מאבדון ולשמרו מזכרת נצח למען יעמיד דור דורים ויתן את מימיו מים נאמנים. בין המקורות אשר ניתנו להציל ר"ד קויסמאן מזכיר את אלה: (א) ספרי קהלות מפנקסאות העדים והמדינות, (ב) ספרי החברא קדישא, (ג) ספרי שאר חברות, (ד) פקדי הממשלה דפאראות המלכים, כתבי חרות וכיוצא בהם. (ה) דברי שוכי מדע המסורים והנתונים: עניני קרן קימת, וצוואות, (ו) ספרים סדורים ומחוזרים קונטרסי תפלות וספרי ההפטרות אשר נמצאו בבתי כנסיות, (ז) סליחות לימים אשר נקבעו לזכור מעשי נסים, וגם סומונים והשבחות ותפלות, (ח) קונטרסי הזכרת נשמות הנודעים בשם מרמאדיכער, ישכבר נודע להוקרים כמה העילו הספרים האלה אשר יספרו לנו לפעמים דברי ימי גדולים מנהיגים וקדושים שוכני עפר, והם מקור ראשי לדברי ימי עמינו בכל ארצות סודריהם וזכר התחילו רבים וכן שלמים להוציא התעלמות האלה להגדיל הכמת ישראל ולהאדירה. (6)

אלה דברי החכם המנוה, דברים אשר לא טובים מהם יוכל לכתוב יהיה מי שיהיה להקדמת ספר מהמקורות האלו וכפרט תלמיד קטן הערך כמנוי. — רבים גם ממספר הקטן של הכמי הירודים הסופרים בימינו אפשר שיחשבו שמלאכה מרובה כזאת ללא תועיל כלל לספרות ישראל, כי רק עצמות ובישות השמות הנזכרים האלה, עוד שאפילו אינם עתיקים. — לכל הפחות חברה להתעסק בעלי הננוח אשר היו טמונים אלף או אלפים שנה, ומקורות זמן מאוחר אין להם תועלת כל כך. — לפעיד אין כן הוא, כי על חיינו אשר אנחנו חיים ועל הדורות הנכבדות והקדולות אשר כומנו, הדורות שהיו לפנינו במאות השנים האחרונות מופיעים יותר אור — להזכיר רק הונמא אחת. — מהדיכר טובי של ימי הנאונים! אפשר שעל ידי שאנו מוצאים מהיושר השכחה לאור ההזכרה שמות האבות של אחינו בני ישראל אשר הם חיים עדנה, תתעורר בלבכם האהבה הישנה לתורתנו הקדושה ולחיי הקהלות הקדושות, ועל ידי זה העצמות היבשות אשר אנחנו מוצאים אהה! בכמה קהלות בימינו תחינה מחדש ויפירו פרה! החוק הוא מאתי להקטין נולד ההיסטוריא העתיקה, והלא היא היסוד אשר עליה נשען כל בני דתנו המסורה לנו מסני, ושלשלת הקבלה תורה שבעל פה מדור אל דור ולא להקטין את האחד באתי כי אם להעיר על גורל ערך האחר. — כל זאת עלה על דעתי בעסקי עם כתבי יד ספרי הזכרת נשמות אשר אני מעריך לפני הקוראים, כי הם לבי בקרבי בזכרי איך ירדו הקהלות הישנות והעתיקות מגדולתם במאה האחרונה וההרתי בנפשי עוד, האם באמת אי אפשר לעכב וירדת אותן הקהלות אשר עוד אחזו בדרכי ישרים ואהבת התורה עוד לא נלחח מלב כל בניה! — רק אחת שבועית עברו מאז שהייתי

(5) אוצר הספרות שם דף 91.

(6) עוד מקורות אחרים (מסימנים ט'—י"ז) מזכיר שם רדיק עיין שם

ווירמיישא מלפנים עיר ואם בישראל, אשר כמד וכמה גדולים האירו שם אורם אור תורה, שם השתטתתי על קברות הצדיקים רבינו ברוך וכו' מהר"א ב"ר ברוך, מהר"ל ר' אלי' לואניץ, ר' יאיר הי"ח בכרך, מהר"א אברהם ברוך, ר' נתנלי צבי שפאן וכו' זכרונם לברכה, ואחרי כן פניתי אל החיים, הקהלה בוורמיישא כאשר היא היום, ומה מצאתי? בבית הבנסת של רש"י העמידו מנרפה (ארגעל) ברחוב היהודים רא נמצא כי אם סוחר אחד יהודי והשמש, ובכל המקום לא נמצא חנות יהודי אשר סוחר בשבתות וימים טובים, ולא בית משתה כשר! — אין סה המקום להארץ בחקירות למה ומאיזה טעם נהפכו הענינים למעמד זה, ועלינו רק לחשוב על חתימה למצוא הדרך אשר ברה גלך אך לעכב ההרחקה בדורנו בדרך האמת, אך לאחד תורה עם דרך ארץ, לתכלית זה הכרח ללמוד וללמד לשמור ופעילות, ללמד כל מה שנענע לעמנו ולתורתנו, לא יהי דבר אשר לא נחשב ספל בעינינו עם נענע ביהדות או ביהודים; ללמד את בנינו תורה שכתבם ותורה שבעל פה, ולכבד זכרון כל גדול בישראל ועל ידי זה נביאם להכיר אמיתות דתנו וקדושת תורתנו. אין לך אדם בישראל שאין לו גואלים, נך לא תמצא קהלה אשר אין שם דבר אשר כדאי היא שיהיו עליו וישמירו לטוב לנו אמר החכם ריד קופמאן, ועל זה נכל להוסיף: אין לך אדם מישראל אשר שמו יהיה נדע מלהרשים.

את אלה נזכר בנשתנו לקרוא בספרי זכרונות הנשמות, ואז לא יראו לנו השמות הקדושים כדבר טפל וכזכרון שאינו מועיל כלום, ובפרט כי בכל הספרים האלו מצנו רשימות מצדיקים אשר מסרו את נפשם על קדושת היום, וגם עוד במאה האחרונה נמצא שמות קדושים^{6a} רשומים בכ"י שלנו; וביותר בימינו אלה אשר כמה וכמה קהלות קדושות נהרגו בימי המלחמה ובאחרית, שכמה וכמה נשמות בישראל נהרגו ונטבחו ונשרפו ונטבעו ונתלו ונטרו ונתיסרו ביסורים קשים על יד ידו הישם⁷ — ועתה קל יותר לנו להבין אמיתות הכתובים האלה מבישנים יהודי לפני המלחמה הנוראה. גם אנחנו היום אשר אנו מיוצאי ירך הקדושים ההם אחרים ממנו הלא אנחנו בעצמנו מיוצאי הלצים קדושים אמיתיים אנו?⁸ נחלין תקוה חדשה בזכרנו אותם וכל מה שעבר עליהם, אך לא עזבו אף על רגע אחת תורת אלקינו ודבקו בו בכל לבבם, בכל נפשם ובכל מאדם, זה לפעיד תכלית הראשי להדפסת המקורות האלה.

לפי הרגל נוכל לומר שכל יהודי, אשר היה ראוי ששמו יוחק בספר הזכרת נשמות, ראוי נכ ששמו לא יישכח בדרות הכאים אחריו, הלא גם אנו מה חיינו אם לא נזכר באהבה את מקורינו, הציו, אשר ממנו הוצבנו את אבותינו ואבות אבותינו וזאת כל התלאות אשר מצאם והשפלות אשר היו חלקם, ורק עלינו ועל חיינו יום יום, יהיו מחשבותנו — חיים שאין בהם תבינה ואין בהם ממש יהיה חיינו, ובצאתנו מן העולם, כאילו לא היינו ולא חיינו נהיה, זה יתרון האדם מעל

^{6a} מהר"י יעקב בן הר"ר משה יעקב הקדוש עיין בפנים סי' 107.

⁷ עיין בפנים הספר, כ"י דף 9 ע"א.

⁸ עיין ספרי תולדות ר' דוד אופנהיימער, בודאפעשט חרסי' הקדמה.

הבריות האחרות שתמצית חייו מחוברת ע"י המחשבה. מחשבות על העבר ועל העתיד ושת"י המחשבות אלה – תוצאות הנשמה ודורות והשכל אשר נתן לו ד' ית"ש אשר בראנו – ידריכנו על דרך הישר והטוב בזה. בקראנו ספרי הזכרת נשמות מזכיר את כל הדמעות אשר ידדו מעיני קרובי כל אחד ואחד של הנזכרים בשעת סמירת אבותיהם או קרוביהם, אך הכתיבה עצמה ברשימות הזכרון האלה היתה אות אהבה, כלולה עם יראה שהורה ואמנה שלימה שעל ידי קריאת שמותיהם בשבתות וימים טובים במקום קדוש כבית הכנסת וזכרון הנפטרם יעלה לרצון גם לפני הבורא ית"ש ויהי לתועלת לנשמותיהם והיו צדוקים בצדור החיים בנן עדן העליון. אם נביט אל הספרים האלה גם מהשקפה הזאת לא רק בתור מקור היסטורי יהיו יקרים בעינינו, כי אם גם מקור קדושה ויראה יהיו לנו.⁹

מלבד ההכם קיומאן ע"ה אשר הוציא לאור, נספחות לספר הזכרת נשמות וזרמיישא בשם ספר המלואים¹⁰ גם הכמים אחרים הבינו גדל הערך ספרי הזכרת נשמות, ואלה המה אשר ראו אור הדפוס במלואם או במקצתם.¹¹

1. בוסטנוויעזן במדינת ביערק. מאמר בריל לאמס מברלין, מילדי בוסטנוויעזן הביא רשימת הנהגים והגדולים מספר הזכרת נשמות אבל לא נדפס במלואו (מאנאטשריפט שנה מיד, 1901 דף 559—540).

2. דייין באשכנז (כמוד לקאלן). ע"י היה ד' אהרן יעלליגעק רב בווינא בקונטרס המקיץ (ווינא תרמ"א) ועיין גם זאלפלד: מאטריולוגים דף 81.

3. דיססעלדראך. הזכרת נשמת משפחה נעלדערן מס' הזכרת נשמות דיססעלדראך נדפסו ע"י הה' ד' דוד קיינמאן בספרו: היינריך היינעס האנענאאל דף 280—274 (ברעסלי 1896).

4. הנובר ע"י הח' ר"ש גראנעמאן בספרו גענעאלאגישע שטודיען (ברלין 1913).

5. זרמיישא (ווארשע).

א) קונטרס זרמיישא וקהל ווינא הוצאת ההכם ר"א יעלליגעק (ווינא תר"ס). בו נכללו: הרני קיק וזרמיישא במזירת ד'תתנ, ושנת האלפים ק"ט.

ב) ספר הזכרת נשמות קהלת זרמיישא ע"י ההכם ר"א ברלינר בקובץ על יד, הוצאת מקיצי נרדמים חלק ג' שנת תרמ"ז (דף 32—29): נשמת הנהגים בנזירות ת"ח ות"ש במדינת פולין וריסן ע"ש ספר צוק העתים).

⁹ הוצאות מקיצי נרדמים, קובץ על יד חלק ד' (שנה השיעור) קראקא תר"נ.

¹⁰ מי יודע האם בימינו אלה נעשו רשימות הנהגים מאהב"י אשר נטבחו אלפים וזככות בעת ואחרי המלחמה ברוסיה, בפולין, בהגר אוקריינא ושאר ארצות.
¹¹ בדורות הנאונים קראו הזכרת הנשמות: "השכחה", וכן נקרא גם היום אצל הספרדים כנראה הזכרת הזאת בימי הנאונים לא נעשה אלא בתוך י"ב חודש אחר הספירה, ואפשר שהמנהג להזכיר נשמות בשבתות וי"ט לא היה עוד אחרי

- ס פ ר ה מ י ל ו א י מ ע"י החכם ר'ד קויפמאן שהוכרתי למעלה.
כולל היספות ותקונים לסי הזכרת נשמות של הח' ר"א ברלינר הגיל
מסנים ההקדש של ק"ק וורמיישא. (קראקא תרנ"ד).
- 5a. ווינא. מעמארבך הישן דק"ק ווינא: שטערן בס' היובל ברכת אברהם לכבוד
ר'א ברלינר דף 113.
6. מענעצא (מאניק). ברעוויא הצרפית הלך ד' דף 31—30 ע"י הח' נייבויער
האלפעלד: מארטיורולוגיום דף 10.
7. מאננהיים. הזכרת מס' הוכ' נשמות דק"ק זה הובאו ע"י הח' קויפמאן
בספרו: אהנענאאל דף 282—281.
8. ממעלסבורג. היה בידי הח' ר"ל צונין אשר הציע ממנו הזכרת ר' שמעון
ב' יצחק בן אבון ממענעצא. שטרה עבור דקהלות והאיר עיני הנולה בתורתני
ובטל נזירותי (ליטעראטורנעשיכטע דף 112).
9. מיסליין (במורבי) נזכר ע"י הח' קויפמאן במאנאזין חלק י"ב דף 289—301.
9a. מינדין (וועסטפאלען): לעווענשטיין בנייער צייטשריפט ס' נ' ד' י' אין
דייטשלאנד היא דף 195.
10. מעטין (או מייק) בעלזאם אשר עתה תחת ממשלת הצרפתי. רעוידא הצרפתי
חלק 44 דף 105 וחלק 50 דף 114 והלאה.
11. נירנבערג. (א) הפרופיסור הנוצרי ויליאם הענרי לו (Lowe) הדפיס בשנת
תרמ"א ס'. נשמתן של צדיקים ס' זכרון לדור אחרון. כולל נשמות
י"א' ו' וחשבו ישמו הנחרטים והנשרפים בעיר נירנבערג בשנת
הק"ט עם הקדמה בלשון אנגלי.
- ב. דאס מארטיורולוגיום דעס נירנבערנער מעמאר.
בוכע ס' ע"י הח' רייט זאלפעלד ממאניק. בשנת תרנ"ה (ברלין
1898). הס' הזה הוא ס' הראשי לספרות הזאת. וכולל מלבד הקדמה
פרטית אשר בה נותן הודעה מנ"ט ס' הזכרת נשמות הידועים לו
(דף XXVI עד XXIX), רשימת כל ההרגים והנזירות, וגם הערות
לחיי הקדושים הנזכרים, ומציע כל הספרות הנזנעת לענינו עם רשימת
המקומות והנשמות בלח"ק ובלשון אשכנז.
12. עלזאם (מדינה). ספרי הזכרת נשמות ממקומות יעונים במדינה זו היו ביד הרה"ח
- הנזירות באשכנז בשנת תתנ"ו. עיין זאלפעלד מארטיורולוגיום דף X—XII, והמקורות
שם. צונין צור נעשיכטע 318, ריטוב דף 4. אמנם לא נמצא המנהג לא בסידור
ר' עמרם או בסידור ר' סעדיה נאון. אכן בס' שערי שמחה לר"י ק' נאות והל' אבל
דף ס"ט נמצא כזה: ושם בהספר השני אישכבתא כדאמרין (כתובות ק"ט) ...
ואמרו חכמים אין המת נשתכח מן הלב עד י"ב חודש ואם נפטר בניסן וש
בשנה ב' אדרים מספידין אותו ומשכיבין אותו בישיבה של אלול. שא"ס ש
ל השכיבו בישיבה של אדר מפני שעברו עליו י"ב חודש ואין מנהג
ואין דרך ארץ להזכיר המת לאחר י"ב חדש.

ר"י לעוונשטיין אביד מאַסבאך אשר מזכירם ביאהרבוך דער לוי' נען ספדים שנה XIV דף ב', עיין גם רעוויא הצרפתית חלק מ"א דף 129.
13. ענדינגען במדינת שווייץ, הובא ע"י הח' לעוונשטיין ביאהרבוך שם דף ו'.
14. פוירדא (פירטה במדינת ביערן). קטעים אחדים והזכרות מס' הינ של קיק זו נדפסו ע"י הח' לעוונשטיין נ"י בנייערס צייטשריפט פיר נעשיכטע דער יודען אין דייטשלאנד חלק ב', ובמלאו (197 סימנים) ביאהרבוך ספדים חלק שמיני (1911) דף 157-178.

15. פראנקפורט דמיין: חלק ראשון של ס' הזכרת נשמות נערך לדפוס עם העתקה אשכנזית ע"י ר' שמעון אונא וי"ל בספ"דמיין (קויפמאן) בשנת תרע"ד, ומוסב רק על השנים שפ"ד עד ת"ט. אויו הזכרות משנים מאוחרים נדפסו ע"י תהיה ר' מרדכי הורוויץ בספרו פראנקפורטער ראכניגען (ד' חלקים).
16. פפערזע: תוכן המעמארבוך נדפס כמאנאשריפט שנה ל"ב 1873, דף 508-515, ודף 575 ע"י הח' ר"י פערלעס. (נדומה מאד לכ"י אדלר 1206 אשר נביא להלן).

17. קאבלעניץ. הובא ע"י הח' לעוין בראהמערס ליטעראטורבלאטט שנה 1881 דף 22 והלאה, ועיין גם זאלפעלד מארטורולוגיום, וקונטרס המקונן דף 70-72.

18. פינגע וקהלות אחרות בפולין, נדפסו מהם: "הזכרות קדושים" ע"י תהיה ר' יודא לעוין בקובץ על יד X, שנה תרס"ג דף 34.

הכתבי ד אשר העתקתם אני נתן בזה לפני הקוראים גם המה — כמו רוב האחרים אשר עליהם נשענו הספרים והמאמרים אשר הוצאתי לאור עד עתה. — שאולים היו אתי מאת ידידי החכם המפורסם בעל עקד כ"י מספרים מופלאים כיה אלחנן הכהן נ"י בן הרבהני מו"ה נתן אדלער וצ"ל (שהיה אביד דקיק לונדון והמדינה בעל המחבר ס' נתינה לגר על תרגום אונקלוס) אשר בטובו והסדו שרה להעתיקם בביתו, והריני נתן לו גם בזה את בריתי שלום ותודתי מקרב לבי. בימי המלחמה הנוראה, עת צרה וצוקה גם פה באנגליא, כשבאו מרחי האויר, האשכנזים והביאו מידך בלב כל אדם ע"י כלים משהיתים, לעת ערב כשלא יכולתי לקבץ מחשבותי ללימוד עיוני העתקתי את הכתבי ד האלה.

כתב יד הראשון והיותר חשוב הוא מסומן Ms. Adler 950 וכתוב בתבנית 40 חלק על קלף וחלק (האחרון) על נייר. הוכתב ספר הזכרת נשמות ק"ק שפירא (שפייער). הענא (האנוי) ואופיכ (אספענבאך סמך לפראנקפורט דמיין; כולל עתה קציה דפים, אבל שני דפים בתחילתו וסופו נוספו על ידי הכורך. דפים 96, 100, 102, 103, 105, 106, 108, 120, 123, עד 125 דפים בעמוד השני, ודף 107 אין לו כתיבה בעמוד א'. הכתיבה לרוב הכתב הגהונ לכתיבת אנות באשכנזי, אבל גם הרבה דפים כתובים בכתב מרובע יפה ומהודר. — הכתב יד הלזה היה גם כן, כמו הספר מזכיר נשמות דקיק נירנבערג¹²) בידי החכם ר' אליקים

¹² עיין זאלפעלד: מארטורולוגיום דף XV.

ברמולי, ומעקד ספריו של זה קנהו ר' יעקב שלאסס בלונדון וממנו קבלו ר' אלחנן אדלער בתורת חילוק תחת כ"י אחר.

הכ"י השני הוא מסומן: Ms. Adler 1206, וכולל ספר הזכרת נשמות דכפר שטעפין (שטעטפארך) במדינת שוואבען סמוך לעיר אוינסבורג, י"ב דסים על קלף. מלבד הרף האחרון שהוא נ"ה, בתבנית 80 קטן; — והכ"י השלישי הוא Ms. Adler 1207, כולל שמונה דפים 120, ונקרא ספר הזכרת נשמות דמדינת שוואבין. ככ"י זה לא נזכרו שמות יחידים רק איזה גדולים וקרושים אשר נמצאו כמעט בכל ספרי הזכרת נשמות של קהלות אשכנז, והעתיקיהו בקיצור רק מטעם שנמצא בו רשימת הקהלות ומדינות אשר היו שם רדיפות והריגת יהודים, כמעט על פי סדר אלפא ביתא. גם בכ"י נ"ה 1206 הזכרת נשמות דקיק שטעפין אין בו כי אם שתי הזכרות (האחרונות) אשר לא נמצאו במקום אחר, אבל יש בו נוסח תפלת החולים אשר במדרו לא ראיתי במקום אחר לא בסידורים ולא בספרי הזכרות, וכדאי הוא להדפיסו מטעם זה.⁽¹³⁾

נוסח ההזכרות יודפס כמו שהוא בכתבי היד, ובסוף הספר אביא רשימות הרבנים והמפרנסים, ההונים ולומדי תורה ובני לומדי תורה, ושם אשתדל לברר מי ומי היו הנוכחים והמקומות אשר שם הובא שמוהיהם בספרותנו.

כ"י אדלר נ"ה 950.

ספר הזכרת נשמות דקיק שפירא, הענא ואופיבאך.

שלשה דפים רפים.

דף 4 ע"א: ר ת ק פ ב י ת ח ית טבת איזט בפני קהל ועדה בשלאסען ווארדע לויט האָפּטיטאל שטאטוטען דאס קיינר אין דויעס בוך דארף איינר נעטראנן ווערן בפאך (פר) דיא זעלבן פרוץן לפי ערבו אדר שאצונג פאן יעדער מאה וואו יבית ציל אן שפיטאל ענטריכטעט האב.

דף 5 ע"א: (קלף): יקום פרקן שמיא' כ"י נוסחאות בבסידורים שלנו בכתב מרובע ומנוקד, בעמוד ב': מי ישיבך אבותינו כמנהג אשכנז.
דף 6 ע"א: הנהן תשועה, כלי הזכרת שם המושל; בעמוד ב': מי שעשה נסים ראש הדש וכ"י יחדשהו אשרי.

דף 7 ע"א: (בכתב ישן): לכל שבת קודם מי שברך אומרים אלו שני הזכרות: י ו כ ו ר ארדים נשמת של כל הקהילות עם נשמת איז שררי: אותם שהרנו ונסקלו ונהנקו ונשרפו ונקברו חיים ונמתינו ונשבנו ונחלו ונגירו ונתיסירו ביסורים קשים על יהוד השם יתב'.
בשכר זה תהא נשמתם צדורה בצדוד החיים עם נשמת איז שררי: ועם נשמת שאר צדיקים וצדקניות בן עדן אמין.

⁽¹³⁾ הנוסחאות לא שניתי ולא הנחתי כי אם הנחתי אותם כשישיהם כמו שהם כתובים, בנוסח ספרד תפלה לחולים ג"כ מתחיל בדברים: 'מצלאן אנחנו' אבל יתר הנוסח אינו גם מנהג ספרד.

יזכור אלהים נשמת של כל הקהלות והיישובים עם נשמת או שררו בעבור שטרור עבדו הקהלה והוציאו ספרי תורה מיד נים בין שהנחתו ⁽¹⁴⁾ לצדקה בין שלא הניח ⁽¹⁵⁾ לצדקה בשכר זה תהא נשמתם צדקה בצדור החיים עם שאר צדיקים וצדקניות בן עדן אמן: מי שמרד וכו'.

בשבת שלפני ישיבות שלפני תשעה באב אמרים ⁽¹⁶⁾

יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי קהלת ש פ י י ע ר ⁽¹⁷⁾ ויישוביה (1)
עם נשמת או שררו שנהרגו ונשרפו על ייחוד השם בשכר זה
תנצבה בצדור החיים בן עדן אמן:

יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי קהלות ור מ י י ש א ויישוביה (2)
עם נשמת או שררו שנהרגו ונשרפו על ייחוד השם בשכר זה
תנצבה בן עדן אמן:

יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי קהלות מ נ ע צ א ויישוביה (3)
עם נשמת או שררו שנהרגו ונשרפו על ייחוד השם בשכר זה
תנצבה בן עדן אמן:

י א ג הרב ר' שמואל הלוי ובני ישיבתו ע"ה או שנהרגו (3a)
ונשרפו ע"ה בשכר זה תנצבה בן עדן אמן:

י א ג הרב ר' יוסף ובני ישיבתו ע"ה או שנהרגו ונשרפו ע"ה (3b)
בשכר זה תנצבה בן עדן אמן:

יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי קהלת א ו ס נ ה י י ויישוביה (4)
עם נשמת או שררו שנהרגו ונשרפו על ייחוד השם בשכר זה
תנצבה בן עדן אמן:

י א ג הרב ר' יואל הכהן ובני ישיבתו ע"ה או שנהרגו ונשרפו (4a)
ע"ה בשכר זה תנצבה בן עדן אמן:

יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי קהלת ק ו ב י ר ע ג י ויישוביה (5)
עם נשמת או שררו שנהרגו ונשרפו על ייחוד השם בשכר זה
תנצבה בן עדן אמן:

יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי קהלת ק ל ו נ י א ויישוביה ע"ה (6)
איו שררו שנהרגו ונשרפו ע"ה בשכר זה תנצבה בנעדיא:

י [א"נ] הרב ר' יוסף והר"ר ש ל מ ה והרב ר' יקר והר"ר
יואל והר"ר משה הכהן ובני ישיבתם ע"ה או שנהרגו
ונשרפו ע"ה בשכר זה תנצבה עם שאר צדיקים וצדקניות
בנעדיא:

⁽¹⁴⁾ ציל שהנחת: ⁽¹⁵⁾ שהנחת; ⁽¹⁶⁾ אמרים; ⁽¹⁷⁾ הסימנים הבאים בנוסח
אחר כל שם מקום ומדינה או שם הנפטר נרשמו למקצתם על ידי בעל הכתב
יד ר' אלחנן אדלער נ"י ואני השלמתי הסימנים. גם הנחתו במקום שטעה בהשבונו
על ידי השמטת דף או דפים. וגם נתתי הסימנים לדפים בעט עופרת. להזכרת
[עד 9: יש להזכרת ההזכרת בואלפעלד מא-הירולוניום דף 77 עד 86. ומכיו
החדשי חלק מיה (1906) דף 546; וקונטרס וורמיישא וכו' דף 7.

דף ד' ע"א

- (7) יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי קהלות רוס"ע נכבוד ויישוביה עין אוי שררו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה ע"ש צ"ו בנע"א.
- יא"נ הרב ר' יצחק בר אברהם הלוי ובני ישיבתו עין אוי שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עשצ"צ בנע"א:
- (8) יא"נ הרוני ושרופי קהלות ווירצבורג ויישוביה עין אוי שררו בשכר זה תנצבה עשצ"צ בנע"א.
- יא"נ הרב ר' יחיאל הכהן והרב ר' דוד והרב ר' משה ובני ישיבתם עין אוי שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עש"צ בנע"א:
- (9) יא"נ הרוני ושרופי קהלות אוי נשבורג ויישוביה עין אוי שנהרגו ונשרפו בשכר זה תנצבה עשצ"צ בנע"א:
- (10) יא"נ הרוני ושרופי קהלות נירלינג ויישוביה עין אוי שררו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עשצ"צ בנע"א:
- (11) יא"נ הרוני ושרופי קהלות אולמא ויישוביה עין אוי שררו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עשצ"צ בנע"א.
- (12) יא"נ הרוני ושרופי קהלות לנדש"הוט ויישוביה עין אוי שררו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עשצ"צ בנע"א:
- (13) יא"נ הרוני ושרופי קהלות עסלינג ויישוביה עין אוי שררו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה בנע"א: דף ח' ע"א
- (14) יא"נ הרוני ושרופי קהלות אוברלינג ויישוביה עין אוי שררו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עשצ"צ בנע"א:
- יא"נ הרב ר' דוד הכהן ובני ישיבתו עין אוי שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עש"צ בנע"א:
- (15) יא"נ הרוני ושרופי ציריכא ויישוביה עין אוי שררו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עשצ"צ בנע"א
- יא"נ הרב ר' משה בן הרב ר' אברהם הלוי ובני ישיבתו עין אוי שנהרגו ונשרפו על יתוד השם בשכר זה תנצבה עש"צ בנע"א.
- (16) יא"נ הרוני ושרופי קהלות ורנקבורג ויישוביה עין אוי שררו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עשצ"צ בנע"א.
- יא"נ הרב ר' אפרים בר תמר¹⁸ ובני ישיבתו עין אוי שררו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה תנצבה עש"צ בנע"א.
- (17) יא"נ הרוני ושרופי קהלות בולדא ויישוביה עין אוי שררו שנהרגו

¹⁸ עין ואלסעלר דף 78, דף 248. ר' אפרים נהרג בשנת ק"ט.

- ונשרפו על יחד השם בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א:
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת א"נ ר א וישוביה ע"נ איזו שרדיו שנהרגו (18)
ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א:
- י א "נ הרב ר' יצחק הספדי ובני ישיבתו ע"נ איזו שנהרגו
ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עם שאר צדיקים בנע"א:
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת קר"מ ז א וישוביה ע"נ איזו שרדיו (19)
שנהרגו ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרב ר' אהרן בר יונה ובני ישיבתו ע"נ איזו שנהרגו
ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עש"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת רענישבורג וישוביה ע"נ איזו (20)
שנהרגו ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- דף ח' ע"ב.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת דרמ"ט וישוביה ע"נ איזו שרדיו (21)
שנהרגו ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת מ"ש ט ער וישוביה ע"נ איזו שרדיו (22)
שנהרגו ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת מ"ד א וישוביה ע"נ איזו שרדיו שנהרגו (23)
ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת בערצ"א וישוביה ע"נ איזו שרדיו (24)
שנהרגו ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת סר"א ור א וישוביה ע"נ איזו שרדיו (25)
שנהרגו ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת קראקא וישוביה ע"נ איזו שרדיו (26)
שנהרגו ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת סראנא וישוביה ע"נ איזו שרדיו שנהרגו (27)
ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרב מנחם הספדי ובני ישיבתו ע"נ איזו שנהרגו ונשרפו
עי"ה ב"ז תנצב"ה עש"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת ווינא וישוביה ע"נ איזו שרדיו שנהרגו (28)
ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרב ר' משה ובני ישיבתו ע"נ איזו שנהרגו ונשרפו עי"ה
בשכר זה תנצב"ה עש"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת פרנהיים וישוביה ע"נ איזו שרדיו (28a)
שנהרגו ונשרפו עי"ה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת טר"נטא וישוביה ע"נ איזו שרדיו (29)
שנהרגו ונשרפו עי"ה בשכר זה חת"י נשמתם צוהרה בצדור
החיים עם שאר צדיקים וצדקניות בן עין אמן!
- דף ט' ע"א
- י א "נ הרוני ושרופי קהילת נירנבורג וישוביה ע"נ איזו שנהרגו (30)

- ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה בנע"א.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת שטרסבורג ויישוביה ע"נ אי"ו (31)
 שרר"ו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה בנע"א.
 י א " נ הרב ר' יעקב והרב ר' מרדכי ובני ישיבתו ע"נ אי"ו (31a)
 שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עם שאר צדיקים בנע"א.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת באזליא ויישוביה ע"נ אי"ו שרר"ו (32)
 שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
 דף ט' ע"א.
 י א " נ הרב ר' שלמה ובני ישיבתו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר
 זה הנצב"ה ע"נ אי"ו וענש"צ בנע"א.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת ערפורט ויישוביה ע"נ אי"ו שרר"ו (33)
 שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
 י א " נ הרב ר' אלכסנדר הכהן ובני ישיבתו ע"נ אי"ו שנהרגו
 ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עש"צ בנע"א:
 י א " נ הרוני ושרופי מילהויזן ויישוביה שנהרגו ונשרפו עייה (34)
 ע"נ אי"ו שרר"ו עם שאר צדיקים וצדקניות בן עדן אמ"ן.
 י א " נ הרב ר' אליעזר ובני ישיבתו ע"נ אי"ו שנהרגו ונשרפו
 עייה בשכר זה הנצב"ה עש"צ בנע"א.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת גורטהויזן ויישוביה ע"נ אי"ו שרר"ו (35)
 שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
 י א " נ הרב ר' יעקב ברמאיר ובני ישיבתו ע"נ אי"ו שנהרגו
 ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עש"צ בנע"א.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת מיינדסבורג ויישוביה ע"נ אי"ו שרר"ו (36)
 שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת גוימבורג ויישוביה ע"נ אי"ו שרר"ו (37)
 שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
 דף ט' ע"ב.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת ה"ל א ויישוביה ע"נ אי"ו שרר"ו שנהרגו (38)
 ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עשצ"צ בנע"א.
 י א " נ הרב ר' יונתן והרב ר' שלום ובני ישיבתם עם נשמת (38a)
 אי"ו שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עש"צ בנע"א.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת מעקילבורג ויישוביה ע"נ אי"ו שרר"ו (39)
 שנהרגו ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה בנע"א.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת סווי¹⁹ ויישוביה ע"נ אי"ו שרר"ו שנהרגו (40)
 ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה בנע"א.
 י א " נ הרוני ושרופי קהילת מאריק ויישוביה ע"נ אי"ו שרר"ו שנהרגו (41)
 ונשרפו עייה בשכר זה הנצב"ה עשצ"צ בנע"א.

¹⁹ (19) היא פאסכוי בביתרן.

י א"נ הרב ר' יוסף והרב ר' שלמה ובני ישיבתם עם נשמת (41a)
אברהם יצחק יעקב שנהרגו ונשרפו על יחוד השם בשכר זה
תהא נשמתם צורה בצורר ההיים עם שאר צדיקים בנן
עדן אמן:

י א"נ הרוני ושרופי מדינת רינוס (42) מדינת ורנקין (43)
מדינת דורין (44) מדינת זכשין (45) מדינת
פייערן (46) מדינת שוואבין (47) מדינת בראבנט
(48) מדינת צרפת (49) מדינת אישטרייך (50)
מדינת שטייאר (51) מדינת קערנטין (52) מדינת
סיהם (3) מדינת מריק (54) [מדינת אלזשין (55)
מדינת ברנדבורג (56) מדינת מיישין (57) מדינת
וועשטפולין (58) גליל התחתון עם נשמת אברהם
יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה שנהרגו ונשרפו על יחוד
השם בשכר זה תהא נשמתם צורה בצורר החיים עם שאר
צדיקים וצדקניות בנעיא:

י זכור אלהים נשמת הרוני ושרופי קדושים מדינות האילו עם נשמת
אייו שרריו שנהרגו ונשרפו ע"ה בשכר זה תנצב"ה עם שאר
צדיקים וצדקניות בנעיא:

י א"נ אלון הקהלות והיישובים ע"נ אברהם יצחק ויעקב שרריו
שנהרגו ונשרפו ונסקלו ונהנקו ונשכחו ונטבעו ונחלו ונחרו
ו[נקברו] חיים ונתיסרו ביסורים קשים על יחוד השם בשכר
שסכלו תנצב"ה עשצ"צ בנן עדן אמן.

י א"נ של כל הקהלות והיישובים ע"נ אייו שרריו בעבור שמחתו עכור
הקהלות והוציאו ספרי תורות מדי נים בן [שנתנו] עבורם
לצדקה בן שלא הניחו עבורם צדקה בשכר זה תנצב"ה עשצ"צ
בנעיא: מי יצטרף אישרי וכו' אב דרמנים וכו'.

דף " ע"א.

אב וכו' עד על בן ירים ראש [באותיות מרובעות ונקודים] יהללו את שם
י"י כי נשגב שמו לבדו.

ברכת הולים לזכר.

מי שבוך אבותינו אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ומי שריא
חוקי מלך יהודה מחליו ומרים הנביאה מצרעתה ונעמן מצרעתו והשתיק מי מרה
ע"י משה רבינו ומי ירחו ע"י אלישע הוא יבך וירא את ר' פלוני [כצד הוריעה
נוסף: יעוריהו ויחלימהו] ב' פלוני בעבור שנדר אביו או פלוני צדקה בעבורו
בשכר זה המקום ישמרהו ויחלימהו ויסעדיהו על ערש ד"י וישלח לו דמואה שלימה
על כל נפס ואיבריו בתוך שאר כל חולי ישראל אמן.

ברכת הולים לנקבה.

מי שבוך אבותינו אייו שרריו וחסידים הראשונים ומי שהמתק מי מרה

ע"י משה רבינו ומי ירחיק ע"י אלישע [ורמא] מרים מצרעתה ונעמן מצרעתו והזקיתו מחליו הוא יברך וירפא מרת פלוגית בת ר' פלוגי בעבור שגדר בעלה או פלוגי צדקה בעמורה בשכר זה המקום ישמרה ויצילה ועזרה ויחלימה ויפדנה על ערש דוי וישלח לה רפואה שלמה על כל טפה ואיברה עם כל שאר חילי ישראל אמן.
דף " ע"ב.

ברכת: לשמוע קול שופר וכו' וברכת שהחיינו.
תקיעה שברים תרועה תקיעה וכו' [כל השלשים קולות].
אשרי העם ידעי תרועה וכו'.

דף י"א ע"א הזכרת נשמות לכל שבת ושבת.

(59) יזכור אלהים נשמת רבינו גרשום בר יהודה (20) מאור הגולה
עם נשמת אברהם יצחק ויעקב בעבור שהאיר עיני הגולה
בתקונו בשכר זה תהא נשמתו [צורה בצרור החיים עם שאר
צדיקים בן עדן אמן:

(60) י"א " נ רבינו שמעון בר יצחק ע"נ איזו בעבור שגמר עבוד
הקהילות והאיר עיני הגולה בפיוטיו בשכר זה תנצב"ה עישיצ
בנע"א:

(61) י"א " נ רבינו שלמה בר יצחק עם נשמת איזו בעבור שהאיר עיני
הגולה בפיוטיו בשכר זה תהא נשמתו צורה ביה עם ישיצ
בן עדן אמן.

(62) י"א " נ רבינו יעקב בר מאיר ע"נ איזו בעבור שהאיר עיני הגולה
בתוספותיו בשכר זה תהא נצב"ה בן עדן אמן.

(63) י"א " נ רבינו מאיר בר יצחק שניה צבור עם נשמת איזו בעבור
שתקן שבחות למקום בשכר זה תנצב"ה בנע"א.

(64) י"א " נ רבינו מאיר בן הרב ר' ברוך עם נשמת איזו בעבור
שהאיר עיני הגולה בחידושיו בשכר זה תנצב"ה בנע"א.

(65) י"א " נ רבינו מנחם בר יעקב ורבינו אליעזר בן רבינו
יהודה ושאר הרבנים עם נשמת איזו בעבור שהרביצו תורה
בישראל בשכר זה תנצב"ה עם שאר צדיקים בן עדן אמן!

דף י"א ע"ב.

(66) יזכור אלהים נשמת רבינו מאיר בן הקדוש הר"ר ברוך
הלוי עם נשמת אברהם יצחק ויעקב בעבור שהרביץ תורה
בישראל בשכר זה תהא נשמתו צורה בצרור החיים עישיצ
בן עדן אמן:

(67) י"א " נ רבינו יעקב בן הרב ר' משה הלוי עם נשמת איזו

(20) ע"י יעללינעק: קונטרס ורמיישא וקהל ורנא 7. וקונטרס המקונן דף
8. ואלעלד מארטיראלעניום שם.

- בעבור שהרבין תורה בישראל בשכר זה הנצביה עם שאר צדיקים בן עדן אמן:
- י א " נ רבינו יצחק בר שמואל הלוי ע"נ איז בעבור שטרה (68) בעד הקהילות להחזיר הקהילות ליושנה בשכר זה הנצביה עשיצ בן ע"א:
- י א " נ רבינו מנחם בר משה עם נשמת איז בעבור שהרבין תורה בישראל בשכר זה הנצביה עם שאר צדיקים בן עדן אמן:
- י א " נ רבינו דוד בר יצחק ע"נ איז בעבור שהרבין תורה בישראל בשכר זה הנצביה עשיצ בן עדן אמן:
- י א " נ רבינו יצחק בר אברהם עם נשמת אברהם יצחק ויעקב בעבור שהרבין תורה בישראל בשכר זה הנצביה עשיצ בנע"א:
- י א " נ רבינו אלי' בר משה עם נשמת איז בעבור שהרבין תורה בישראל בשכר זה הנצביה בנע"א:
- דף י"ב ע"א.
- יז כור אלהים נשמת רבינו מאיר בר יהודה עם נשמת אברהם יצחק ויעקב בעבור שהרבין תורה בישראל בשכר זה תהא נשמתו צדורה בצדור החיים עם ישיצ בן עדן אמן:
- י א " נ רבינו מאיר בן הרב ר' יצחק עם נשמת איז בעבור (74) שהרבין תורה בישראל בשכר זה הנצביה בנע"א.
- י א " נ רבינו גרשון בן החבר ר' יעקב ישראל עם נשמת (75) איז שהרבין תורה בישראל בשכר זה הנצביה עם שאר צדיקים בן עדן אמן:
- י א " נ רבינו שמואל בר' אליעזר עם נשמת איז בעבור שהרבין (76) תורה בישראל בשכר זה תהא נצביה עם שאר צנניע אמן:
- י א " נ רבינו יעקב בר' חיים עם נשמת איז בעבור שהרבין (77) תורה בישראל בשכר זה תהא נשמתו צ"ב החיים עם שצנע עדן אמן:
- י א " נ רבינו ידושיע משה בן מהר"ר שלמה עם נשמת איז (78) בעבור שהרבין תורה בישראל בשכר זה ת"נ צדורה ביה עשיצ בן עדן אמן:
- י א " נ רבינו ישראל ישישכר בן מהר"ר נתן עם נשמת (79) אברהם יצחק ויעקב בעבור שהרבין תורה בישראל בשכר זה ת"נ צדורה בצדור החיים בן עדן אמן:
- דף י"ב ע"ב.
- יז כור אלהים נשמת רבינו אברהם בר יואל עם נשמת איז (80) בעבור שטרה עבוד הצבור כמה שנים ובעבור שעסק בצרכי צבור באמונה שלמה בשכר זה הנצביה עשיצ בנע"א:
- י א " נ מהר"ר דוד יצחק בר אברהם יהודה בעבור שהתמיד (81) בתורה ובהסדות וגם נתן עשיה והוכים להקדש בשכר זה הנצביה

עשיצ בן עדן אמן:

- (82) י א " נ החבר ר' משה בר' יוסף עם נשמת אי"ל בעבור ששכל צרות רבות בעולם הזה וקבל עליו באהבה ונהג בחסידות כל ימיו בשכר זה הנצחיה עשיצ בן עדן אמן.
- (83) י א " נ מרת ברענדלן בת הר"ר אברהם עם נשמת שרה רבקה רחל ולאח בעבור ששכלה צרות רעות רבות בעולם הזה וקבלה עליה באהבה ובהיבנה ונהגת כל ימיה בחסידות ופירסה לרעב לחמה בשכר זה תהא נשמתה צבי"ה עם שאר צדיקים בן עדן אמן:
- (84) י א " נ החתן ר' שמואל בן מוהר"ר יצחק עם נשמת אי"ל בעבור שעסק בתורה ואביו נתן בעבורו עשרה זהובים להקדש בשכר זה הנצחיה עשיצ בן עדן אמן:
- (85) י א " נ מוהר"ר ברוך בראל ש"ס עם נשמת אי"ל בעבור שנתנה אשתו בעבורו המשה זהובים להקדש בשכר זה הנצחיה עם ש"צ בן עדן אמן:
- (86) י א " נ הצדקת הננוה מרת צפורה נ"טלן בת ר' אברהם יהודא עם נשמת שר"י בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ובקרה חולים ונמלה חסד ונהגה בחסידות בשכר זה הנצחיה ע"ש צדקניות בן עדן אמן:

דף י"ג ע"א.

- (87) י א " נ אלהים נשמת ר' משה בן הקצין כמר שמואל עם נשמת אברהם יצחק ויעקב בעבור שהיה עסק בתורה[ת] משה נס נתן להקדש פה המשה זהובים ובקיק והנקבורט נתן אחד ועשרים זהובים להקדש בשכר זה תהא נשמתו צדקה ב"ה ע"ש צדיקים בני"ע אמן:

נפטר יום א' כ"ב תמוז ת"א ונקבר שם בק"ק והנקבורט יום ב' כ"ג תמוז ת"א ואביו כמר שמואל היה ניסע כבאן ק"ק שפירא להחם ק"ק והנקבורט והיה אצלו בעת פטירתו גם אצל הקבורה וזכותו יגן לצרה:

- (88) י א " נ ר' נפתלי הלוי ונשמת אשתו הצדקת מרת מענדלן בת הר"ר אליעזר ע"נ אי"ל שר"י בעבור שהוא היה סופר מ"ר וכתב כמה ספרי תורות ותפילין ומוזות והיא טווה גידין וציצית ותמיד היה ביתם בית וועד ללמוד תורה ולנמול הסד ונהגו בחסידות בשכר זה הנצחיה עם שאר צדיקים וצדקניות בן עדן אמן.
- (89) י א " נ מרת ג'ר' כ"י (21) בת הקדוש הר"ר אפרים עם נשמת שרה רבקה רחל ולאח בעבור שנהגת כל ימיה בחסידות לא הניחה מצוה קלה וחמירה היחה צוסייה הליכות ביתה פירסה לרעב לחמה השכימה והעריבה לרינה ותפילה גם נתן בעלה עבורה

(21) כן בתיב בסריזש ולא מצאתי שם זה במק"א.

להקדש המשה והזבים בשכר זה תהא נשמתה צרורה ביה
ע"ש צדקניות בנן עדן אמן:

י א " נ ר' לוי בר א ל י ק ים עם נשמת איז בעבור שנתנה
אשתו בעבור י"ח והזבים להקדש בשכר זה תהא נשמתו
צרורה ביה עם שיצ בנן עדן אמן:

דף י"ג ע"ב.

- י א " נ הצדקת הנבירה מרת מ' כל רחל נ נ עד ל' בת הפרנס
כמר קלמן נייבורני מקיץ גרמיוען אשת כמר שמואל ישפירא
(90) ע"נ שרריו בעבור שנתת כל ימיה בחסידות ויראת שמים
השכימה והעריבה להפלה שבכל יום תמיד קודם עלות השחר
היתה מתפללת תהלים לדוד שלם מראשו ועד סופו עם
שארי הרבה תפלות ותחנונות ומסנפה נפשה בתעניתם בכל
שבוע שלושה ימים יותר מעשרים שנה ונמלה הסד לעניים
ולעשירים לקרובים ולרחוקים ובהכנסת אורחים צדקה היתה
מרווחת ידיה בלב שלם וכל מעשיה היתה לשם שמים
וסכלה יסורים קשים באהבה ובהבה ימים רבים ונס נתן
בעלה המשה והזבים להקדש בעבורה בשכר זה תהא נשמתה
צרורה בצרור החיים עם שאר צדקניות בנן עדן אמן. נפסרת
ונקברת יום ה' טבת סה ישפירא לפרט ישק"ט לבשה זכותה
ינן עלינו ל נ צ ח".

- י א " נ הצדקת הצנועה וחסידה מרת ברע נד ל' ין בת הקצין
(91) שמואל ישפירא אשת ר' ליווא אונא בעבור שהיתה אשת
לסודות, במידות חסידות, השכימה והעריבה להתפלל לה'
ולתודות בזווגות חמודות, וסנפה עצמה בתעניתם כבודות, בכל
מעלות ומדות, היתה לה עשר ידות ובעבור שאביה ובעלה
נדרו לצדקה המשה והזבים בעבורה בשכר זה תנוח נשמתה
ע"נ שרריו ועם שאר צדקניות בנן עדן תהא צרורה בצרור
החיים אמן יצאה נשמתה בטהרה ונקברת בכבוד גדול בעשיק
ז' אייר הכיא לפיך בקיץ העני זכותה ינן עלינו. עד ביאת
גואלינו.

דף י"ד ע"א.

- י א " נ הצדקת ההנונה מרת ח נ ה (22) בת הנאון מהר"ר יוסף האמל
(92) סניל אשר ר' יעקב ישפירא עם נשמת שרריו בעבור שהיה
משכלת ביראת אלקים והיתה לה רחב לב לירון צדקה
לקרובים ולרחוקים, לעניים ודלים כגדבת ידיה הקים, נמלה

(22) לא נזכרה בספר זכרונות מרת נליקל סאן האמעל'ן הוצאת ריד קייסמן.

חסד לנרולים ודקים והיתה נוהרת כמצוות וחקים, ובעלה נרב בעבורה לצדקה חמשה זוגים וקנים בשכר זה תהא נשמתה צוררה בצורר החיים עם שארי צדקניות בנן עדן אמן, יצא נשמתה בסהרה למחרת יום שיק פרשת במדבר עריח סיון ונקברת ביום א' ר"ח סיון תכ"א לפ"ק פה שפירא. וזוהי ינן בעדינו עד ביאת משיחנו.

יא"נ הישיש וחוקן ר' שמואל בן החבר ר' משה עם נשמת איין (94) בעבור שעברו עליו כמה צרות רבות ויסורי, וקבל עליו באהבה וגם היה משתדל בכל ישובים וערים: התפלל בכל יום תפלתו לאל יוצר הרים: בשכר זה תהא נשמתו צוררה בצורר החיים עם שאר צדיקים וצדקניות בניע אמן.

יא"נ החבר ר' ראובן יעקב בר שמואל שפירא: ע"נ (95) איין עבד שעסק בתורה בתדירא, וסיק את נפשו בתעניתם הרבה שנים עד נמירא: וסבל יסורים קשים המורים ונהג עצמו בחסירות בתמימות וישרה: בשכר זה תנצח"ה ע"ש צדיקי' וצדקניות כנע"א: יצא נשמתו ב' [נמל 1] אייר תל"ד ונקבר בו ביום פה שפירא:

דף י"ד ע"ב.

יזכור אלהים נשמת הצדיק והחסיד מהר"ר יודא יצחק בן (96) החבר רבי משה עם נשמת איין בשכר שהי' נוהג כל ימיו בחסידות וספתו היתה סריגה לרוחה לקרובת לריוקת: והציל בשתדלנותו יושבי... ושאר מקומות ונפשות רבות, ועליו עיני ישראל רחמיה, כי כל ימיו עמד בפרץ ונדר נדירות, ועמד בנסינות, וכולם קיבל עליו באהבה ובחובות, כי אמר מאלהי נזורה עלי את הנזרות, ובנו האלוף הריד משה נתן בעבורו לצדקה חמשה זוגים שבכל מקום יהיו עובדת, בשכר זה תהא נשמתו עם נשמת שאר צדיקים בצורר החיים בנן עדן אמן, יצאה נשמתו בסהרה בליל הכנסת שבת בשעה שקידש היום י"ט לחודש תמוז ונקבר פה שפירא ביום א' כ"ף תמוז תכ"א לפרט קטן, וכוותו יצילנו מינון ואנחת עד בואנו לציון ברננת ויטבתה.

יא"נ הצדקה הצנועה והחסידה הרבנית מרת רחל הינדבית (97) בת החבר רבי אלחנן ע"נ איין שררין בעבור שהיתה אישה משכלת בראת ה' ובהסירותו ומושלם בכל מדות ההמדות השכימה והעריבה להתפלל הרבה תהנות ותפילות וסגף נפשה בתעניתם כמה וכמה שנים וכדיה טוה ציצית ונרדן לזכות את הרבים וממענסת (!) עניים ערב וקבר וצתריים וכל מעשיה בכלל היו לשם שמים, ובנה האלוף הריד משה נתן עבודה לצדקה בדים להזכיר נשמתה אל ה' אל ארך אפים בשכר

זה תהא נשמתה צרורה בצרור החיים עם נשמת שאר צדיקים וצדקניות
שבני עמך.

יצאה נשמתה בטהרה ליל ב' נהי' יום א' ק'ו למנחם תליה ונקברת
נ' סה שפירא וכבוד נעשה לה ונדרש על קברה על ידי גברא רבא
ויקרא: בנה האלוי כמנהגך אהרן לעלם לא יבנה נרו. נכתב בשנת
ה'שיכ"ו את אשר דבריו: עריח אלול תליה לספירה. (97)

דף ט"ז ע"א.

יוכר אלחים נשמת הצדיק והחסיד החבר ר' אפרים משה בן החסיד
מנהרג יצחק שפירא עבדו שהיה עוסק וקובע עיתים לתורה והתפלל
בכל יום ויום בכוונה תהילים ומעמדות עד נמירא: וידו פתוחה לעניים
בתדירא וסניף עצמו בתעניתם וקבל אותם באהבה: ולא הניח מצוה קלה
כבמורה: ופרתו פתחה לכל [מבקש?] לנביא יקרא: מי ימלא שבחו
עד נמירא: כי כל מעשיו היה לכוונת האל הנורא ובניו נותנים לצדקה
בעבורו: ובשכר זה תהא נשמתו בצרור החיים צרורה: עם נשמת שאר
צדיקים שבני עדן אמך:

ר' משה... בכבוד גדול ונקבר בו ביום סה שפירא [מ"ח?]
לספירה לפי. (98)

יא"ג החסיד המנוח כמנהג ר' הו"א ש' יוסף בן הר"ר רפאל דוד מעגנובונא
עבדו שהיה מלמד ושושט וכדק סה עיר שפירא. ומעמיד תלמידים
הגונים שעוסקים בתורה בתדירה, וסבל יסורים קשים וזמירא ומתפלל
בכל יום ויום תפלתו בכוונה לאל הנורא. לא הניח מצוה קלה כבמורה
ובניו נתנו מעות לצדקה בעבורו. בשכר זה תהא נשמתו בצרור החיים
צרורה עם נשמת שאר צדיקים שבני עדן אמך.

יצאה נשמתו בטהרה ליל ה' קידם הצות הלילה ונקבר למחרתו ביום
ה' ט' לחדש מר השון שנת תס"ח לפי. (99)

יא"ג האשה היקרה שבר' נע בת החבר ר' מרדכי עם נשמת אייו
שרריו בעבור שהיתה אישה משכלת והיתה נושאת ונותנת באמונה
וירש' נתנו לצדקה בעדה בשביל זה תהא נשמתה צרורה בצרור החיים
עם נשמת שאר צדיקים וצדקניות שבני עדן אמך.

נפטרה ליל ד' איר ליום ה' ט"ז אדר ראשון שנת תס"א ונקברת
למחרתו יום ה' פקק בירגיל. (100)

דף ט"ז ע"ב.

הנותן תשועה בעד:

אדונינו הדוכס קארל פרידריך ווילהלם, ובסופו חתום
נאם הנתב יוסף סוסר סאם מלמד סה אינגנך לע"ע:

דף ט"ז ע"א.

יזכור אלהים נשמת הקצין ר' מנחם בראהרן עם נשמת אברהם יצחק⁽²³⁾ ויעקב בעבור שעברו עליו כמה צרות ויסוריין וקבל עליו באהבה אותם וגם היה משתדיל בכך [בכמה?] ישובים וערים ותפלל בכל יום ויום תפילתו לאל יוצר הרים בשכר זה תהא נשמתו צרורה בצרור החיים עם נשמת שאר צדיקים וצדקניות בנע"א.

(101)

נסטר מה אוונכך בח' ניסן תניז ונקבר למחרתו בק"ק [בירגל].

יזכור אלהים נשמת האשה ההשוכה מרת רעכלה בת הר"ר משה עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה בעבור שהיה משכיל אל דל ויד עני החזיקה לחמה פרסה לרעבים ומשקויה השקתה לצמאים וגם בעלה כמר ל' ז' נתן בעבודה ליטרא שעה למאור בית הכנסת אביבך ובשכר זה תהא נשמתה צרורה בצרור החיים עם שאר צדיקים וצדקניות שבנע"א.

(102)

נסטר מה אויבנך אור ליום ה' ב' אדר תניז ונקברת למחרתו בק"ק בירגל. יזכור אלהים את נשמת הקצין ר' אפרים (אברהם?) יהודה (?) קסעל עם נשמת איז' בעבור שעברו עליו כמה צרות ויסוריין וקבל עליו באהבה: וגם היה משתדיל בכ' ישובים וערים ותפלל בכל יום ויום תפילתו לאל יוצר הרים בשכר זה תהא נשמתו צרורה בצרור החיים עם שאר כל צדיקים וצדקניות בנע"א אמן סלה. ונקבר בק"ק בירגל.

(103)

דף ט"ז ע"ב.

יזכור אלהים את נשמת יוסף בן הר"ר שמעון חלוי עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה עבד שהיה משכיל ומעריב לבית הכנסת ועשה תפילתו לאל העונה ומסובל ביסורים קשים ומעונה גם נתנו ירשיו סך מ"ה לצדקה בשכר זה תהא נשמתו צרורה בצרור החיים עם נשמות שאר צדיקים וצדקניות שבנע"א אמן.

נסטר כליל ד' כ"ז אייר ונקבר ביום ה' למחרתו כ"ז אייר שם

בירגל ונקרא בפי כל האדם יוסף ווינר תפלה לסיק.

(104)

יזכור אלהים נשמת פרוט בת שמחה עם שרה רבקה רחל ולאה ע"ד שרה נאה במעשיה בשכר זה תהא נשמתה צרורה בצרור החיים עם נשמת שאר צדקניות שבנע"א אמן גם נתנו אביה א' הענג לייכטר בבית הכנסת חרשה.

נסטר ביום ב' כ"ז אייר תסיל ונקבר ביום ג' כ"ז אייר בבית עמלמן בירגל.

(105)

(23) כאן מתחיל סי' הזכרת נשמות דק"ק אוסענבאך. לסעי' גם בק"ק שפירא גם בק"ק הענא היו ספרי הזכרת נשמות אחרים אשר שמה נעתקו ההזכרות הרשומים עד כה. והספר הזה מטעם קטנת תבניתו הניחורו על הצד עד שקנהו ק"ק אוסענבאך הסמוכה להענא. בק"ק אוסענבאך בתחילה לא ה"י בית הקברות והנשמות נקברו בכפר בירגל הסמוך לה. עיי' גונענהיים: צור נעשיכטע דער יוד נעמיינדע אוסענבאך.

(*) יא'נ הנדה אישט²⁴ כמר ליב בר שלמה וכו' שהיתה כל ימיה צנועה ונמלי' חסד עם עניים ועשירים וגם נרץ בעלה א' הענג לייכטר לבית הכנסת חדשה וכו' נפטרת ביום כיה טבת חסין לי ונקברת ביום ה' כיו טבת חסין לס' בבית עלמין בירנל.

יא'נ התורני הרבני פ"צ מוהר"ר יעקב בן הר"ר משה יעקב הקדוש וכו' בעבור שזכה וזיכה את הרבים בתורה ובמעשים טובים והעמיד תלמידים הרבה קיים דקדוקי מצות ודיקדוקי סופרים אפילו מדחק באהבה וגם היה אסור בזיקם בבית הסוהר ועמד בנסיון וגם אשהו נת' בעבורו מתנה לצדקה ושעוה למאור . . נתבקש בישיבה של מעלה נפטר ונקבר . . . יום ג' . . . שלי"ר (?) "א השרי תציג לס' הנקרא במי כל מהר"ר יעקב בריסקר.

דף י"ז (ע"א).

יא'נ ורדכי²⁵ אשת כמר אליקים נעין וכו' בעבור שהיתה מקיימת יגיע כפיך כי תאכל וסבלה יסורים קשים ומרים וקבלה אותם באהבה גם נרץ בעלה עבודה והיו לצדקה. ונפטרת ביום ג' ונקבר' ביום ד' פ"ז אלול חסין לס' פה אויבין כך (108) יא'נ התורני הרבני פ"ז מהר"ר עקיבא בן הר"ר יהודה וכו' בעבור שזכה וזיכה את הרבים בתורה ובמעשים טובים והעמיד תלמידים הרבה: וקיים דקדוקי מצות ודיקדוקי סופרים אפילו מדחק באהבה. וגם דוה אסור בזיקם בבית הסוהר ועמד בנסיון: בניו נתנו בעבורו מתנה לצדקה ושעוה למאור וכו' נתבקש בישיבה של מעלה לעת ערב ביום ג' כיו סיון ונקבר' יום ד' י"ך סיון כי ע"ת לחננה לס' (109) יא'נ וכו' בילה בת משה שווארצי שילט וכו' שהיה כל ימיה צנועה ונמלי' חסד עם עניים ועשירים גם נתן להקדש מתנה וכו' נפטר. בליל מוצאה (י) שבת כי ניסן ונקבר' פה פרנקפורט הנקרה (י) בילה אשת כהר"ר הירץ שיש"ט

יא'נ וכו' נשלח בת כהר"ר אהרן זיל וכו' שהיתה כל ימיה צנועה ונמלי' חסד עם עניים ועשירים וגם נתנו בניו בשבילה כך מה לצדקה וכו' נפטרת ביום שבת קודש ונקברה ביום א' כיו כסליו תעיג לס' אשת ר' עקיבא וצ"ל. (111) יא'נ וכו' הצטעה והתסירה מרת בת שבע בת כהר"ר יהודה כ"ץ אשת הר"ר צבי שייץ בקק אויבין וכו' בעבור שהיתה מקיימת יגיע כפיך כי תאכל וסבלה יסורים קשים וקבלה אותם באהבה גם נתן בעלה עבודה שעוה למאור לבית הכנסת וכו' נפטרת ביום א' ג' יום בחודש אב תע"א לס' פה נטמנה בקק אויבין כך: (112) יא'נ הצטעה מרת טעלצקי בת כמר דוד קילסא מקק פרנקפורט וכו' בעבור שהיתה נמלי' חסד עם קרובים ורחוקים גם נתן בעלה עבודה כך מה לצדקה וכו' נפטרת ונקברת ביום ד' ר"ח תמוז תע"א לס' נקרא במי כ"ר טעלצקי אשת פער שמש מברנקפורט דמיין . . . אין דער שילט צו דער (שני?) נענבור (113)

(*) מאפס מקום קצרט מכאן ואילך, מחקני את. הטופס ולא הדפסני רק

את התורה.

(24) צ"ל אשת.

(25) פראדכי.

יא'נז הבהור דך בשנים כמר יעקב קאפל בן כמר נפחלי הירץ בינז ויל
וכו' בעבור שהיה מקיים יניע כמ'ך גם היה ביסורים קשים וקבל' באהבה משכים
ערב ובקר לבית חסלה גם נתן אחיו סך מה לצדקה ..
דף 18 (ע"א).

נפטר אחר שריסת ק'ק פרנקפורט בק'ק אויבבאך ביום א' ב'ה תמוז תע"א
ונקרא כפה כל קאפל' בינז מק'ק פרנקפורט. (114)

יא'נז וכו' הצנועה והחסידה מרת שרלה בת כמר זנוויל קן אשת כמר יונה
נייגר וכו' בעבור שהיתה מתקיימת⁽²⁶⁾ וסבלה יסורים⁽²⁷⁾ קשים ומרים וקבלה אותם
באהבה גם נתן⁽²⁸⁾ בניה עבודה שיעה למאור לבית הננסת וכו' ונפטרת ביים ליל
ב' י"ג אלול תע"א לפ'ק מק'ק פרנקווארט נקברה ביום י"ג אלול פה אויבבאך: (115)
יא'נז וכו' רעכלה בת כמר יהודא דיל מק'ק פרנקווארט וכו' בעבור שהיתה
נומל חסד עם קרובים ורחוקים גם נתן בעלה בעבודה סך מה לצדקה וכו' נפטרת
ביום א' ונקברה ביום ב' כ' כסליו תע"ג לפ'ק נקרא כפי כל רעכלה אשת בעררס
קאסיל מפרנקווארט דמיין: (116)

יא'נז נפלה אשת כמר ליב היינרלך (9) בעבור שהיתה מתקיימת יניע כפה
גם נתן (בנה) 9 עטרה שעוה למאור וכו' נפטרת ליל ד' ונקברה ביום ה' .. (117)
דף 18 (ע"ב).

יא'נז הצנועה והחסידה מרת קרעסיל בת כמר .. בי עזרי דיל אשת כמר
קאשמן יצ'ו בק'ק אויבין בך וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יניע כפה ונומלה חסד
עם עניים גם נתן בעלה בעבודה שיעה למאור לבית הננסת וכו' נפטרת ביום ערב
שבת קדוש ונקברה ביום א' י"ד (וי"ז) סיון תע"ג לפ'ק פה נפמנה אויבין בך (118)
יא'נז הצנועה והחסידה מרת העניל בת כמר (קא)שמן יצ'ו אשת כמר יוזסא
משונלכך בק'ק אויבין בך וכו' בעבור שהיה⁽²⁹⁾ מתקיימת יניע כפה כי האכלה
ונומלה חסד עם עניים גם נתן בעלה בעבודה שיעה למאור לבית הננסת ..
ונפטרת ביום א' ונקברה ביום א' י"ז סיון תע"ג לפ'ק פה ... מנה בק'ק אויבין בך
סמך לק'ק פרנקווארט דמיין: (119)

יא'נז הינוק וחבים בן חשעה שנים כמר יוסף אורי בן (הנ)עלה כהריר
שמשון ש"י בעבור שאביו נתן לצדקה בעד נשמתו ט' לבנים והדליק (נר) תמיד
שלושים יום בבהי"כ וכו' נפטר כליל שבת פ' סנחש שלמחרתו יום שבת כ"א תמוז
ונקבר ביום א' כ"ב תמוז תע"ג לפ'ק פה אויבין בך: (120)
יא'נז הקצין האלף זס"מ כהריר ח"ס כהריר משה דיל בעבור שבנו כמר
אליהו נתן לצדקה בעד נשמתו ט' לבנים והדליק נר תמיד שלושים (יום) בבהי"כ
כאן ק'ק אויבין בך וכו' נפטר ביום ה' יום ראשון לחודש אדר ונקבר וכו' ביום ה'
יום ראשון לחודש אדר תע"ד לפ'ק פה ק'ק אויבין בך סמוך לפרנקפורט דמיין. (121)

(26) כן כתוב.

(27) צ"ד. יסורים:

(28) נתנו.

(29) צ"ל שהיתה.

דף 19 (ע"א).

יאינ וכו' הצנועה והחסידה מרת מרים בת כמר יעקב קאנן זיל אשת כמר אליעזר יצין מכפר טרייכי האן וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יגיע כפה וטמלה חסדים עם עניים גם נתן בעלה בעבורה שיעוה למאור לבית הכנסת בקיק אויבין כך וכו' ונפסדת בליל יום א' ונקברה ביום ב' י"ב תמוז חעיד לסיק סה נטמנה בקיק אויבין כך: (122)

יאינ האלוף והקצין והתורני כהריר שלמה דוד וואל זיל³⁰ וכו' בעבור שזכה חיכה את הרבים בתורה ובמעשים טובים וקיים דקדוקי מצות ודקדוקי סופרים וגם נתן אחיו שלו לצדקה סה קיק אויבין כך שיעוה למאור וכו' נתבקש ביישיבה של מעלה ונקבר בקיק פרנקארט דמיין בקהילה שלו ושכבתי עם אבותי ונפטר ביום (י) (123)

יאינ האלוף והקצין ופרנס ומנהיג הקהילה כמר פייבל בר חיים זיל וכו' בעבור שזכה חכה³¹ את הרבים לדרך ארץ וגם נתנה אשתו בעבורו לצדקה ס' לבני סה קיק אויבין על שועה³² למאור וכו' נתבקש לעולם הבא ונקבר סה אויבין בקהילתו ושכב עם אבותיו ונפטר ביום א' כ' תמוז תעיה לסיק: (124)

יאינ האלוף התורני כהריר יצחק בן מוהריר אפרים דל וכו' בעבור שזכה חכה את הרבים בתורה ובמעשים והעמיד תלמידים הרבה וקיים דקדוקי מצות ודקדוקי ספרים אפילו מדותק באהבה וגם נתנו בניו סך מה לצדקה שיעוה למאור נתבקש ביישיבה של מעלה ונפטר ביום שבת שבת הגדול י"ב ניסן ונקבר ביום י"ג ניסן תעיו לסיק סה קיק אויבין כך סמוך לק"ק פרנקארט דמיין סה נטמן עם שאר צדיקים א(סן).

דף 19 (ע"ב).

יאינ הראש והקצין הנריכ כמר יעקב כיינ³³ זיל מהנובר עבוד צדקה ה' שעשה בחייו ושעה אחת קורם מות ע"ס הצוואה הפריו ממנו רב וסך עצום למען יעמדו ימים רבים לגמול בהם חסד ועשות צדקה. בכות זה תנח נשמתו וכו' ויגיע יום יין ג' אייר תיין עיין ויין לסיק. י ע ק ב כיינ מהנובר צום ווייטיל: (126)

יאינ האדוף והקצין כמר זלמן במהריר אשר זצ"ל מפורסם כמר זלמן עניש³⁵ מקיק פרנקארט והדר בקהילתו סה קיק אויבין וכו' בעבור שהיה מקיים

³⁰ הוא ה' קרובו של ה' ר' דוד אופנהיימער עיין תולדותיו שכתבתי בהצוסה שנה שישית וחוצאה מיוחדת דף 8.

³¹ צ"ל חיכה.³² צ"ל שועה.

³³ הוא השתדלן המפורסם ר' משה יעקב כהן הנקרא בעהרענס מהנובר בנו של השתדלן המפורסם ר' אליעזר ליפמן כהן, עיין גראנעמאן געאלאג: שמועדין דף 138 והרשימה.

³⁴ צום ועדעל, עיין דיעטץ שטאממבוך דף 147.

³⁵ שם עניש לא נמצא אצל הורוויץ א' דיטץ ואפשר שהוא: אנש עיין הורוויץ אבני זכרון ס' 2115.

Salme
Annel
1716

יניע כמו כי תאכל אשרי לו גם היה ביסורים קשים על ערש דוי וקבל באהבה ובחובה ומשבים ערב ובקר לבית התפילה גם נתנה אשתו תי' בעבורו סך מה לצדקה וכו'. נפטר בליל יום ג' כ"ז (ניסן) תע"ז לפי' ונקבר ביום ד' כ"ז ניסן מה ק"ק אויבך סמוך לק"ק פרינק' דמיין. (127)

יא"צ האלוף והקצין ס"ז הקהלה כמר מענדיל בהר"ר הורץ שטיבל י"ץ (שנ) קרא בפי כל אדם מענדיל שטיבל מק"ק פרנקווארט והר"ר בקהילתנו מה ק"ק אויבך וכו' בעבור שהיה מקיים יניע כפי' כי תאכל . . . גם היה ביסורים קשים על ערש דוי וקבל באהבה ובחובה ומשבים ערב ובקר (לבו'ת) התפילה גם נתנה אשתו שתי' בעבורו סך מה לצדקה וכו' נפטר בליל שבת קידש ג' תמוז ונקבר ביום א' ד' תמוז תע"ז לפי' מה ק"ק אויבך הסמוך לק"ק פרנקפורט דמיין: (128) דף 20 (ע"א). (באותיות מרובעות נאית)

יא"צ החשובה מרת עלקיל בת הרב מוהר"ר יהודא ליב וצ"ל מק"ק בריסק: אשת הסופר בהר"ר יצחק זעקל מייאין וצ"ל וכו' בעבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה, והשכימה בקר וערב לבית הרינה והתפילה, והתפלל תפלתה כמנהגה וכל ימיה הולכה אחר מצות נמילת חסד וצדקה והיה³⁶ עניים בני ביתה, ושאריו מצות ה' לא הניחה מקטנה עד גדולה, וכמה שנים היתה מדוכה ביסורים קשים וקבלם באהבה, וגם יורשיה נתנים בעבודה מתנה לצדקה וכו' נפטרה בשם טוב ונקברה ביום ד' ג' שבת דהאי שחא תצב לפי' מה ק"ק אויבך סמוך לק"ק פרינק' דמיין: (129) יא"צ האלוף כה' ליב בן כהר"ר צבי הירש ז"ל וכו' שהיה מקיים יניע כמו כי תאכל אשרי לו גם היה ביסורים קשים וקבל באהבה ומשבים ערב ובקר לבית התפילה גם נתנה אשתו תי' בעבורו סך מה לצדקה וכו' נפטר בשם טוב יום ד' ד' סיון (ונקבר) יום ד' ד' סיון תקי"ב לפי' (הנקרא בפי כל ליב . . .) (130) B 20 דף 20 (ע"ב).

יא"צ וכו' פיאדלה בת האלוף והקצין כמר שמעון ז"ל אשת האלוף והקצין כמר מנחם ז"ל וכו' בעבור שהיתה מקיימת יניע כפה ונומלה הסד עם עניים גם נתן³⁷ בתו ח"י צ"ל לצדקה בעבודה וכו' נפטרה ונקברה ביום ד' י"ג כסלו תצ"ב לפי' מה בק"ק א"ב. (131)

יא"צ בראנה בת האלוף והקצין ועליגמן שוואב אשת האלוף והקצין כ' בער קאסל וכו' בעבור שהיתה מקיימת יניע כפה ונומלה הסד עם עניים גם נתן בעלה חי לצדקה בעבודה וכו' נפטרה בשם טוב ט' באב ונקברה ביום ד' יוד באב תצ"ג לפי' מה אויבך. (132)

יא"צ וכו' ריו בת האלוף והקצין ס"ז מאיר וויזל ז"ל אשת האלוף בהר"ר משה טריר מפי"ס וכו' בעבור שהיתה מקיימת יניע כפה ונומלה הסד עם עניים וסבלה יסורים קשים ומרים וקבלה אותם באהבה גם נתן אחי חי לצדקה בעבודה וכו' נפטרה ונקברה ביום ו' עש"ק כ"ז מנחם (תצ"ג) מה ק"ק אויבך: (133)

³⁶ והיו.

³⁷ צ"ל נתנה.

דף 21 (ע"א) (באותיות גדולות ונאות).

יומר אלהים את נשמת הרבני מהרריר יעקב בן ה ק ד ו' הריר משה יעקב³⁸
ויל עם נשמת אייו שהיה פה קהילתנו יציו כמה שנים מנהיג ומורה הוראה והיה
מונה את הרבנים בתקנות שהתקין בקהילתנו יציו ותמיד היה אוהב שלום ורחף
שלום בין הבריות ובין ישראל לאביהם שבשמים: ויעקב היה איש חם וישוב
אוהלים עוסק בתורה לילות וימים מתוך דוחק גדול לחם צר ומים לחץ ומקבל
עליו באהבה קרי רתני ומתני ועדיין נהנים ממאור תורתו שהוסף נופך משלו בספר
שפתי חכמים על פירשי בחומש והי לו יד ושם בכל חכמה ובכל מדע וגם אלמנתו
הרבני' החסידה נדרה בעבורו סך מה לצדקה לתועלת לנשמתו ובשכר זה תנציבה
עם שארי צדיקים שבניע אמן. נפטר ונקבר בשם טוב וקן ושבע ימים ויאסף אל
עמיו ביום ג' י"א תשרי תצ"ג לס"ק: ונקרא בפי כל: מהרריר יעקב בייסקא. (134)
דף 21 (ע"ב).

יומר אלהים את נשמת אמיו הרב הנאון הגדול מהרריר יהוקאל וציל בן
כהרריר יצחק איזיק ויל עם נשמת אייו שהיה פה בקהילתנו יציו כמה שנים מורה
הוראה ואחר זה נתקבל כאן לאב"ד והי מקדמת דנא מיושבי אוהלי בביה עם
גדולי עולם של תורה כנרסהי³⁹ ובכאן הי יושב אוהל ועוסק בתורה לילות וימים
מתוך דוחק גדול לחם צר ומים לחץ וביסודים גדולים ומקבל עליו באהבה קרי רתני
ומתני ומפרסים בדורו וגם אלמנתו הרבנית החסידה נדרה בעבורו סך מה לצדקה
לתועלת נשמתו ובשכר זה תנציבה עם שארי צדיקים שבניע אמן. נפטר ונקבר
בשם טוב וקן ושבע ימים ויאסף אל עמיו ביום ב' כ"ז אב תק"ב לס"ק ונקרא
בפי כל הרב מהרריר יהוקאל פריכט וציל. (135)

יומר אלהים נשמת אישה הצנועה והחסידה מרת רעכלה בה פ"ז כי שמואל
אובננך שהיתה אישת פ"ז כי ל"ב וויסלאך וכו' עובר שהלכה כל ימיה בדרך ישרה
ומתנהגת עצמה כמרת ענוה ידה היתה פתוחה לרוחה להסמך פרכה לרעבים ומשקיה
השקתה לצמאים נומלת הסד עם עניים ועשירים ושאר מדות טובות לא הניחה
אהבה ונחמדת למעלה ולמטה וזכה בנשים כמה זכים ובעבור שבעלה נתן בעבודה
במנין ח"י לצדקה מלבד שארי תקנים שעשה בשבילה וכו' נפטר בליל ג' ונקברה
למחרתו ביום ג' י"ג שבט שנת תצ"ג לס"ק. (136)

יומר אלהים נשמת הוון כהריר שמואל בן כהריר יוסף טנגהיים אשר הי
קן ומפרנס לאחיו והי פ"ז במדינת שווייץ והי עוסק בצרכי ציבור כאמונה וביתו
ר"י פתוח לעובדי' ושבים. והי משכני ומעורב לכה"כ והי מחזיק לומדי התורה
ויראת אלקים הי בלבבו והי מת ממש בנישקה וגם נתנה קרובתו הקצנה המפורסמת
הצנועה מרת מר"י וויינ(ט)צוהיים

³⁸ עיי' לעיל סי' 107. הוא הי בעל המחבר נימקים. לשפתי חכמים
על רשי' עה"ת שנודפס בפפדא בע"ת. אבל שם מכנה את עצמי בשם יעקב
פריזים בן ר' משה אברהם ואפשר שנוכח ההוכחה טערה. מאין לו השם. פריזים
מאחר שמילדי בייסקא הי נעלם מאחי.

³⁹ צ"ל גריסהיים.

דף 21 (ע"ב).

מאין כמנין אך לצדקה וכו' נפטר ונקבר יום ה' כיד תציו לסיק איב והי' בן ס"ז שנים.

יא"נ הר"ר וואלף בן הר"ר משה ז"ל וכו' בשכר שהיה עושה צדקה בכל עת וקובע עתים לתורה ומדקדק במצות וביתו היתה פתוח להרחות לעניים ולעשירים והי' נושא ונותן באמינה ונהנה מיניע כפי ומגדל את בנו לתורה והוציא הוצאת מרובה לשכר לימוד התורה והשכים והעריב לתפלה והתפלל בכוונה ומהנה לתיח מנכסיו וכו' נפטר בשם טוב ביום ו' עשיק כ"ח אדר' הראשון שנת רצ"ז לסיק ונקבר ביום ה' הג'ל והורשיו נדרו לצדקה בעבורו כמנין אך לצדקה וכוונות זה תנצב"ה. (137)

יא"נ וכו' לאה בת זלמן אשת כ' יוסקנד לאנשדארף וכו' בעבור שהיתה מקיימת יגיע כפה ונמלה חסד עם עניים גם נתן (י) בתו אך צ"ל לצדקה בעבורה וכו' נפטר ביום ו' עשיק כ"ז סיון תצ"ט לסיק ונקברת ביום א' ק"ט בסיון תצ"ט לסיק לאה מלאנשדארף. (138)

דף 23 (ע"א).

יזכור אלהים את נשמת הרבנית החסידה ריבלא (ריזלה ז) בת הרב הנאון מהר"ר (יעקב ז) ואמשט נר"י שהיתה אשת חיל מלומדת ומשכלת צנוע ומעלי והיתה בקי בכל הדתים של צרכי הבית מקמן ועד גדול נאה הורשת ונאה מקיימת ובכל תפילה וזכרוןה היו בכוונה שלמה ורצון ויודעת פירוש המילות והיתה מחבבת את המצות ובפרטות מצוה דשעתה הי' חביבה עלי' מאוד לוותר מקן אפילו יותר משליש והכל בידי שמים ומכבדת לומדי תורה והיתה עוסקת מלאכה במעשה ידיה כדי רעשות סיוע וחיוק לתורה והיתה נומלת חסד לעניים ועשירים כפה פרשה לעני ודיה שלחה לאביון ודיה מדקדקת במצות כיבוד ואם מאד ומאד ובעבור זה חזכה לשכר הכתיב למען יטב לך והארכת ימים וגם בעלה היה התורני הרבני המסלא מהר"ר יחזקאל נר"י נדר ונתן בעבורה לצדקה וכו' נפטר ונקברת ביום ד' י"ד חשון תצ"ה לסיק פה אויבך והיתה רך בשנים בת שלשים שנה. (140)

יזכור אלקי ארץ נשמת התורני כהר"ר אפרים בן כמהור"ר חיים נר"י עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה שהיתה נישא ונותן באמונה ומשכים ערב ובוקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בכוונה וזירת שמים גם נמל חסד עם עניים ועשירים גם היה כמה חדשים ביסורים קשים וקבל בהאבה גם נתנה אשתו בעבורו לצדקה ט' לבנים פה ק"ק איב על שעה למאור וכו' נתבקש בישיבה של מעלה נפטר בשם טוב בליל ה' ונקבר ביום ו' תמוז רצ"ז לסיק פה ק"ק אויבך. (141)

באותיות מרובעות (נאות) דף 23 (ע"ב).

יזכור אלהים את נשמת היולדת הצנועה והחסידה מרת דייכא בת הר"ר יצחק ועקיל מייא סופר וצ"ל וכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ועסקה ביגיע כפה באמונה ונהנת עצמה במרת עטה ונמלת חסד עם כל אדם בתורה ושאר מדות טובות וישרות לא הניחה (היתה) אהובה למעלה ונתמדת למטה ונתבקשה לשמים בעודה רך בשנים בת כ"ב שנה ונתקיים בה בך' אנולה ואישמחה ובעבור

שבעלה נתן בעבורה כנעין חי לצדקה, מלבד שארי תיקונים שעשה בשבילה וכו' נפטר ביום ב' ונקברה למחרתו ביום ג' כיו' תשרי תציד לפיך ויהיה אשת הנעלה ב' משה סופר מבינא :

יאני וכי הצנועה והחסידה אשת חיל מרת רבקה בת פנחס קאן אשת האלוף והתורני כיה ברוך עליוס סגיל וכי בעבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ומתנהגת עצמה במדה ענוה ויהיה פתוחה לרוחה לחמה פרסה לרעבים ומשקויה השקויה לצמאים נוטלת חסד עם עניים ועשירים הנחה אהובה ונחמדת למעלה ולמטה בעבור שבעלה . . . לצדקה וכו'. נפטר ונקברה יום ד' י"ב אדר שני תציה לפיך.

דף 24 (ע"א).

יאני מערלי בת האלוף והקצין כמר . . . ויל נכד של האלוף והקצין הריר ונוויל היו מקיץ פרנקווארט דמיין אשת האלוף כמר משה איטנינו מקי קאבלענין וכי שהיתה משכלת אל דל ויד עני החזיקה לחמה פרסה לרעבים ומשקויה השקויה לצמאים ונוטלת חסדים עם עניים ועשירים ויהיה פתוחה לרוחה וגם בעלה היקר נתן בעבורה סך לצדקה בקיץ אויבך וכו'. נפטר בליל ה' כ"ה ימים בחדש ואדר תעיה ונקברה ביום ה' תעיה בחדש ואדר לפיך סה קיץ אויבך. אדר שני.

יאני האלוף והקצין כמר יחזקאל ליב בן כמר מאיר הלוי ויל מפורסם בשמו כמר ליב קאסיל⁴⁰ מקיץ פרנקווארט דמיין בעבור שהיה מקיים משא ומתן באמונה משכנים ערב ובוקר לבית הכנסת והיה תפלתו בכוונה גם נוטל חסד עם כל אדם עניים ועשירים גם נתן בנו האלוף והקצין כמר בענדיט קאסיל בעבירו סך מה לצדקה וכו'. נפטר ביום (ונקבר בפרנקווארט דמיין).

יאני וכי הענדלי אשת האלוף והתורני כהריר שמשון יצוי מקיץ סערשי וכי בעבור שהיתה משכלת אל דל ויד עני החזיקה לחמה פרסה לרעבים ומשקויה השקויה לצמאים ונוטלת חסדים עם עניים ועשירים ויהיה פתוחה לרוחה וגם בעלה האלוף והתורני כהריר שמשון נתן בעבורה סך לצדקה בקיץ אויבך וכו'. נפטר בליל א' ג' ימים בחדש שבט תעיה לפיך ונקברה ביום ב' ד' ימים בחדש שבט תעיה לפיך סה קיץ אויבך תנצביה.

יאני האלוף והקצין כמר יעקב בר נחמדיה בעבור שהיה מקיים משא ומתן באמונה ומשכנים ערב ובוקר לבית הכנסת והיה תפלתו בכוונה גם נתן בנו נפתלי הויץ סך מה לצדקה בעבורו וכו'. נפטר ביום ו' עשירי (י"ט) ואדר ונקבר יום א' פורים שנת תע"ט לפיך בקהילתנו איב?).

דף 24 (ע"ב).

יאני רייכלה בת הריר נפתלי הויץ הלוי סגיל וציל וכי בעבור שהיתה משכלת אל דל ויד עני החזיקה לחמה פרסה לרעבים ומשקויה השקויה לצמאים ונוטלת חסדים עניים ועשירים ויהיה פתוחה לרוחה וגם בנה האלוף והקצין נובה צדק כמר סענדר הלוי נתן בעבורה סך לצדקה בקיץ הגיל וכו'.

⁴⁰ אפשר שהוא הנזכר בס' אבני זכרון להורוויץ סי' 3193.

יא'נ האלוף התורני והזקן גדול כהר"ר מרדכי סופר במהר"ר יוסף סופר מק"ק פרנקפורט דמיין וכו' שהיה משא ומתן באמונה ומשכנים ערב ובוקר לבית הכנסת ומתפלל חסילה בכוונה ויראת שמים גם נמל חסד בלימודו עם עניים ועשירים גם נתן אחיו בשבילו סך לצדקה הנ"ל וכו'. נפטר ונקבר ביום ה' ר"ח ניסן תע"ט לפ"ק בק"ק אויבך. (149)

יא'נ וכו' מרים בת האלוף והקצין כהר"ר יעקב יצ"י מפשנהיים וכו' בעבור שהיתה משכנת אל דלים ויד עני החזקה לחמה פרסה לרעבים ומשקויה השקיתה לצמאים וטמלה חסדים לעניים ועשירים וידה היתה פתוחה לרווחה וגם השכימה ערב ובוקר לבית הכנסת והיתה הפלחה בכוונה גם נתן בעלה בעבורה סך לצדקה וכו'. נפטרה ונקברה ביום נ' ט' אדר שני ת"ף לפ"ק בק"ק אויבך. (150)

יא'נ האלוף כמר אליעזר ליפמן כהר"ר מנשה ז"ל וכו' בעבור שהיה ומשא ומתן באמונה ומשכנים ערב ובוקר לבית הכנסת ומתפלל חסילה בכוונה ויראה שמים ונמל חסד עם עניים ועשירים גם נתן צדקה לכל אביונים גם נתנה אשתו בעבורו סך מה לצדקה הנ"ל וכו'. נפטר ביום ב' יוד אדר ראשון ת"ף לפ"ק סה ק"ק אויבך: (151)

דף 25 (ע"א).

יא'נ האלוף ב' מאיר בן הר"ר יוסף ז"ל וכו' בעבור שהיה נהנה מיגיע כפי ומשכ" ערב ובוקר לכה"כ וה"י תפלתו בכוונה וירא שמים ונמל חסד עם עניים ועשירים גם נתנה ונתן סך מה לצדקה וכו'. (152)

יחזר ה' נשמת הזקן ר' משה כהרב הגדול מ' אלה' אטינגן סג"ל אב"ד דק"ק טריר ומדינה וכו' בעבור שהשכים והערב בכה"כ תמיד ה"י מצוי אצל חולים ברנ"ל ונפטר (נפטרס"ט ז') ונמל חסד עם עניים ועשירים וגם יורשו נתנו בעבורו סך מה לצדקה וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב יום וי"ז עשיק כ"ב מנחם תפ"א ל' הנקרא כפי כל ר' משה קאבלעניץ. (153)

יא'נ הרבנית מרת שרה מלכה בת הנאון כמהר"ר של"י זצ"ל אשת הרב הנאון כמהר"ר העשיל כ"ץ מקראקא וכו' בעבור שנהג' כל ימיה בחסידות ויראת שמים השכמה והעריכה להתפלל לר'י להודו' ומסנפי' נפיה בתעניתם בכל שבוע ונמל חסד לעניי' לקרובי' ולרחוקי' וכל מעשי' היתה לשם שמים וסבלה יסורים קשים באהבה ובחיבה ובעבור שיתנו כני' סך מ"ה לצדקה בעבורה וכו'. נפטרה יום ב' ערי"ה אדר תפ"ב ל' זכותה ינן עלינו אמן. (154)

יא'נ היקר ב' ליברמן בן החבר ר' משה וכו' בעבור שהיה מקיים יגיע כפי כי תאכל אשרי לו גם היה ביסורים קשים על ערש דיו וקבל באהבה ובחיבה ומשכנים ערב ובוקר בית התפלה גם נתנהו בניהו סך מה לצדקה וכו' נפטר יום ד' מ"ז תמוז תפ"ב לפ"ק סה ק"ק אפענבאך סמך לק"ק פרנקפורט אן מיין. (155)

יא'נ הצנועה והחסידה מרת בוגלה בת יהודא ז"ל אשת האלוף ב' יעסיל מכפר מומבאך וכו' בעבור שהיתה מקיימת יגיע כפה וטמלה חסד עם עניים ועשירים וסבלה יסורים קשים ומרים וקבלה אותם באהבה גם נתן חתונהו איך צל לצדקה בעבורה וכו' נפטרה בשם טוב שבת קודש וי"ז אב ונקברה ביום א' ו' אב תצ"ז לפ"ק סה נטמנה סק"ק אויבך הנקרא' בוגלה מומבאך. (156)

יאינ היקר ב' פאלק בן החבר . . בעבור היה מקיים יניע כפי גם אשתו יתן סך לצדקה וכו'. נפטר ונקבר ביום ג' כ"ב כסליו תפינ' לפיק. (57)
דף 26 (ע"א).

יאינ היקר כהר"ר יעקב בן החבר ר' אברהם רוסא וכו' בעבור שהיה מקיים יניע כפי ועוסק בתורת ה' תמימה גם ה' ביסודין קשים על ערש דוי וקבלה באהבה ובהיבה והיה נגד ה' בכל מעשיו בכל נפשו ובכל מאורו גם נתנה' אשתו בעבורו ח"י צל לצדקה וכו'. נפטר ונקבר אור ליום ט' אב תפינ' לפיק' פה ק"ק אינבאך סימך (סמך) לק"ק פינקפורט דמיין. (18)

יאינ האלף התרני כהר"ר יצחק זעקלין בן ב' נתן נטע מייאין וכו' בעבור שד"ר סופר מהר"ר במלאכתו מלאכת שמים ועסק באמונה ובוריות ולא בעצלותו. וכל ימיו הלך בדרך הישרה וכל מעשיו ה' בכישה, וגם יורשו נתנו עבדו ט' פ"ן לצדקה וכו' אבי עוזרי הכופר ע"לה לשמים. ושכב חיים לכל חי יום א' ל"ג בעומר תפינ' לפיק פה ק"ק אינבאך סמך לפיק. (159)

יאינ וכו' הצנועה והחסדה מרת בראנט (בראנכי?) בת ר' פערלי ויל אשת כהר"ר ר' איצק כ"ן בק"ק אינבאך וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יניע כפה וגמלה חסד עם עניים גם נתן בעלה בעבורה שניה למאור לבית הכנסת וכו' ונפטר ונקברה ביום ד' י"א ניסן תפינ' לפיק פה נשמה בק"ק אינבאך. (160)
דף 26 (ע"ב).

יאינ החבר ר' צבי הירש בן החבר ר' דוד וכו' עבד שרשבים מיום שהיה שיין פה ק"ק אינבאך בך ועבד עבודתי עבודת הקודש באמונה אף שהיה מסובל בוסורין של אהבה שהם היו בצנועה וה' תמים עם ה' ושלם במעשיו בין בני אדם ונפטר ובנו נתנו עבדו לצדקה וכו' והלך לעולמו ביום שבת קודש בין השמשות ולמחרתו ביום א' נטמן ונקבר פה ק"ק אינבאך בת כ"ה אייר תפינ' לפיק והשם ישבוק חיים לכל חי. (161)

יאינ וכו' שבעי (41) בת כמר אברהם מאברשבעין וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יניע כפיך כי תאכל וסבלה יסורים קשים ומרים וקבלה אותם באהבה גם נתן חתני עבודה לצדקה וכו' ונפטרת בליל שבת קודש ט' שמיני ונקברה ביום א' כ"ה אדר שני תפינ' לפיק פה אינבאך סמך לק"ק פינקפורט דמיין. (162)

יאינ הניקן וחבים בן המשה שנים כמר אברהם בן הר"ר יהודה שיין סקיק הנ"ל וכו' בעבור שאביו נדר בעבורו מה לצדקה וכו'. נפטר בליל שבת קודש פרשת תולדות ונקבר ביום א' ג' כסליו תפינ' לפיק פה ק"ק אינבאך. (163)

יזכור אלקים את כמר נבריאלי בר החבר ר' יוסף הכהן וכו' בעבור שקבל עליו יסורים קשים ובעניו היו יסורים של אהבה ומדה על פשעיו קודם מותו ובנו יצחק בר נבריאלי יתן בעבורו סך מ"ה לצדקה וכו' נקבר ונפטר כ"ח אדר ראשון ת"ו פ"א לפיק בק"ק אינבאך. (164)

יאינ כמר קאשמן בן ב' (משה?) בעבור שקבל עליו יסורים קשים ובעניו

היה יסורים של אהבה ומורה על פשעיו קודם מותו גם נתן בנו בעבורו סך חיי
 צל לצדקה וכו'. נפטר ונקבר אור ליום ד' כ"ד שבט תס"ה לפ"ק. (165)
 דף 27 (ע"א).

י"א' האשה החשובה והחסידה מרת שרה די"כה בת יהודה נחשון
 ז"ל אשת האלוף הקצין כמר מאיר חזקיה יצ"ו בקיץ אובין בא"ד וכו' בעבור שהיתה
 מתקיימת יגיע כסה וטמלה חסד עם עניים גם נתן בעלה בעבורה שעה למאור
 לבית הכנסת וכו' ונפטרה ונקברה ביום ב' יוד אייר תס"ה לפ"ק סה נשמה בקיץ
 אויבין ב"ד. (166)

י"א' האשה חשובה מרת מרים טעלצני בת כמר סענדר כ"ן ז"ל אשת
 האלוף והקצין יאקעל יצ"ו בקיץ אויבנאך וכו' בעבור שהיתה מקיימת יגיע כסה
 וטמלה חסד עם עניים גם נתן בעלה בעבורה ח"י צל בצדקה וכו' ונפטרה ביום
 שבת קודש ונקברה ביום א' כ"ב טבת תס"ה לפ"ק נשמה בקיץ אויבנאך כ"ב
 טבת. (167)

י"א' משה בר מענדלי שוואב בעבור שנדרה אלמנתו ח"י צל לצדקה
 וכו'. (168)

י"א' כמר מרדכי בר יהודה וכו' בעבור שקבל עליו יסורים קשים ובתו מרים
 יתן בעבורו סך חיי צל לצדקה וכו' נפטר בליל ב' ט"ז אדר שני ונקבר ביום ג'
 ט"ז אדר שני תפ"ט לפ"ק סה אויבך סמך לקיץ פרנקפורט דמיין. (169)

י"א' כמר זלמן בן ב' יוסף כ"ן ז"ל וכו' בעבור שקיבל עליו יסורים קשים
 ובנו יתן א"ד צל לצדקה בעבורו וכו'. נפטר ביום . . . ונקבר . . . (170)
 דף 27 (ע"ב).

י"א' האשה חשובה והחסידה נישלה בת האלוף ליב נאנין היא
 אשת האלוף והקצין ב' דוד כ"ן וכו' בעבור שהיא תמיד יגיע כסה בעבר בעלה (42)
 וטמלה חסד לעניים ולעשירים גם נתן בעלה בעבורה ח"י צל לצדקה וכו' נפטר בליל
 ה' למחרת ח"י חשון תפ"ז לפ"ק. (171)

י"א' אליעזר בן יצחק הכהן מארזוויץ וכו' עבור שה' כמה שנים מוטל על
 עיניו דוי ביסורים קשים וקבל היסורים באהבה ובחיבה גם נתן בנו ב' יאקב כ"ן
 מתנה לצדקה בשביל נשמתו וכו' נפטר בש"ק ר"ח חשון תפ"א לפ"ק ונקבר
 ביום א'. (172)

י"א' האלוף והקצין ב' דוד בר החבר יצחק הכהן וכו' בעבור שה' כמה
 וכמה שנים מוטל על עיניו דוי וסבלו באהבה ומתוך ידו לא באת דוחק לעניים
 ועיסק משא ומתן באמנה גם . . . נתן בוני שלו בעבורו ח"י צל לצדקה וכו'
 נפטר בליל ש"ק ד' ונקבר יום א' ה' כסלו תפ"ז לפ"ק. (173)

י"א' חוקר ב' ברוך בן החבר יעקב ז"ל וכו' בעבור שהוא שסבל כמה שנים
 יסורים קשים ומרים וד' בתמיסה בשביל כלל ישראל משא ומתן באמנה ומשכום
 ערב ובוקר לבית הכנסת ומתפלל תפלתו בכוונה ויראה שמים גם נתנה אשתו

(42) בן נכתב, ואפשר שצ"ל שהוא יגיע עובר בעלה.

בעבורו סך חיי צל לצדקה וכו'. נפטר בליל א' חיי שבט ונקבר ביום ב' י"ט שבט
חס"ז לסיק. (17)

יאינ האלוף היקר כי יעקב בן ההבר נפתלי זיל וכו' בעבור שהוא שסבל
יסורים קשים ומשא ומתן באמונה ומשכנים ערב ובוקר לבית הכנסת ומתפלל הפילתו
בכוונה גם נתנו אשתו בעבורו סך לצדקה וכו'. נפטר י"ג טבת ונקבר ביום (ה')
י"ד . . . (175)

דף 28 (ע"א).

יאינ האלוף כמר שמואל בר אורי שרנא וכו' בעבור שהוא כמה שנים מה
אוביבך ס"ז והשתדל אצל השררה רייה חרות על בהכ"ג ובית ערמין וגם נתנו
וירשו סך מה לצדקה עבדו וכו' ומית שמואל ביום הביסורים תפיה בשעת נעילה
ונקבר למחרתו עשיק יא תשרי. (176)

יאינ היקר כי נמסל בן כ' משה וכו' בעבור שהיה מקיים ינוע כפי כי
תאכל אשרי לו גם היה ביסורין קשים על עיניו דיו וקבל באהבה ובחילה ומשכנים
ערב ובוקר לבית התפילה וגם נתנו אשתו סך מה לצדקה בעבורו וכו'. נפטר יום
ב' בלילה כ"ה תשרי ונקבר ביום ג' ע"ר חשוון תפיה לסיק פה קיק אוביבך נקרא
בפה כי נמסל וזיל (ויוזאך ז) (177)

יאינ האשה הצנועה והחסידה מרת מלכה אשת כי אלי' נייגר וכו' בעבור
שהיא תמיד ינועה כפה ונמל חסד לעניים ולעשירים גם נתן בעלה בעבורה חיי
צל לצדקה וכו' ונפטר . . . (178)

דף 28 (ע"ב).

יאינ היקר כי מאיר בן כ' בענדיט קאסיל סגיל וכו' בעבור שהוא מקיים
ינוע כפיך גם היה כמה שנים ביסורים קשים וקבל באהבה ומשכנים ערב ובוקר
לבית תפילה גם נתן אביו בעבורו חיי צל לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב בליל ב' ו
נקבר ביום ג' ר"ח אדר תפיה לסיק נקרא בפה כי מאיר קאסיל. (179)

יאינ האשה הישבה הצנועה והחסידה מרת נישלה בת כי יהודא זיל אשת
האלוף הקצין כמר פנחס קאך יציו בקיק אוביבך וכו' בעבור שהיתה מקיימת
ינוע כפה ונמלה חסד עם עניים גם נתן בעלה חיי צל לצדקה וכו' ונפטר
בשם טוב בליל א' ר"ח חשוון ונקברה ביום ב' ר"ח חשוון תפיה לסיק פה קיק
אוביבך. (80)

יאינ התורני כדיר מאיר בן כמהודיר אשר סגיל וכו' שהיה משא ומתן
באמונה ומשכמים (1) ערב ובוקר לבית התפילה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה
שמים גם נוטל חסד עם עניים ועשירים וגם בניו נתנו בעבורו מתנה לצדקה ושעוה
למאור וכו'. נפטר בשם (טוב) בליל ד' כ"ב אדר שני ונקבר ביום ה' כ"ג אדר שני
תפיה לסיק דנקרא כפי כל ר' מאיר ויוספא . . . (181)

יאינ האלוף כמר גדלי' בן כהר"ר משה יעקב וכו' משנים ערב ובקר לבית
הכנסת ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם נוטל חסד עם עניים ועשירים וגם
בניו נתנו בעבורו מתנה לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב ביום א' כ"ח שבט ונקבר
ביום ג' ר"ח אדר . . . דנקרא כפי כל גדלי' שמש כקיק אוביבך . . . (182)

דף 29 (ע"א).

יאינ התורני כהרר משה ליב בהרב מהרר העשיל כיין וכו' שהיה כל ימיו דועה צאן קדש באמונה והי' מסתפק באומע ודעתו הי' תמיד לעבודת השי' והי' סר מרע ומשכי ומעריב בבהי' והי' עושה תפילתו בכוונה וירא' אלקי' הי' תמיד בלבבו והי' נומל חסד כפי השנתו וגם בנוי הקטנים נתנו בעבור נשמתו מתנה לצדקה ושעוה למאיר וכו' נתבקש ביישיבה של מעלה בשבת קודש ושבת ריח אייר תשיט לי' ונקבר ביום א' שלאהריו ב' אייר תשיט לסיק. (183)

יאינ האלוף כמר יעקב בן כמר אבי עזרי וכו' שהיה משא ומתן באמונה משכי' ערב ובקר לבית הכנסת אף שהיה מסובל ביסורין של אהבה שדחם היו בצנעה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם נומל חסד עם עניים ועשירים וגם בנו כמר זעלינגן נתנו חיי' צל לצדקה וכו' נפטר בשם טוב ביום ג' י"ב אלול ונקבר ביום ד' י"ג אלול תשיט לסיק הנקרא בפי כל יעקב אוכי' בך. (184)

יאינ האלוף התורני כהרר איצק בן כהרר ישראל כיין וכו' שהיה משא ומתן באמונה ומשיכים ערב ובקר לבית התפילה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם נומל חסד עם עניים ועשירים וגם בתו מרת חיי' נתנו בעבורו מתנה לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב ביום ד' י"ג אלול ונקבר ביום ה' י"ד אלול תשיט לסיק. (185)

יאינ הבתולה יטבי בת יוסף בערני וכו' גם נתנה אחותי איך צל לצדקה וכו' ונפטר בשם טוב יום א' י"ז אב תקיא לסיק סה ק"ק איוביך. (186)

דף 29 (ע"ב).

יאינ הי' סיו הקהילה ב' מאיר וכו' הולך בדרך הישר ומנהיג עם העם בדרך ישרה מאיר עיני חכמים וזקן ושבוע ימים הקדים לבא לבית הכנסת בשחרית וערבית מעשרה בטלנים הלך במשא ומתן כל ימיו באמונה ונתנו בנוי בשבילי' סך מה לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב ונקבר ביום ה' חיי' מרחשון תיץ לסיק ונקרא בפי כל סיו ב' מאיר בן ברוך (בר כינ' ז) וזיסלאך מאוטנבורג. (187)

יאינ האשה האשה השונה הצנועה והחסידה מרת חנלה בת ב' אברהם העצלר מסים דמיון אשת האלוף המרומם ב' אהרן בתן מדיין וכו' בעבור שהיתה משכמת ערב ובקר לבית התפילה והתפלל תפילתה בכוונה והיתה (ז) ויראת שמים וטמלה חסד עם עניים ועשירים וגם בניה נתנה בעבורה מתנה חיי' צל לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב יום ג' סיו אלול סרדיותי לסיק ונקברת ביום הגיל בקיק אווביך. (188)

יאינ האלוף המרומם כיש ב' אהרן בן החבר אלישע נפתלי הכהן מדיין וכו' אף שהיה מסובל ביסורין קשים של אהבה שהם היו בצנעה וכל ימיו תפילתו בכוונה ונומל חסד כל ימיו עם עשירים עם עניים משא ומתן באמונה ערב ובקר הולך לבית הכנסת ויראה שמים גם בנוי נתנו בעבורו סך חיי' לצדקה וכו'. נפטר ביום ו' עשירי כ"ד אדר ונקבר ביום א' כ"ז אדר תצ"ב לסיק. (189)

דף 30 (ע"א).

יאינ האשה השונה הצנועה והחסידה מרת הנה בת כהרר שלומה (שלמה) מוירומייש אשת האלוף כהרר משה ליב כהן וכו' בעבור שריתה מתקיימה יניע

כפה וגומלה חסד עם עניים ועשירים גם נתן בנה חיי צל לצדקה בעבורה וכו' נפטר בשם טוב כליל א' מ' אייר ונקברה ביום ב' יוד אייר תציה לפיכ מה קיק אויבך. (190)

יאינ האלוף המרומם כיש כ' מרדכי בן כ' אשר וכו' אף שהי מסובל ביסורין קשים של אהבה וכל ימיו תפלתו בכוונה וגומל חסד כל ימיו עם עשירים עם עניים משא ומתן באמונה ערב ובקר לבית תפילה ויראת שמים גם בניו (נתנו) בעבורו סך חיי לצדקה וכו' נפטר ונקבר יום ה' י"ב סיון תציה לפיכ מה קיק אויבך הנקרא בפי כל מרדכי ועלפעלם. (191)

יאינ האשה השובה הצנועה והחסידה מרת בילה בת כיה ועלכלי רומא ממענין אשת האלף והקצין כ' אהרן כ"ץ וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יניע כפה וגומלה חסד עם עניים ועשירים גם נתן בעלה חיי לצדקה בעבורה וכו' נפטר בשם טוב ביום א' כ"א חשוון ונקברה ביום א' כ"א חשוון תציו לפיכ מה קיק אינ. (192) דף 30 (ע"ב).

יאינ האשה הצנועה והחסידה מרת הגה בת יוסף זיל אשת האלף כ' יעקב אויבך וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יניע כפה וגומלה חסד עם עניים ועשירים גם נתן בנה כ' ועלינמן חיי צל לצדקה בעבורה וכו' נפטר בשם טוב ביום א' י"ט אב ונקברה ביום א' י"ט תציה לפיכ בקיק אויבך. (193)

יאינ האשה השובה הצנועה והחסידה מרת נעלצי בת צבי הירש זיל אשת האלף כ' נעץ אויבך וכו' בעבור שהיתה מקיימת יניע כפה וגומלה חסד עם עניים ועשירים גם נתן חיי לצדקה בעבורה וכו' נפטר בשם טוב ונקברה ביום א' ט"ז חשוון תציו לפיכ בקיק אויבך. (194)

יאינ האלף המרומם כיש כ' מאיר בן החבר שלומה (שלמה) הכהן מפ"ס דמין וכו' וכל ימיו תפלתו בכוונה וגומל חסד כל ימיו עם עשירים עם עניים משא ומתן באמונה ערב ובקר הולך לבית הכנסת ויראת שמים גם אשתו בעבורו סך חיי לצדקה וכו' נפטר כליל שבת קודש כיה ניסן ונקבר ביום א' כ"ז ניסן תציו לפיכ הנקרא בפי כל מאיר פאלק כ"ץ. (195)

דף 31 (ע"א).

יאינ האלף המרומם כיש כ' אהרן בן כה' מנחם אויבך וכו' וכל ימיו תפלתו בכוונה וגומל חסד כל ימיו עם עשירים עם עניים משא ומתן באמונה ערב ובקר הולך לבית הכנסת ויראת שמים גם בניו בעבורו סך א"ך לצדקה וכו' נפטר כליל ג' י"ג אייר ונקבר ביום ד' י"ד אייר תציו לפיכ הנקרא בפי כל אהרן ב"מ (בן מנחם). (196)

יאינ האלף המרומם כיש כ' אציק⁴³ בן כיה יוסף מענין וכו' וכל ימיו תפלתו בכוונה וגומל חסד כל ימיו עם עשירים עם עניים משא ומתן באמונה ערב ובקר הולך לבית הכנסת ויראת שמים גם בניו נתנו בעבורו סך א"ך לצדקה וכו' נפטר כליל ה' תענית אסתר י"א אדר שני ונקבר ביום ו' עשירי י"ב אדר שני תציו לפיכ הנקרא בפי כל אציק מענין. (197)

⁴³ צ"ל אציק.

יאינ האשה חשובה הצנועה והחסידה מרת צימלה בת כהרד וואלף קאב" לענין אשת הרב זעלקי ד"ד וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יגיע כפה וטמלה חסד עם עניים ועשירים גם נתן בעלה הרד"ר זעלקי ד"ד חיי צל לצדקה בעבורה וכו'. נפטר בשם טוב בליל א' כ"ז תשרי (תצ"ט ז) (198) דף 31 (ע"ב).

יאינ האשה חשובה הצנועה והחסידה מרת מאטלי בת כ' מאיר ד"ל אשת האלף כהרד וואלף קאבלענין וכו' שהיתה מתקיימת יגיע כפה וטמלה חסד עם עניים ועשירים גם נתן בנו א"ך צל לצדקה בעבורה וכו'. נפטר בשם טוב בליל ב' ונקברת ביום ג' י"א השון תצ"ח לפ"ק בק"ק אוניבך. (199) יאינ דוקר רך בשנים כ' ליב בן כ' ועלינמן ב"י יצ"ו וכו' גם היה כמה שנים ביסורים קשים וקבל באהבה ומשכים ערב ובקר לבית תפילה גם נתן אביו בעבורו א"ך צל לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב ע"י ונקבר ע"י תצ"ח לפ"ק. (200) יאינ האשה חשובה הצנועה והחסידה מרת מאטלי בת כ' אברהם ד"ל אשת האלף כ' זלמן וותלש וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יגיע כפה וטמלה חסד עם עניים ועשירים וסבלה יסורים קשים ומרים וקבלה אותם באהבה גם נתן בעלה א"ך צל לצדקה בעבורה וכו'. נפטר בשם טוב ביום ג' י"ט אדר ונקברת ביום ג' י"ט אדר תצ"ח לפ"ק בק"ק אוניבך. (201) דף 32 (ע"א).

יאינ היקר כ' שמעון בן כ' אל"י נינר יצ"ו וכו' גם היה כמה שנים ביסורים קשים וקבל באהבה ומשכים ערב ובקר לבית התפילה גם נתן אביו בעבורו א"ך צל לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב בליל ד' ונקבר ביום ה' ח' תמוז תצ"ח לפ"ק. (202) יאינ האשה חשובה הצנועה והחסידה מרת אינלה בת כהרד פערל כ"ץ אשת יוסף יוחי ז"ל וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יגיע כפה וטמלה חסד עם עניים ועשירים גם נתן בנו א"ך צל לצדקה בעבורה וכו'. נפטר בשם טוב בליל ג' נקברת ביום ד' כ"ח כסליו תצ"ט לפ"ק בק"ק אוניבך. (203) יאינ האשה חשובה הצנועה והחסידה מרת מערלי בת כ"ה יוסף אשת אברהם מל"ס⁴⁴ ז"ל וכו' בעבור שהיתה מתקיימת יגיע כפה וטמלה חסד עם עניים ועשירים גם נתן⁴⁵ בתה מתנה לצדקה בעבורה וכו' וסבלה יסורים קשים ומרים וקבלה אותם באהבה וכו' נפטר בשם טוב ביום ד' כ"ח ניסן ונקברת ביום ד' כ"ח ניסן תצ"ט לפ"ק בק"ק אוניבך. (204) דף 32 (ע"ב).

יאינ האלף התורני כהרד אברהם בן כהרד נפתלי ז"ל וכו' שהיה משא מתן באמונה ומשכים ערב ובקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בזמנה ויראה שמים גם נוטל חסד עם עניים ועשירים וגם חתנו נתנו בעבורו מתנה לצדקה וכו' נפטר ביום ו' עש"ק ונקבר ביום ו' עש"ק כ"ה ניסן תצ"ו לפ"ק הנקרא כפה כל ר' אברהם מק"ק פרידבורג. (205)

⁴⁴ אולי צ"ל מל"ס = מואלסעלר.

⁴⁵ צ"ל נתנה.

יֹאנָן הַחֹלֹף הַנּוֹכַח בְּמַר חַיִּים בֶּן כֶּמֶר מִיכָל יִשְׁלַם וְכִי שְׂהִי מִשָּׂא וּמִתָּן בְּאַמְנֵה וּמִשְׁכִּי עֶרֶב וּבִקֵּר לְבֵית תְּפִילָּה וּמִתְפַּלֵּל תְּפִילָּתִי בְּכוּנָה וְיִרְאֶה שְׂמִים נֹם גּוּמַל חֶסֶד עִם עֲנִיִּים וְעֹשִׂיִם נֹם הִיָּה בִּיסוּרִין קָשִׁים עַל עֵרֶם דָּוִי וּקְבֵלָם בְּאַהֲבָה וּבְחִיבָה וְגַם אִשָּׁה (אִשָּׁה) נָתַן (נָתַן) בְּעִבּוּרֵי מִתְנֵה לְצַדִּיקָה וְכִי נִפְטָר בִּשְׁם טוֹב בְּיוֹם ד' אֱלֹהִים וְנִקְבֵּר בְּיוֹם ה' כִּיָּא אֱלֹהִים הַצֵּיט לִפְסִי הַנִּקְרָא בְּפִי כָל חַיִּים בֶּן מִיכָל יִשְׁלַם מִקֵּץ פִּיִּם דְּמִיָּן.

יֹאנָן הַחֹלֹף הַתּוֹרֵנִי כְּהִרְדִּי אַהֲרֵן בֶּן כְּהִרְדִּי גִבְרִיאֵל זִיל וְכִי שְׂהִי מִשָּׂא וּמִתָּן בְּאַמְנֵה וּמִשְׁכִּים עֶרֶב וּבִקֵּר לְבֵית הַתְּפִילָּה וּמִתְפַּלֵּל תְּפִילָּתִי בְּכוּנָה וְיִרְאֶה שְׂמִים נֹם גּוּמַל חֶסֶד עִם עֲנִיִּים וְעֹשִׂיִם וְגַם נָתַן בְּעִבּוּרֵי מִתְנֵה לְצַדִּיקָה וְכִי נִפְטָר וְנִקְבֵּר בְּיוֹם ב' עֲרִיָּה אֲדָר תְּפִילָּה לִפְסִי הַנִּקְרָא בְּפִי כָל ר' אַהֲרֵן לִירֵנִין (לֹרֵנִין?) מִקֵּץ פִּיִּם דְּמִיָּן.

יֹאנָן הַחֹלֹף כֶּמֶר לִיב בֶּן כֶּמֶר יֹאקֵב סָנִיל וְכִי שְׂהִי מִשָּׂא מִתָּן בְּאַמְנֵה וּמִשְׁכִּים עֶרֶב וּבִקֵּר לְבֵית תְּפִילָּה וּמִתְפַּלֵּל תְּפִילָּתִי בְּכוּנָה וְיִרְאֶה שְׂמִים נֹם גּוּמַל חֶסֶד עִם עֲנִיִּים וְעֹשִׂיִם וְגַם אַחֲזִי נָתַן מִתְנֵה בְּעִבּוּרֵי וְכִי נֹם הִיָּה בִּיסוּרִין קָשִׁים עַל עֵרֶם דָּוִי וּקְבֵלָם בְּאַהֲבָה וּבְחִיבָה וְכִי נִפְטָר בִּשְׁם טוֹב נִפְטָר בְּמִשְׁ וְנִקְבֵּר לְמַחֲרֵתִי בְּיוֹם א' יִישׁ אֵב הַצֵּיט לִפְסִי הַנִּקְרָא בְּפִי כָל לִיב בֶּן יַעֲקֹב בּוֹקֶס־בְּיוֹם מִקֵּץ פִּיִּם דְּמִיָּן.

יֹאנָן הַחֹלֹף כֶּמֶר אַהֲרֵן יוֹסֵף בֶּן כֶּמֶר מִשָּׂא מִהֶעֱנָא וְכִי שְׂהִי מִשָּׂא וּמִתָּן בְּאַמְנֵה וּמִשְׁכִּים עֶרֶב וּבִקֵּר לְבֵית תְּפִילָּה וּמִתְפַּלֵּל תְּפִילָּתִי בְּכוּנָה וְיִרְאֶה שְׂמִים נֹם גּוּמַל חֶסֶד עִם עֲנִיִּים וְעֹשִׂיִם וְגַם אִשָּׁה נָתַן מִתְנֵה לְצַדִּיקָה בְּעִבּוּרֵי וְכִי נֹם הִיָּה בִּיסוּרִין קָשִׁים עַל עֵרֶם דָּוִי וּקְבֵלָם בְּאַהֲבָה וּבְחִיבָה טוֹב נִפְטָר בִּשְׁם טוֹב נִפְטָר וְנִקְבֵּר בְּיוֹם ו' ד' נִסָּן הַצֵּיט לִפְסִי (ו') הַנִּקְרָא בְּפִי כָל יִחְסֵל הֶעֱנָא.

דף 33 (ע"ב).

יֹאנָן הַחֹלֹף כְּהִרְדִּי יוֹמָן בֶּן הַקְדוּשׁ הִירִין בּוֹקֶס־בְּיוֹם סָנִיל עִם נִשְׁמַת אֲבִרָהּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב שְׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה שְׂהִי מִשָּׂא מִתָּן בְּאַמְנֵה וּמִשְׁכִּים עֶרֶב וּבִקֵּר לְבֵית תְּפִילָּה וּמִתְפַּלֵּל תְּפִילָּתִי בְּכוּנָה וְיִרְאֶה שְׂמִים נֹם גּוּמַל חֶסֶד עִם עֲנִיִּים וְעֹשִׂיִם וְגַם אַחֲזִי נָתַן מִתְנֵה חִי צִלְמֵר לְצַדִּיקָה בְּעִבּוּרֵי בִשְׁבֵר זֶה תְּהֵא נִשְׁמָתוֹ צִרּוּרָה צִרּוּר הַחַיִּים בֶּן עֲרֵן אֲמֵן. נֹם הִיָּה בִּיסוּרִים קָשִׁים עַל עֵרֶם דָּוִי וּקְבֵלָם בְּאַהֲבָה וּבְחִיבָה נִפְטָר בִּשְׁם טוֹב נִפְטָר בְּלִיל ב' וְנִקְבֵּר לְמַחֲרֵתִי בְּיוֹם ג' כִּיָּא כִסְלִיו תִּיק לִפְסִי אֲרִיכָה הַנִּקְרָא בְּפִי כָל אֲדָם ר' יוֹמָן בּוֹקֶס בְּיוֹם.

יֹאנָן הַחֹלֹף הַצְנוּעָה וְהַחֲסִידָה מֵרַת עֲדִיל בַּת כְּהִרְדִּי שְׂמִיאֵל מִלֵּאנָה אִשֶּׁת הַחֹלֹף וְהַקָּצֵן כ' אֲבִרָהּ מִקֵּץ פִּיִּם דְּמִיָּן עִם נִשְׁמַת אֲבִרָהּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב שְׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְשָׂאֲרֵי חֲסִידוֹת מְנֻשִּׁים אֲשֶׁר בְּאֹהֶל תְּנִיךְ עֶבֶר שְׁהִלְכָה כָּל יְמֵיהָ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל וּמִתְנַהֵג עֲצֻמָּה בְּמִדַּת עֲנָה גּוּמַלֵּר חֶסֶד עִם עֲנִיִּים וְעֹשִׂיִם וְיִדָּה הִיָּה פִּרְעֻחָה לְרוּחָהּ וְגַם בַּעֲלָה כ' אֲבִרָהּ הַחֹלֹף הַחֹלֹף נָתַן בְּעִבּוּרָה סָךְ לְצַדִּיקָה וּבִשְׁבֵר זֶה תְּהֵא נִשְׁמָתָה צִרּוּרָה צִרּוּר הַחַיִּים עִם שָׂאֲרֵי צִדִּיקִים וְצַדִּיקוֹת בֶּן עֲרֵן אֲמֵן, נִפְטָרָה בְּלִיל ג' כִּיָּא טֶבַת וְנִקְבֵּרָה בְּיוֹם ד' (ד') טֶבַת תְּקִיא לִפְסִי סָה קִיק אֲוִיבִידָה.

(211)

דף 34 (ע"א).

זיכר אלוים את נשמת היה הנדיב ב' ויסקנד אופנהיים מקיץ פסדיט בן היה המנוח פ"י ב' משה אופנהיי מקיץ פ"ט, בעבור צדקה ה' שעשה שהיו ביתו פתוח לרווחה בין לעניים ובין לעשירים וקיים יגיעות כפי ועוסק במינים באמנה ומשכים ערב ובקר לבית התפילה ונמילות חסד שעשה בחייו גם קיבל עליו יסורים קשים על ערס דוי באהבה ובחובה ובנו נתן בשבילו דבר מה לצדקה בזכות זה נתנו נשמתו ע"ז אי"ז ועם שארי צדיקים הצדוקים בצדור החיים בניע אמן, נפטר בליל שבת קודש ו' כסליו ונקבר ביום א' ה' כסליו תקא לפ"ק פה אויבך (212) יא"נ מרת פרויט כ"ה כ"ה בער דרום שמש בקיץ פ"ס דמיין אשה כ"ה חיים שלאם ז"ל מקיץ פ"ס דמיין וכו' עבור שהלכה כל ימים בדרך ישרה ומתנהג עצמה במדת ענה נמלח חסד עם עניים ועשירים וידה היה פתוחה לרווחה וגם נתן בעבורה סך לצדקה וכו', נפטר בליל ג' י"ז כסליו ונקברת ביום ד' י"ח כסליו תקא לפ"ק פה קיץ אויבך, (213)

דף 34 (ע"ב).

יא"נ אשה הצנועה והחסידה מרת עדיל בת כי"מ ליב הענא ז"ל אשת האלוף כ"ה לוי נענשא (נמשא?) וכו' עבור שהלכה כל ימי' בדרך ישרה ומתנהג עצמה במדת הענה ונמלח חסד על כל אדם וידה היתה פתוחה לרווחה וגם בעלה כ"ה דוד ש"י נתן בעבורה כ"א צ"ל לצדקה וכו', נפטר י"ב תמוז ונקברת בי"ג ב"ב תקא לפ"ק פה קיץ אויבך, (214)

יא"נ האלוף ב' בענדט קאפל מקיץ פ"ס דמיין בן ב' יהודא סג"ל קאפל מקיץ פ"ס דמיין וכו' ישרה משה ומרן באמנה ומשכים ערב ובקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם נמלח חסד עם עניים ועשירים גם היה ביסורין קשים על ערס דוי וקבלם באהבה ובחובה וגם אשה (?) נתנו בעבורו איך צ"ל לצדקה וכו', נפטר בליל שבת קודש ונקבר ביום א' ג' אדר תקא לפ"ק הנקרא בסה כל בענדט בן ליב קאפל סג"ל מקיץ פ"ס דמיין, (215)

דף 35 (ע"א).

יא"נ האלוף ב' אלי' בן כהנא משה סג"ל ז"ל מקאבלנין וכו' שהיה משה מתן באמנה ומשכים ערב ובקר לבית התפילה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם נמלח חסד עם עניים ועשירים גם היה ביסורין קשים על ערס דוי וקבלה באהבה ובחובה וגם אשה נתנו בעבורו איך צ"ל לצדקה וכו', נפטר ונקבר ביום ב' ג' ניסן תקא לפ"ק הנקרא בסה כל אדם אלי' קאבלעניץ, (216)

יא"נ אשה הצנועה והחסידה מרת הנדלה בת האלוף ב' שמואל ז"ל קעזר אשת האלוף הנובה ב' שמעון כ"יין שיער וכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ומתנהג עצמה במדת הענה ונמלח חסד עם עניים ועשירים וידה היתה פתוחה לרווחה וגם בעלה ב' שמעון כ"יין ש"י נתן בעבורה איך צ"ל לצדקה וכו', נפטר ונקברת ביום ב' כ"א סיון תקא לפ"ק פה קיץ אויבך, (217)

יא"נ האלוף ב' הירץ בן ב' נעין ז"ל וכו' משה ומתן באמנה ומשכים ערב ובקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם היה ביסורין קשים על ערס דוי וקבלה באהבה ובחובה וגם אשה נתנה בעבורו איך צ"ל לצדקה וכו'

נפטר בשם טוב נפטר בבי' כיג כסליו ונקבר ביום ג' כיד כסליו (הקרא לסיק).
הנקרא בסה כל אדם . . .
דף 35 (ע"ב).

'איני האשה השוכה הצנועה והחסידה מרת פרוש בת ביה זיסקינד זיל מלאנשדארף אשת האלוף סיו' כי' זלמן הענא זכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ומתנהג עצמה במדת הענוה ונמלת חסד עם עניים ועשירים וידה היתה פתוחה לרווחה גם היתה ביסורין קשים על ערס דיו וקבלה באהבה ובחיבה וגם בעלה סיו' כי' זלמן הענא נתן בעבורה איך על לצדקה וכו'. נפטרה בליל שבת קודש כיד כסליו ונקברה ביום א' ביה כסליו תקיב לפיך סה קיץ אייבך. (219)

'איני האלוף התורני כהררי צבי הירש בן אברהם זיל וכו' שהיה משא מתן באמונה ומשכנס ערב ופקר לבית תפילה ומהפכל תפילתו כמנהג ויראה שמים גם נמל חסד עם עניים ועשירים וגם אשתו נתנו בעבורי מתנה לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב נפטר בליל ה' כיג חמו ונקבר לכהנתו ביום ו' עשיק כיג חמו הקיא לסיק הנקרא בסה כל ר' הירש מקיץ לייפטיק. (220)

'איני האשה השוכה מרת ישר' בת האלוף כי' הירש זיל וכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה גם היתה ביסורין קשים על ערס דיו וקבלה באהבה ובחיבה וגם עצמה נתנה איך על לצדקה וכו'. נפטר . . . סה קיץ אייבך. (221)

דף 36 (ע"א).

'איני האלוף היקר תמים דעים. בכל מעשיו נעים ונאמין הקצין והגדוב מפורסם בעולם שמו סיו' דיקי פרנקסארט דיין הנקרא הררי מענדיל פער, שפעל כל ימיו ושנתיו פעילות ה' בהשתדלות גדולת ישיבות בישראל (בישיב רב?) ואף גם בהקמת בית המדרש ומחזיק ידיו לומדי תורה נדבה רוחו ולבו בכל עת יען שהוא ה' נאחד מיוחד ושבדור מנהולי חשובי נדבנים. מקור דהחיל והחיים רבנים, וביתו ה' פתוח לרווחה בארחות ארחים תמיד להבנים כצל קודש ולקבלות בסבר פנים. יעשרם בזהבים מעות מומונים. והכל על דאבדן ולא משתבחין בדומה לכל ענינים. יען כי לעת צאת הובכים אור ליום השלישי ביום טוב שמחת תורה תקיב לפיך יצא מנחם מעלמא הדין לעלמא דקשום יאנו כי לקח אותו אלקי' ויטע וימת במיתה צדיק' ביציאת נשמתו בקדושה וטהרה. ובכבוד נעשה לו במיתו עדקות פוזין בישראל אשר סיור בנו הכבוד הגדול שבאחו ללומדי תורה ולעניי עם ללמוד ולהתפלל עבור נשמתו שתעלה למקור מהצבה. והנה זכות כל אלה אשר עשה הוא בכבודו בעצמו לנפשו בחייו ואשר נעשה אחריו אחרי מותו יעמוד לו לצדקו ולנשמתו ואף להעני אחריו חורי דורות ולמען עוד עד יעמוד לקין הימין עת התחי' ה' תחי' נשמתו וכה וכמה בציר החיים הצורה עם נשמת אבותינו אברהם יצחק ויעקב ועם נשמת שארי צדיקי' וחסידים שבגן עדן העליון אמן סלה. יטע ויאסף ויקבר בשוכה טובה סה קיץ אפי' באך יום ג' שמהות תורה תקיב סיו' הררי מנחם מענדיל פער שה' סיו' בקיץ ס'ס דיין ימים ושנים רבים מאוד. (222)

'איני האשה השוכה הצנועה והחסידה מרת קלערכי בת יעקב זיל אשת האלוף כי' יוסף בירי זכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ומתנהג עצמה במדת ענוה ונמלת חסד עם עניים ועשירים וידה היתה פתוחה לרווחה וגם בני נתן מה

לצדקה בעבודה וכו'. נפטר ונקברת ביום א' כ"ד אדר שני תצ"א לפ"ק מה ק"ק אויביבך. (223)

י"א ה'ב"ה כ' שלומה בן כ' ה'ים וכו' בעבור אביו נדר בעבורו מתנה לצדקה נפטר ונקבר ביום ו'י"ב אב תקי"ז לפ"ק. (224)

י"א ה'ה' האלף כ' איצק בן כ' גבריאל ז"ל וכו' שהיה משה ומתן באמנה ומשנים ערב ובקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם נמל חסד עם עניים ועשירים וגם אשתו נתנו בעבורו מתנה לצדקה וכו'. נפטר במ"ש ונקבר למחרת ביום א' ד' אדר ת"ק לפ"ק מה ק"ק אויביבך הנקרא בשם כל איצק בן גבריאל כ"ץ ז"ל. (225)

דף 36 (ע"ב).

י"א ה'ה' התרני כהר"ר נטע ש"ץ בן כהר"ר זנוויל סג"ל ז"ל וכו' עבור שהשנים והערב לבית הכנסת מיום שה' ש"ץ בק"ק ה'נשטאט ועבר עבודתו עבודת הקדש באמנה וה' תמים עם ה' ושלום במעשיו בין בני אדם ונפטר בשם טוב ובניו נתנו עבורו לצדקה וכו' והלך לעולמו ביום א' ונקבר ביום ב' ג' אייר תקי"ב לפ"ק מה ק"ק אויביבך הנקרא בשם כל ר' נטע מק"ק לעמבורי ש"ץ בק"ק ה'נשטאט. (226)

י"א ה'ה' האשה חשובה הצנועה והחסידה מרת מלכה בת כהר"ר בער כ"ץ מקאל"ן אשת האלף והתרני כהר"ר ירוחם מ"ספלין וכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ומתנה עצמה במדת הענוה גם היתה ביסורין קשים על ערס דו' וקבלה באהבה ובחיבה גם נתנה איך על לצדקה . . . נפטר ונקברת יום ד' ט"ז מנחם תקי"ב לפ"ק. (227)

י"א ה'ה' האלף והתרני כהר"ר ירוחם בן כהר"ר יונה ז"ל כ"ץ מ"ספלין וכו' בעבור שהשנים והערב לבית הכנסת וה' תמים עם ה' ושלום במעשיו בין בני אדם ונפטר בשם טוב גם ה' ביסורין קשים על ערס דו' וקבל באהבה גם נתן איך על לצדקה וכו' והלך לעולמו ביום ב' כ"ז מנחם תקי"ב לפ"ק מה ק"ק אויביבך הנקרא בשם כל ר' ירוחם . . . (228)

דף 37 (ע"א).

י"א ה'ה' התרני הרבני כהר"ר אברהם בן ה"ר 'צחק וכו' בעבור שזכה חיבה את הרבים לתורה ובמעשים טובים והעמיד תלמידים הרבה וקיים דקדוקי מצות ודיקדוקי סופרים וביתו היתה סתם להיזהר לעניים ולעשירים וגם אשתו שתי נתנה בעבורו אך על לצדקה וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב יום ג' כ"א כסלו תקי"ג לפ"ק הנקרא בפי כל מהר"ר אברהם ס"ענער. (229)

י"א ה'ה' האלף כ' שמעון ש"ענער כ"ץ נובא בן האלף כ' בענדר ז"ל וכו' שהיה משה ומתן באמנה ומשנים ערב ובקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם נמל חסד עם עניים ועשירים גם נתן מתנה איך על לצדקה בעבורו וכו'. נפטר ונקבר ביום ב' כ"ד אדר תקי"ג לפ"ק הנקרא בפי כל אדם שמעון ש"ענער כ"ץ נובא בק"ק אויביבך. (230)

י"א ה'ה' האשה חשובה הצנועה והחסידה מרת יוסבי בת כ' משה ז"ל וכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ומתנה עצמה במדת הענוה גם היתה ביסורין קשים

על ערס דוי וקבלה באהבה ובחיבה גם נתנה איך צל לצדקה וכו'. נפטר ונקברת
יום ה' יו"ד ניסן תק"נ לפ"ק מה ק"ק אויבך. (231)

דף 37 (ע"ב).

יאי' הצדיק והחסיד והישר והנאמן היה האלף והתורני מהר"ר משה בר
אברהם נ"י ז"ל שבא לחסות תחת כנפי השכינה שהלך כל ימיו בתמימות ובצדקות
ה' ושלטול בעדמא כדי לתקן העולם בתיקוני הישרה ובערוכי הצירות ובערוכי
תחומין ודריש לעולם כהלכות ובאגדות וקרי ותני ומחנה וממתיק לר"ם את הדברים
כדי להמשיך לבבם לאבינו שבישמים וסכל יסורי נוף מתוך דחוק גדול לחם צר
ומים לחץ וקבל עליו באהבה ולימיד את בניו בתורה והנהיג את בניו בדרך ישרה
ובמעשים טובים יהי נשמתו זכה וברורה בצדק החיים ציורה עם נשמת אבותיו
אברהם יצחק יעקב ועם נשמת שארי צדיקים שבגן עדן העליון אמן סלה גם
אשתו נדרה בעבורו איך צ"ל לצדקה ונפטר בשם טוב ונקבר בהמשכך א' מיל
מו"ינם ח' אלול בשנת סוד"ת לפ"ק. (232)

יאי' הבחור חשוב היקר והנעלה כהר"ר משה שמואל ונו"ל בן מהר"ר משה
זצ"ל וכו' בעבור שקרי ותני ומתני עם תלמידים ונהג כל ימיו בדקדוק מצות ובפרישות
ובגמילות חסד והשכים והערב לבית התפילה והתקין תפילתו בכוננה ולבב שלם
וסכל קודם מיתתו יסורי פנימי קשים וקבלם באהבה וביושר ונפטר בשם טוב ונקבר
ומכונה בשם החבר ויצא לאור העולם יום ב' כ"ו אייר תק"נ לפ"ק וכו' מה בק"ק
אויבך. (233)

יאי' האלף ה' יו"ל (דיל"ז) בן כ' אברהם וועלציר ז"ל וכו' שהיה משא
מתן באמונה ומשכים ערב ובוקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בכוננה ויראה
שמים גם נומל חסד עם עניים ועשירים גם היה ביסורים קשים על ערס דוי וקבלה
באהבה ובחיבה וזם בנו נדר בעבורו איך צל לצדקה וכו' נפטר בליל כ' ונקבר
ביום ג' כ"א שבט תק"ד לפ"ק הנקרא בפי כל אדם יו"ל בן כ"ה (אברהם
וועלציר). (234)

דף 38 (ע"א).

יאי' האשה חשובה והצנועה והחסידה מרת נעלה בת כ' נפתלי הוי"ץ אשת
כ' ברוך מפולין זצ"ל וכו' עבור שהלכה כל ימי' בדרך ישרה ועסקה בניע כסה
באמונה ונהגת עצמה במידת ענוה ונומלת חסד עם כל אדם בתדירה ושאר מידות
טובות וישרות לא הניחה והיתה אהובה למעלה וחסדת למטה ונתבקשה לשמים
ובעבור שבנה כ' הוי"ץ נתן בעבורה כמנץ ח"י לצדקה וכו'. נפטר ביום ג' ונקברת
ביום ד' למחרתו ג' אלול תק"א לפ"ק מה אויבך. (235)

יאי' האלף כ' ישראל בר יצחק ז"ל וכו' שהיה משא מתן באמונה ומשכים
ערב ובוקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בכוננה ויראה שמים גם נומל חסד עם
עניים ועשירים גם אשתו נדרה בעבורו איך צל לצדקה וכו' נפטר ונקבר ביום א'
ד' מנחם תק"נ לפ"ק הנקרא בפי כל אדם זיסל וואכיבוני. (236)

יאי' האשה חשובה והצנועה והחסידה מרת רעכלי בת כ' ליב וועלציר אשת

האלוף כהריר חיים זיל וכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ומתנהג עצמה במדת ענוה נמלת חסד עם עניים ועשירים וידה היה פתוחה לרווחתה וגם בעלה האלף והקצין כהריר חיים קאפל נתן בעבורה כך לצדקה וכו' נפטרה בליל מישק ונקברה ביום א' ד' תשרי תקי"ד לפ"ק. (237)

דף 38 (ע"ב).

יא"נ כמר יודא בן סענדר מענין ואשתו מרת ישרלי וכו' בשביל שהלכו כל ימיהם בדרך ישרה הולכים בתוכם בעוניים (מה)פנים בתורה עובדי את ה' הגדול והנורא כפי יכולתם בתדורא ובזכות שבתם נתנה איך צל לצדקה בעבורו ובעבורה וכו' נפטר י"ז כסלו תצ"א והיא נפטרה ה' תשרי תצ"ב לפ"ק. (238)

יא"נ האשה השוכה מרת לאה בת זיסקינד אשת האלף כיה הדין שי' וכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ועסקה בניני כפה באמנה ונהנת עצמה במידה ענוה ונמלת חסד עם כל אדם ושאר מדות טובות וישרות לא הניחה והיתה אהובה למעלה ונחמדת למטה ונתבקשה לשמים ובעבור בתה מרת רעכלה נתנה בעבורה איך צל לצדקה וכו' נפטרה ונקברה ר"ח אב תקצ"ז לפ"ק פה אויבך. (239)

יא"נ האשה החשובה הצנועה מ' נענדל בת מ"ז החבר שלמה צבי הירש זצ"ל אשת ר' מרדכי . . . מנקר נדיו וכו' בעבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ועשתה צדקת ה' ותפלתה בכוונה נמילות חסד לעניים ולעשירים ושאר מדות טובות ובעלה נדר בעבורה כמעין ח"י לצדקה : בזכות זה תהא נשמתה צרורה בצרור החיים עם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן העליון אמן : נענדל בת החבר שלמה צבי הירש הלוי זצ"ל מפיורדא אש . . . נפטרה ביום א' ה' אלול ונקברה למחרתו ביום ב' ה' אלול תקצ"ז לפ"ק פה אופין באך. (240)

יא"נ האשה השוכה מרת יפה בת ליפמן אשת יעקב כ"ז וכו' עבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ועסקה בניני כפה באמנה ונהנת עצמה במדות ענוה ונמלת חסד עם כל אדם ושאר מדות טובות וישרות לא הניחה והיתה אהובה למעלה ונחמדת למטה ונתבקשה לשמים ובעבורה בעלה כ' יאקב איך צל לצדקה בשכר זה תהא נשמתה צרורה בצרור החיים . . . (241)

דף 39 (ע"א).

יא"נ האלף ההורני כהריר ישראל יהודא בן כהריר יצחק זיל וכו' שהיה משא ומתן באמנה ומשכים ערב ובוקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם נומל חסד עם עניים ועשירים וגם אשתו נתנו מתנה לצדקה בעבורו ובשכר זה וכו'. נתבקש בישיבה של מעלה נפטר בשם טוב . . . יום א' י"ב אלול ונקבר יום ב' י"ג אלול תקצ"ז לפ"ק הנקרא כפה כל ר' ליב נינצבורג. (242)

יא"נ האלף והתורני כמיהריר ליב בן כהריר חיים זיל וכו' שהיה משא ומתן באמנה ומשכים ערב ובוקר לבית תפילה ומתפלל תפילתו בכוונה ויראה שמים גם נומל חסד עם עניים ועשירים וגם אשתו נתנו בעבורו איך צל לצדקה וכו'. נתבקש

בישיבה של מעלה נפטר בשם טוב נפטר ונקבר יום ג' כ"ז אדר תקיד לסיק הנקרא בפה כל מהריר ל"ב נונציהוויין.

יזכור אלקים ממיר ונעלם את נשמת אותו צדיק יסוד עולם היה התורני הרבני מופלא ומופלג בתורה ובחסידות חכם השלם וסופר איצר בעולם נסיך ססיר והלום פטיש החוק סעם הולם כמנהריר שמעי' בן היה הישיש המנוח כתריר אליעזר שניישיך וציל עבוד שהי' בן בני עילאה יראה הי' וחרד לכל דבר לשייש טוב ומטיב לכל אדם ותורתו אומנתו ערב ובקר וצהרים והעמיד תלמידיו רבי' כשידיה ותננים גם רוח הבריות נוחה המנו דבריו פי חכם הנינא מלא מצות כרימנא בשכר זה וזכות שארי צדיקים וצדקניות תוכה נשמתי מעלה למעלה פני שוכן מעונה להנות מזיו השכינה ונפטר בפ"ס ר"ך בשנים גדול כח כזקנים וישישים עיי' קוננו המקנינים שנצחו עליונים את התחתנים אראלים ומצוקים אחיו באהרן (כארון) הקדוש נצחו ונישגבה ארץ הקדוש בליל הי' ונקבר בשם טוב למחרת בראשון לשמיני עצירת תקיד לסיק הנקרא בפי' כל אדם מהריר ושמעי' שניישיך . . . (244) דף 39 (ע"ב).

יאינ האלוף ב' קאפיל בן ב' מארם (מאר?) נונציהווי' וכו' ישיבה משא ומתן באמנה ומשבים ערב ובקר לבית תפילה ומתפלל תפילתי בכונה וראה שמים גם נטל הסר עם עניים ועשירים גם היה ביסורים קשים על ערס דיי וקבלה באהבה ובחיבה וגם בניו נדרו בעבורו איך צל לצדקה וכו'. נפטר ונקבר ביום שני של ייה תקיד לסיק הנקרא בפי' כל אדם קאפיל נונציהווי'. (245) יאינ האלוף ב' ראובן בן ב' עקיבא פינטשיף וכו' וכמו בפימן 245. נפטר ונקבר ביום ג' כ"ז אייר תקיד לסיק הנקרא בפי' כל אדם ראובן פינטשיף. (246) יאינ האלוף ב' פנחס בן כיה יהודא וכו'. נפטר ונקבר ביום שמיחת תורה תקיד לסיק הנקרא בפי' כל אדם פנחס קאך. (247)

דף 40 (ע"א).

יאינ האלוף ב' מארם בן כה' אהרן יוסף נונציהווי' וכו'. נפטר בליל ה' ונקבר למחרת ביום ו' עשיק י"ב אייר תקיד לסיק הנקרא בפי' כל אדם מארם נונציהווי'. (248)

יאינ האלוף והתורני מהריר ועקיל בן ב' פייץ ז"ל וכו' בעבור שוכה ויבה את הרבים בתורה ובמעשים טובים והעמיד תלמידים הרבה וקיים דקדוקי מצות ודקדוקי סופרים וביתו היתה פתוחה להרוחה לעניים ולעשירים וגם אשתו שתי נתנה בעבורו מתנה לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב בליל ג' ד' ניסן ונקבר למחרת ביום ד' הי' ניסן תקיד לסיק הנקרא בפי' כל כהריר ועקיל דירדאף. (249) יאינ האשה חשובה מרת דינה בת ב' אלי' סגיל קאבלניץ וכו' עבוד שהלכה כל ימיה בדרך ישרה ומתנהגה עצמה במדת הענוה גם היתה ביסורין קשים על ערס דיי וקבלה באהבה ובחיבה גם נתנה מתנה לצדקה וכו'. נפטר ונקברת יום ג' כ"ז אייר תקיד לסיק סה קיק אויכוכ. (250)

דף 40 (ע"ב).

יאינ האשה חשובה מרת יוסבי בת ב' רוב ז"ל אשת כה' אהרן ניה וכו'

[כמו בס' 1250]. נפטרת ונקברת יום ו' עשיק ט' תמו תק"ה לפ"ק מה ק"ק אויבך. (251)

יא"נ האלוף כ' זעליג בן כ' יחזקאל אפרים וכו' [כמו בס' 1245]. נפטר בליל ד' ד' מנחם ונקבר למחרתו ביום ה' כ"א מנחם תק"ה הנקרא בס' כל אדם כ' זעליג ווייל. (252)

יא"נ האלוף והתורני כהר"ד זלמן בן כ' יעקב ז"ל וכו'. בעבור שונה חזכה את הרבים בתורה ובמעשים טובים והצמיד תלמידים הרבה וקיים דקדוקי מצות ודקדוקי סופרים וגם אשתו שתי' נתנה בעבורו מתנה לצדקה וכו'. נפטר בשם טוב עריח חשון ונקבר בעריח חשון תק"ה לפ"ק הנקרא בס' כל אדם כהר"ד זלמן קאפל. (253)

דף 41 (ע"א).

יוא"נ האלוף כהר"ד מיכאל בן כ' יוסף וכו' [כמו בס' 1245]. גם נתן אביו וכו'. נפטר בשם טוב יום ד' ונקבר ביום ה' י"ד טבת תק"ז לפ"ק. (254)
יא"נ האשה מרת רייף (רייצע?) בת כ' שמואל שפי"ן (?) יכו' גם היה ביסורין קשים על ערס דוי וקבלה באהבה ובחבה גם נתנה כ' ליב וויילך וכו'. נפטרת ונקברת יום ד' י"ט שבט תק"ז לפ"ק אויבך ריי"ן (ו) ניווילוויד. (255)
יא"נ האלוף כ' צבי הירש בן כ' אברהם ז"ל וכו' [ס' 1245]. נפטר ונקבר בשם טוב כמ"ש ונקבר למחרתו ביום א' י"ב אדר תק"ז לפ"ק הנקרא בס' כל אדם הירש סירדא. (256)

דף 41 (ע"ב).

יא"נ האשה חשובה מרת שינכה בת כ' משה יוסף ז"ל אשת כה' יוסף כהן ז"ל שייווארין וכו' [ס' 1250]. נפטרת ונקברת יום ג' יוד ניסן תק"ז לפ"ק מה ק"ק אויבך. (257)

יא"נ האשה חשובה מרת פראדלי בת אייזיק ז"ל אשת כ' איצק מעניץ ז"ל וכו' [ס' 1250]. גם נתנה בנה כ' יוזפא וכו'. נפטרת ונקברת יום ה' י"ב ניסן תק"ז לפ"ק מה ק"ק אויבך. (258)

דף 42 (ע"א).

יא"נ האשה חשובה מרת בילה בת מענדלי אשת כהר"ד יוזמן הירש (הירש?) ז"ל וכו' [ס' 1250]. נפטרת ונקברת יום ב' ד' כסליו תק"ח לפ"ק מה ק"ק אויבך. (259)

יא"נ האשה חשובה מרת ניטלה בת משה ז"ל אשת כ' אלי' קאבלעניץ ז"ל וכו' [ס' 1250]. נפטרת לעת ערב מתנת יד של ססה ונקברת ביום ז' אח' של ססה כ"ג ניסן תק"ט לפ"ק מה ק"ק אויבך. (260)

יא"נ האשה חשובה מרת שרלה בת יהואל ז"ל אשת כ' יוסף ניה (ניש) ⁽⁴⁶⁾

⁽⁴⁶⁾ לא יכולתי לברר האם צריך לקרא: ניה (נוגענהיים?) או: ניש (ניקאלשבורג).

וכו. נפטר בשם טוב בליל ג' ונקברת ביום ד' ט' כסליו תקי' לפי' סה קק אוניבך.

(261)

דף 42 (ע"ב).

יאי' האשה השובה מרת שרלה בת כ' פייש ויל אינגעל' אשת כ' יוזפא מעני' וכו'. נפטר ונקברת ביום ד' טז' טבת תקי' לפי' סה קק אוניבך תקי' לפי'.

(262)

יאי' האשה השובה מרת פערל פייארלה בת כ' מרדכי ויל אשת כ' הירץ ב"ו (בך?) וכו'. נפטר ונקברת ביום ו' עשיק טז' סיון תקי' לפי' סה קק אוניבך.

(263)

יאי' האלף כ' חיים בן כ' מרדכי ז"ל וכו' שה' מסובל ביסודין קשים של אהבה וס' 245]. נפטר ביום כ' ה' אייר ונקבר יום ג' ו' אייר תקי' לפי' הנקרא בפי כל חיים ועלפעלט

(264)

דף 43 (ע"א).

יאי' האלף כ' זעלימן בן כ' יעקב וכו' וס' 245]. וגם בנו כהריר יעסל נתנו וכו'. נפטר ונקבר יום ג' ט' אב תקי' לפי' הנקרא בפי כל זעלימן בן יעקב מאוניבך.

(265)

יאי' האלף כ' יעסל בן כה' אנשיל ויל וכו' וס' 245]. נפטר ונקבר יום ב' כ"ח טבת תקי' לפי' הנקרא בפי כל יעסל בן כה' אנשיל אופנהיים מזרמש.

(266)

יאי' היולדת האשה השובה מרת שפרה בת כ' זעקיל מבערגיל אשת כ' אברהם וכו'. נפטר בליל ג' ונקברת ביום ד' עריה אדר תקי' לפי' סה קק אוניבך.

(267)

דף 43 (ע"ב).

יאי' האשה השובה מרת מערלי בת מוהריר משה מעני' אשת כה' שמריה וכו'. גם נתנה אמה מ' סיל וכו'. נפטר ביום שבת קודש לאחר מנחה ונקברת ביום א' טז' ניסן תקי' לפי' סה קק אוניבך.

(268)

יאי' האשה השובה מרת רחל בת כה' משה אשת כ' טז' מאיר אופנהיים וכו'. נפטר בליל שבת קודש ונקברת ביום א' כ"ז תמוז תקי' לפי' סה קק אוניבך.

(269)

יאי' היה כהריר הירץ בן האלף כה' אנשיל מאז מקי' פפוריט דמין וכו' וגם אמו נתנ' בעבורו אך פין לצדקה וכו'. נפטר ונקבר . . .

(270)

דף 44 (ע"א).

יאי' האשה השובה מרת מרים בת כהריר שמעון ^{46a} סופר מקי' ס"ם דמין אשת כה' רייב ווילך וכו'. נפטר בליל שבת קודש טז' שבט ונקברת ביום א' טז' שבט תקי' לפי' סה קק אוניבך.

(271)

^{46a} אפשר שהוא ר"ש סופר זקן וזקנו של הגאון בעל התם סופר הנרשם ברבני ספרד ח"ג דף 91.

יאני וכו' צערלי בת כ' נעין זיל אשת כ' זימל זיל וכו' 1250. נפטרת בליל
שבת ק' ו' נסן ונקברת ביום א' ד' נסן תקינ' לסיק פה ק'ק אויבך. (272)
יאני וכו' רייכלי בת כ' מאיר זינין? (זינגר?) אשת כ'ה אנשיל מסרד-
בורג זיל וכו'. נפטרת ונקברת ביום ד' כ'ה תמוז. . . . (273)
דף 44 (ע"ב).

יאני הרבנית מ' עדיל אשת הרב המנוח מוהר"ר יחזקאל (47) זצוק"ל בעבור
שהלכה כל ימיה בדרך ישרה בעיני אלקי ואדם ונהנה עצמה במדות חסידות
וענינות ורוב ימיה ביסורים קשים ובה נאמר את אשר יאהב ה' יוכיח והולקת כבוד
בפי יכולתה לבעלה הרב זצוק"ל והדריכו את בני בדרכי ישרים ובלימוד תורה
יהימי נתנו עבודה מתנה לצדקה ובזכות מעשיה וצדקה וכו'. ונפטרת בשם טוב
ונקברת ביום ו' עשיק ח' שבת תקינ' לסיק. (274)
יאני וכו' טעלצני בת שלומה זיל אשת האלוף והתורני כה' נטע הענינין
וכו'. נפטרת ביום שבת קדיש יוד נסן ונקברת ביום א' י"א נסן תקינ' לסיק פה
אויבך. (275)

יאני טלה בת ליב הענא מפ"ס אשת התורני כה' ליוז קלף (קולף?) שלי"ט
וכו'. נפטרת ביום כ' ד' כסליו תקס"ז לסיק. (276)
דף 45 (ע"א).

יאני הוקר כ' בער בן כ' בענדיט קאפל סניל וכו' גם נתנה אמו אך צל
לצדקה בעצורה וכו'. נפטר בשם טוב יום וי"ז ח' אלול ונקבר ביום וי"ז ח' אלול
תקינ' לסיק פה ק'ק אויבך. (277)
יאני וכו' ישרה עדיל בת כהר"ר אהרן זיל אשת האלוף והקצין צ' מאיר אוסנהיי
וכו'. נפטרת ביום א' ר"ח חשוון ונקברת ביום א' ר"ח חשוון תקינ' לסיק פה ק'ק
אויבך. (278)

יאני וכו' מרת חייכי בת כהר"ר איצק כ"ן זיל אשת האלוף כ'ה גדלי' זיל
כו' גם נתנה ניסה כ' יאקב כ"ן אך צל לצדקה וכו'. נפטרת ונקברת ביום ג' ו'
נסן תקינ' לסיק פה ק'ק אויבך. (279)

יאני הישיש נבון ומשכיל הנעלה ב' מאיר בן ר' אברהם אוסנהיים מק"ק
סרנמבורט דמיין עבור שביתו הית' פתוחה לרווחה ובפרט ללימודי תורה ממש לא
פסקו מעל שלחנה והשכ"י והעריב לבית התסילה גם נתן בנו סך מה לצדקה וכו'
נפטר בשם טוב זקן ושבע ימים ביום ג' ונקבר למחרתו יום ד' כ"ב אלול משנת
ת"ז קק"ו יוד לסיק ונקרא בפי כל אדם מאיר בן ר' אברהם אוסנהיים מק"ק פ"ס
דמיין. (280)

דף 45 (ע"ב)

יאני האלוף כ' הירץ בן יוסף זיל וכו' 1245. נפטר ונקבר יום א' ר"ח
שבת והנכה תקטיו לסיק הנקרא בפי כל הירץ בן יוסף מאויבך. (281)
יאני הבתולה הכלה מרת גיטלה בת כ' בענדיט סניל וכו'. נפטרת ביום ג'
א חשוני ונקברת ביום ד' י"ב תשרי תקט"ז לסיק פה ק'ק אויבך. (282)

(45) בעלה הרב אב"ד ר' יחזקאל סריבט נרשם למעלה סימן 135.

דף 45 (ע"א).

י"א' האלוף כ' שמעון בן כ' משה יחיאל ד"ל וכו'. נפטר בליל א' ונקבר
ביום ב' ד' אלול תקט"ז לסיק הנקרא בפי כל שמעון בן משה יחיאל מאויבך. (283)
י"א' האשה חשוכה הצנועה והחסידה מרת מאסא בת כהר"ר איצק בוקענבורג
ויל אשת המפורסם פ"ו ושחלן כהר"ר יוסף לוי ד"ל מקאסיל וכו' וס' 1250.
נפטרה בשם טוב יום א' כ"ז כסליו תקט"ז לסיק ונקברת ביום הנ"ל סה ק"ק
אויבך. (284)

י"א' האשה חשוכה הצנועה והחסידה מרת מאסא בת כמ' . . יוסף בערני
אשת כהר"ר אייזיק הומבורג וכו'. נפטרה בשם טוב כ"ח אב מנחם . . . (285)
דף 46 (ע"ב).

י"א' אמי מרת האשה החשובה בעלת נמילות חסד מרת ס"ל בת כ"ה
איווק ד"ל אשת המנה אבי מורי התרני כ"ה משה ג"ן ממענין וכו' ונס אנו בני
וירש"י נתנים כעבודה מתנה לצדקה וכו'. נפטרה בשם טוב ר"ח כסליו ל"ע
ונקברת למחרת ביום ה' י"ב כסליו ת"ז ק"ה ט"ז לסיק סה ק"ק אויבך סמוך
לק"ק ס"ס דמ"ן. (286)

י"א' האלוף פרנס ומנהיג דק"ק מענין כ' משה בן ישעי' שוואב מק"ק מענין
איש הישר בנדיבים אשר הלך בדרך טובים מלחמנו נתן לרעבים, ומכוסו ר"י לחאכים,
לרחוקים ולקרובים יש ה' לו בנדיבים וכו' בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישר והי'
מן המשכמים ומעריבים לבית התפלה ותרן ה' בממונו משאו ומתנו ה' באמונה
ונס בנו כ' אל"י נתן בעבורו כמנין אך לצדקה וכו'. נפטר בליל ש"ק כ"ה אדר שני
ונקבר ביום א' כ"ז אדר שני תקט"ז לסיק סה ק"ק אויבך ונקרא בפי כל משה
שוואב מק"ק מענין. (287)

י"א' הבתולה מרת קרינלה בת כ' ליב ד"ן כ"ן וכו'. נפטרה ונקברת ביום
ג' כ"ז אלול תקט"ז לסיק סה ק"ק אויבך. (288)
י"א' האלוף היקר ס"ז כ' משה וועלצר בן כ' יוחל וועלצר וכו' בעבור שהלך
כל ימיו בדרך הנכונה ומשאו ומתנו ה' באמונה ונס עסק בצרכי צבור לשם שמים,
ונס ה' בחבורת הנמילות חסדים, ונימל חסד לחיים ולמתים, מלחמנו נתן לרחוקים
ולקרובים, שם ה' לו בנדיבים, ונס אשתו נתנה בעבורו כמנין איך לצדקה וכו'.
נפטר ביום ה' י"ג אייר תקט"ז לסיק ונקבר בו ביום סה סה ק"ק אויבך. (289)

דף 47 (ע"א)

י"א' האלוף התורני כהר"ר משה בומסלא בן ליב וכו' גם היה מוסל ומסלא
בתורה, גם היה בירנו סתוח לרוחה, גם היה ג"ן ומשכמים ומעריבים ערב ובוקר
לבית התפלה וכו'. נפטר בשם טוב יום ג' ג' סיון ונקבר ביום ג' ג' סיון תקט"ז
לסיק סה ק"ק אויבך ונקרא בפי כל ר' משה בומסלא. (290)

י"א' וכו' עדיל בת האלוף והתורני הרבני פ"ו כמוהר"ר עקיבא אשת כ' ראובן כ"ן
ד"ל וכו'. נפטרה בליל י"ז אדר ונקברת ביום ה' י"ח אדר לסיק סה ק"ק אויבך. (291)
דף 47 (ע"ב).

י"א' האלוף כ' יואל טב בן כ"ה ליב ד"ל טב וכו' וס' 1245. נפטר ונקבר
יום א' ר"ח תמוז תקי"ז לסיק ונקרא בפי כל יואל בן יהודא ליב טב. (292)

יא'נ וכו' פעמני בת יוקל הענא אשת כ' אברהם קומה וכו' נפטרת ונקברת ביום ו' עשיק כ'נ אייר תקי'ז לפ'ק בק'ק פ'ס דמין. (293)

יא'נ הצדיק והחסיד איש תם וישר ועניו מפלא ומפלג בתורה ובחסידות מורינו הרב ר' דוד הכהן זצ"ל בן כהר"ר מרדכי הכהן זצ"ל שהלך לעולמו והי' תורתו אומנתו ערב וזוקר וצהרים ומשנתו ד" קב ונקי ולן בעומקו של הלכה וקרי ותני ועוסק בצדקה ובנמילות חסדים בכל יכולתו והי' חד מן המהדרין במצות ה' ומליאה מצות כרימין והי' משכים ומעריב לבהנין להתפלל באימה ויבראה ובכוונה גדולה ואשתו נתנה בעבורו כמנין איך לצדקה תורתו וצדקתו אשר עשה עם ה' ועם ישראל יעמוד לנשמתו הטהרה שתהא צרורה וכו' וינוח בשלום על משכבו אמן סלה. נפטר ביום שבת קודש בין השמשות ונקבר ביום א' ט"ז מרחשון תקי"ה לפ'ק. (294)

דף 48 (ע"א)

יא'נ האמה החשובה הרבנית מרת הוה בת היה הרמני כ"ה ליור רדון מק'ק פ'ס דמין אשת הרב דקהלתינו כמהר"ר אהרן שלום בעבור שהיתה בה כמה מעלות ומדות טובות והנהגות ישרות ועשתה צדקות ונמילות חסדים, והיתה עזר וסעד וסיוע לבעלה כדי ללמד תורה, והדרך בני בדרך הישר גם נתן בעלה בעבורה דבר מה לצדקה, בעבור זה תהי' נשמתה צרורה וכו', נפטרת ילדות ויולדת ונקברת סה אויבך יום המישי ויך אדר שני תקי"ה לפ'ק נקראת בפי כל הרבנות מרת חוה אשת הרב דקהלתינו מהר"ר אהרן שלום מק'ק פ'ס דמין. (295)

יא'נ איש תם וישר וזר אורחין הר"ר שלמה שפינל בן כ' מאיר כ"ן מאב"ר בינך והיך כל ימיו בדרך הטוב והיה חד מן המהדרין במצות ובנו כ' לוב נתן בעבורו אך לצדקה ועוסק בתורה כל ימיו וצדקתו אשר עשה יעמוד לנשמתו הטהרה שתהא צרורה וכו'. נפטר ונקבר יום ג' ט' שבת תקי' לפ'ק הנקרא בפי כל חי הר"ר שלמה שפינל כ"ן מאב"ר. (296)

דף 48 (ע"ב)

יא'נ האדלף כ' יוסף בן כ' אברהם ז"ל וכו' 1245. נפטר ביום שבת קודש ונקבר ביום א' ה' ניסן תקי"ח לפ'ק פה ק'ק אויבך הנקרא בפי כל יוסף בן אברהם ז"ל מבערני. (297)

יא'נ האשה כשרה צניעה וחסידה מרת רבקה בת כ"ה שמאל קילסא זצ"ל מסי' דמין וכו' בעבור שכל ימי' היתה עוסקת בצדקה וניח' ובפרט ללומדי תורה ההויקה יותר מכדי יכולתה לגדל את בני' לתורה, והפין ה' בידה הצליחה גם עשו פרי שזכתה לראות בנים תיה כפה פרשה לעני' וירי' שלחה לאבינו'ם, השכימה והעריבה לבית התפלה ותפללתה בכוונה יתירה פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה עד ויבולא בתרייתא בווידים גדולים מדברת על לבה ויוצאה נשמתה באחד ממש מיתת נשיקה, וגם בעלה נדר ונתן בעבורה מתנת וסך מה לצדקה וכו' . . . ונקראת בפי כל אדם רבקה אשת הר"ר אברהם אופנהיים מק'ק פראנקפורט דמין. נפטרת בליל שיק' למחרתו ה' חשו' תקי"ט ונקברת בשם טוב ביום א' וי"ז הניל. (298)

דף 49 (ע"א)

יא'נ נטל אשת מרדכי ניישטאט מאוביך וכו' בנין שסבלה כל ימיה רבדכי עניות ובנה משה ניישטאט נדר בעבורה מתנה לצדקה וכו'. נפטרת ביום ו' כ' ניסן תקי' לפ'ק. (299)

י'א'נ' הבח' כמר ל'ב בן כמר מרדכי נ'ישטאדט באוביכך וכו'. נפטר יום
ו' אייר תקצ"ו לפ"ק. (197) (300)

י'א'נ' האלוף והתורני כהר"ד בערמין כ"ן ז"ל בן הר"ד בנימין ז"ל כ"ץ קאב"ד
לענין וכו' בעבור שהיה מקיים יגיע כפי' ועוסק בתורה ה' חממה וכו' נפטר בשם
טוב ביום שבת קודש כ"ב אב ונקבר ביום א' כ"ג אב תקי"ח לפ"ק פה אוביכך
הנקרא בס' כל ר' בערמין קאבלענין (301)

י'א'נ' מרדכי בת יעקב ז"ל אשת נטע ז"ל וכו'. נפטרת ביום שבת קודש
ונקברה ביום א' ב' אב תקי"ח לפ"ק. (302)

דף 49 (ע"ב).

י'א'נ' הרבנית מרת סערל בת מהר"ר הירש ייטלס זצ"ל. אשת הרב המופל'
ומוסמך כמנהיג איווק מ"ס זצ"ל וכו'. בעבור שהלכה כל ימיה בדרך ישרה, ונהגה
עצמה במדת ענוה, ושאר מדות טובות וישרות לא הניחה, פיה פתחה בחכמה,
וחסד על לשונה, ובעבור שבתה א"ח מ' שינדל נתנה בעבורה א"ך לצדקה וכו'.
נפטרת י' תמוז תקי"ח לפ"ק. (303)

י'א'נ' רייזני בת ב' אברהם וזאנ וכו' אשת פ"י כ' משה וועצלר ז"ל וכו'.
נפטרת יום ג' ב' אלול תקי"ח לפ"ק. . . . (304)

י'א'נ' האלוף כמר משה מנחם בן כמר אהרן ז"ל וכו' וס' 1245. נפטר
בשם טוב נספר בליל א' ונקבר ביום ב' כ"ב חשוון תקי"ב לפ"ק הנקרא בסה כל
מאנני בן אהרן מאוביכך. (305)

דף 50 (ע"א).

י'א'נ' האלוף פ"י ושתדלן כ' יוסף מענין בן כ' אברהם וכו' בעבור שהלך
כל ימיו בדרך נכונה, ומשא' ומתנו ה" באמנה וגם עסק בצרכי ציבור לשם שמים
גם ה" בחבורת דגמילות חסדים, ונמל חסד לחיים ולמתים, מלחמו נתן לרעבי'
ומטו' רוי' לתאכילם לרחוקים ולקרובים, והי' מן המשכמים ומעריבים לבית התפילה
ומתפלל חסדו כמנהג גדולה, פ"י פתח בחכמה ותורת הסוד על לשונו עד זיבולא
בתרייתא, בוודים גדולים מדבר על לבו יוצא' נשמתו באחד ממש מיתת נשיקה
וגם בנו ישה נתן בעבורו כמנין א"ך לצדקה וכו'. נספר ונקבר בשם טוב זקן ושבע
ימים וינפס אל עמיו יום ו' עש"ק כ"ז שבט תקי"ט לפ"ק גם נקבר בו ביום. (306)

י'א'נ' רבקה רחל בת מהר"ר יעקב אברהם יצחק סרענר ז"ל אשת חיל מי
ימצא בדור עני כזאת נפטרה בשם טוב בת שבע ועשרים שנה בת כ' ככת ז'
לחט' לא טעמה טעם חט' ובעלת מעשים טובים בישן רחמן בעלת נ"ח מורע
אברהם ברוך אשרי לה ולילדהה מדרכת בדרך הישרה ואקדם בנתינו לבי מדרשא
ולבי כנישתא ובעלת נתן בעבורה א"ך על לצדקה וכו'. נפטרת יום ג' סיו תמוז
תקי"ט לפ"ק. (307)

דף 50 (ע"ב).

י'א'נ' הצדיק והחסיד איש חם וישר ועניו מפלא ומופלג בתורה ובחסידות
מרינו הרב ר' שמואל א' זצ"ל בן כה' אברהם זצ"ל שהלך לעולמו והי' תורתו
אמונתו ערב ובקר וצהרים ומשנתו הי' קב ונקי ולן בעומקו של הלכה קולע אל
השערה ולא יחטא וקרי ותני ומתני ועוסק בצדקה ובגמילות חסדים בכל יכולתו

*Samuel Agat
Hirshel
Sabbler*

והי' מן המהדרין במצות ה' ומליאה מצות כרימון והי' משיבים ומעריב לכהי'כ להתפלל באימה וביראה ובכונה גדולה ואישתו נתנה בעבורו כמנין איך לצדקה תורתו וצדקתו אשר עשה עם ה' ועם ישראל יעמוד לנשמתו המהירה שתהי' צדורה וכו' וינוח בשלום על משכבו אמן סלה. נפטר ונקבר יום א' ד' ניסן תקי"ט לפ"ק נקרא בפי כל מהדרין ונו"ל א' 47a).

י"א בילה בת כמר חיים ז"ל אשת מרדכי זעלפעלד ז"ל וכו'. נפטרת ונקברת ביום ויו' עש"ק י"ג סיון תקי"ט לפ"ק בק"ק אויב"ך. (309)

י"א נשלח אשת הר"ר שלמה שפיגל כ"ץ מאויב"ך וכו' ובנה כ' ל"ב נתן וכו'. נפטרת ונקברת יום ג' י"ב סיון תקי"ז לפ"ק . . . נשלח שפיגל. (310)

דף 51 (ע"א).

י"א רבקה בת אייזיק בכפר אלטשטאט אשת ל"ב קראנפעלד ז"ל וכו' נפטרת ונקברת ביום ג' י"ב טבת תקי"ד לפ"ק בק"ק אויב"ך. (311)

י"א האלוף כ' גרשון בר יצחק ז"ל וכו'. נפטר ביום ג' ח' ניסן ונקבר למחרתו ביום ד' ניסן תקי"ד לפ"ק ונקרא בפי כל גרשון וויזבאדן. (312)

י"א החבר ר' יהודא בן החבר ר' צבי הירש ז"ל וכו' עבדו שהשנים והערב לבית הכנסת מיום ישי' ש"ץ סה ק"ק אויב"ך ועבדו עבודת הקודש באימה וביראה ובכונה גדולה ועוסק בצדקה ובגמילות חסדים בכל יכולתו והי' חד מן דף 51 (ע"ב).

המהדרין במצות ה' ומליאה מצות כרימון נפטר בשם טוב וכו'. והלך לעולמו ביום כ' בלילה ולמחרתו ביום ג' נטמן ונקבר סה ק"ק אויב"ך ו' אייר תקי"ד לפ"ק והשם ישכוק חיים לכל חי ונקרא בפי כל ר' יודא חזן. (313)

י"א האלוף והתורני מוסל בתורה מתוריד נטע הענינא וכו'. נפטר ונקבר יום ד' כ"ד מנחם תקי"ד לפ"ק. (314)

י"א האלוף והתורני הר"ר יצחק נקרא שמו ר' איצק ליכטשטאט וכו'. נפטר ונקבר יום . . . (315)

י"א האלוף כ' אליהו הנקרא שמו אל' ניגר וכו'. נפטר ונקבר . . . (316)

י"א מרת אסתר בת גמסריך טריר וכו' גם נתנה בעלה כ' יעקב מולדא וכו'. נפטרת ביום א' כ"ז אדר ונקברת ביום כ' תקי"ב לפ"ק אויב"ך. (317)

דף 52 (ע"א).

י"א הבתולה בילה בת כמר משה באס וכו'. נפטרת ונקברת ביום א' י"ב אלול דה"א שתא תקי"ב לפ"ק. (318)

י"א הבתולה מרת מרים בת כמר משה באס וכו'. נפטרת ונקברת יום ד' ט"ז אלול תקי"ב לפ"ק. (319)

י"א פראגלה אשת ר' משה בומזל וכו'. (320)

י"א מרת הענדל אשע בענדט קאסל וכו'. (321)

דף 52 (ע"ב).

י"א' האלף והתורני ר' מאיר בן מהר"ר שמעון מרעקנשבורג וכו'. נקבר
יום ג' אדר ראשון ונפטר יום ב' תקצ"א הלך לעדו. (322)
י"א' האלף ב' יעקב קאפל בר יעקב מפי' הנקרא שמו קאפיל קאד וכו'. (323)
יזכור אלקים את נשמת אברהם שרה רבקה רחל ולאה עם נשמת האשה
השובה מרת עלה אשת קאפיל קאד וכו'. (324)
י"א' חיה אשת ב' שמעון איב דל וכו'. ופרינסה את בנותי יתומים בינע
כסה ושאר מדות טובות לא הניחה וכו'. נפטר במשיק ונקברת ביום א' כ"ה השן
תקצ"ב לס"ק הנקראת בפי' כל . . . (325)

דף 53 (ע"א).

י"א' האשה הצנועה והחסידה מרת לאה האל אשת משה נמפל בער
מק"ק ס"ס דמ"ן וכו' אהובה ונתמדת למעלה ולמטה חכה בנשים כמה זכים וכו'.
נפטר ונקברת יום א' ו' כסלו תק"י לס"ק בפי' . . . (326)
י"א' נשמת הבחור השוב היקר והנעלה כ"ה מענדלין בן הר"ר יעקב בער
וכו' בעבור שקרי מתני וחני עם תלמידים וניהג כל ימיו בדיקדוקי מצות ופרישות
ובגמילות חסד והשבים והערב לבית הכנסת והתקין תפילות בטובה ולבב שלם
וסבל קודם מיתתו יסורים פנימים קשים וקבלם באהבה ונפטר בשם טוב ויצא
לאור עולם וכו'. נפטר בליל ב' (ונקבר) למחרתו יום ג' ד"י אלול תק"י לס"ק
אוניברסל (327)

י"א' חיה אשת לעסימן כ"ן מהעשנים (ו) וכו'. נפטר ונקבר יום ו' עשיר
ד"י אייר תקצ"ב לס"ק. (328)

דף 53 (ע"ב).

יזכור אלקים נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה עם נשמת
איו ליב וינגר משה וכו'. נפטר ונקבר יום ב' י"ז אדר שני תקצ"ט (ו) לס"ק. (329)
יזכור אלקים נשמת האשה השובה מרת אסתר אשת יאקב העשרם איב דל
וכו'. ומנדל יתומים ושאר מדות טובות לא הניח וכו'. (330)
י"א' הצדיק והחסיד התורני מהר"ר נמפל בער מק"ק פס"ד אשר כל ימיו
ה' עוסק בניה ובצדקה וירידה וה' מחזיק בתהלת ימיו ויושבי ביה מקהילתו וביתו
סתות לרוותה וה' עניים תמיד בני ביתו ויראת אלקים ה' תמיד בלבבו וה' עובר
ה' עובר באהבה ועובר מראה וה' דין מצוין בק"ק ס"ס ובסוף ימיו ה' מבלה
ימיו מתוך החק גדול ועוסק תמיד באוריותא בלחם צד וסובל באהבה ובתנה
ומפורסם ברוח ה' ובנו כ"ה יעקב נתן בעבירו איב לצדקה וכו'. נפטר ונקבר יום
ב' זין תמוז תקצ"ב לס"ק הנקרא בפי' כל מה' נמפעל פער דין מק"ק פס"ד (48) (331)

(48) לא נזכר בספרו של ר"מ דורוויץ רבני פסד"מ אבל כנראה הוא זה
התני של השתדלן המפורסם ר' יעקב כ"ן בעהרענס מהנזכר. ע"י לעיל סי' 326
הזכרת אשתו ועיין דע"ן שטאמבוך דער פ"שטער יודען דף 26.

יא'ני הצדיק והחסיד התורני דמפורסם מהוריר יוסף בן החבר ר' שלמה צבי סגיל מפורדא אשר כל ימיו ה' עוסק בניה וה' עוסק בתורה יום ולילה ויראת אלקים ה' תמיד וה' עובד ה' עובד מאהבה ועובד מיראה וה' אכיד בקי ויורשד היים וה' מכלה ימיו מתוך דוחק גדול ועוסק תמיד באורייתא בלחם צר וסובל באהבה ובחבה ומפורסם ה' בעולם ואשתו נתנ' בעבורו כמנן איך לצדקה וכו' הנקרא בפי כל מהוריר יוסביל פורדא מקיץ אוסינבאך. (332)

דף 54 (ע"א)

יא'ני מרת רבקה אשת משה באם וכו'. נפטר' ונקבר' יום ד' ו' טבת תקכ"ג

(333)

לפי'.

יא'ני מ' סיומט אשת זעלינ אמשטערס וכו'. (334)

יא'ני מרת רחל אשת ר' הירש לייפניק וכו'. נפטר' ונקבר' יום ד' ט' שבט

(335)

תקכ"ד לפי'.

דף 54 (ע"א).

יא'ני מרת הינדב' אשת מהוריר משה ווירמש וכו' וזן בעלה על ערס דוי

(336)

וכו'. נפטרת ונקברת יום ד' ט' טבת תקכ"ה.

יא'ני התורני מורה"ר יעקב משה ווירמש בן הר"ר וואלאף שמעון אוסנהיים

מוורמש וכו' בעבור שהלך כל ימיו בדרך ישרה ועוסק בנמילות חסד ובתורה.

והעמיד תלמידים הרבה. ומה מאוד היה נוח לבריות. והאיש משה עניו מאד. וימים

ושנים רבים היה מדוכא ביסורים קשים ומרים וקבל אותם באהבה ויראתו היה

קדמת דכמתו. ובכל יסוריו היו בתורת ה' כל עסקתו. גם נתן בנו וכו'. נפטר ליל

ג' ונקבר ביום ג' וזן ושבע ימים כ"ה שבט תקכ"ה לפי'.

דף 55 (ע"א)

יא'ני התורני הר"ר אנשיל בר שמעון וואלאף הב' (?) אוסנהיים וכו' עבור

שדרכיו דרכי נועם ועוסק בניה וקבע עזים לתורה ועוסק במימ' באמונה גם נתן

בנו הקטן בעבורו איך לצדקה וכו'. נפטר ביום ו' עשירי ונקבר בו ביום וזן ושבע

ימים ח' אדר תקכ"ה לפי'.

יא'ני מרת בינלה⁴⁹ אשת נבריאל כהן וכו'. נפטרת ביום א' כ"ד אדר

(339)

תקכ"ה לפי'.

יא'ני כ' קיסל ליצ' וכו'. נפטר ונקבר יום א' ו' תמוז תקכ"ה לפי'.

(340)

יא'ני כמר זעקל בן מהוריר אלי' מלינבורין וכו'. נפטר . . .

(341)

יא'ני מ' יחלה אשת הירש זעלפעלד וכו'. והלכה לעולם הבא ביום ב' ר"ח

(342)

אדר תקכ"ג לפי'.

דף 55 (ע"ב).

יא'ני הבח' אהרן בן המנוח כ' משה מנחם דל וכו'. נפטר י"ב ניסן תקכ"ד

(343)

לפי'.

יא'ני האלוף כ' זעקל בן מהוריר אלי' זעיל מאושיבורין וכו'. נפטר ונקבר

(344)

יום ה' י"ד סיון תקכ"ד לפי'.

⁴⁹ אפשר שצ"ל: בינלא ר"ל פינלא.

יאינ האיש הישר ועוסק בניה כל ימיו יוסף נש⁵⁰ וכו'. נסטר בליל ג' ונקבר למחר עריה תקביו לסיק.

יאינ מ' הענדלי אשת יוסף נישזיל וכו' די כיו טבת נפטרת ונקברת תקביו לסיק. דף 56 (ע"א).

יאינ התורני הרר מאיר אופנהיים וכו' בעבור שדרכיו דרכי נועם ועוסק בניה וקובע עתים לתורה ועוסק במימ' באמונה גם נתן אשתו בילא בעבורו איך לצדקה וכו'. נסטר ליל שבת קודש ונקבר ביום א' כינ אייר תקביו לסיק.

יאינ מ' צפור אשת ה' ליב הון זיל וכו' ובתה מ' יענדלי נתן וכו'. נפטרת יום א' דסוכת ונקברת יום ב' דסוכת תקביו לסיק.

יאינ מ' קרינלא אשת ליב קאך מאונייך וכו' עם נשמת שרה רבקה רחל ולאח הנקרא בפי כל קרינליה קאך. נפטרת ונקברת יום ב' י"ט אייר תקביו (ז) לסיק. דף 56 (ע"ב).

יאינ כיה ייויל שיש⁵¹ (יוויל ?) וכו' ועוסק בתורה ובנמילות חסדים משכים ומעריב לבהכ"נ ודולך כל ימיו בתמימות והמתפלל לפני ח"כה כמה שנים והיה מוטל על עיס דיו כמה שנים ומדבר על לבו ודוים רבים וגדולים וכו'. נסטר בליל ה' ונקבר ביום ו' כיו אלול תקביו לסיק.

יובור⁵² אלקים את נשמת כ"י יוקב בכהריר יהיאל מיכל סגיל וכו'. נסטר ביום ו' עשיין די אייר ונקבר ביום א' ויו אייר תקביו לסיק⁵³ הנקרא בפי כל אדם יוקב טרוקער. (351) יאינ מ' שרלה אשת כמר יוקב טרוקר משה וכו' ושרחה את עצמה ל ימי לקבל צדקה לפני עניים אהרים וכו' ובעבור שבנה נתן וכו'. ונקבר מתנת יד של ססח תקבין לסיק (תקביוח ?) הנקרא בפי כל שרלה א' יוקב טרוקר זיל. (352) דף 57 (ע"א).

יאינ מ' ריוכה בר היה כהריר קאפול העכט כינ מסיס דמיין אשת הדיין המנוח כמורריר ונוויל אויך זצ"ל וכו' והיתה עור וסעד וסיוע לבעלה כרי ללמוד תורה והדריך בניו בדרך הישר גם נתן בנה הבח' כ' וואלף בעבודה וכו'. נפטרת ביום ש"ק כ"ח תמוז ונקברת למחרתו ביום א' עריה אב תקביו לסיק נקראת בפי כל ריוכה אשת מהוריר ונוויל א זיל⁵².

יאינ כ' נסתלי הורץ בר אברהם וכו' ונתן בנו כ' דוד וכו'. הנקרא בפי כל חי הורץ אוישיבורי.

יאינ התורני כהריר לעמלי כהן ממשפחת ווירצבורג וכו' אשר נסטר בן ליב שנים בקיץ היכבורג ונקבר סה קיץ אלרשי סמוך לכריספעלט (נירספעלד ?) וכל ימיו היה מתעסק בצדקה ובניה ודרכו דרכי נועם ושם טוב אישר הניח אחריו נתן עבורו בנו כהריר ליב כהן וכו'. נסטר ביום ב' תמוז תקביו. (המשך יבא) (355) דף 57 (ע"ב).

יאינ הורק והנעלה והתורני⁵⁴ המופלג כהריר קלנימנס קלמן בן מהורר יודא (50) אסטר שציל ניש (ניקאלשבורג). ר"ל שווארצעשילד.

(52) את שם הדיין ר' ונוויל א או אויך לא מצאתי בס' רבני ספרים של הרב המנוח ר"ס הורוויץ וגם לא בספרו אבני זכרון כנראה שתקע אהלו באינסנאך ושם נסטר. עיין הוברת נשמתו למעלה ס' 308.

לאנצבורג וכו' בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישרה למד וקיים את התורה מעוני קרי ותני ומתני והעמיד תלמידים הנונים וישרים, ובקביעות שיעור דשים לא ססק מהחברא מדי יום ביומא, רוח הבריות ורוח המקום נוחה הימנו, יסורי עוני קיבל באהבה אהבת המקום, גם מכירו ומידעו נתנו סך מה לצדקה לכבודו ולכבוד נשמתו וכו', נפטר בשם טוב משיק ונקבר למחרתו ביו' א' אך שבט תקיים לי ונקרא בפי כל ר' קלמ' לאנצבורג ז"ל. (356)

יא"נ היקר והנעלה והתורני המופלג כהרר קלנימוס קלמן בן מהרר יודא לאנצבורג וכו' בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישרה למד וקיים את התורה מעוני קרי ותני ומתני והעמיד תלמידים הנונים וישרים, ובקביעות שיעור דשים לא ססק מהחברא מדי יום ביומא, רוח הבריות ורוח המקום נוחה הימנו, יסורי עוני קיבל באהבה אהבת המקום, גם מכירו ומידעו נתנו סך מה לצדקה לכבודו ולכבוד נשמתו וכו', נפטר בשם טוב משיק ונקבר למחרתו ביו' א' אך שבט תקיים לסיק ונקרא בפי כל ר' קלמן לאנצבורג ז"ל. (357)

יא"נ היקר והנעלה והתורני המופלג כהרר גרשון בן החבר ר' גרשון מקרינשטאט וכו' בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישרה למד וקיים את התורה מעוני והעמיד תלמידים הרבה ורא אלקים ה' תמיד גם נתנה אשתו וכו', נפטר בשם טוב ביו' ב' ונקבר במחרתו ביום ג' שית איור תקביט לסיק, ונקרא בפי כל אדם ר' גרשון קרינשטאט סג"ל. (358)

דף 58 (ע"א).

יא"נ התורני כהרר משה בן ב' נפתלי הורץ ז"ל וכו' בעבור שהלך כל ימיו בדרך ישרה והיה עוסק כל ימיו בעבודת הקודש מלאכת ס"תם באמונה, והשכים והערב לבי' ה' להתפלל עם הציונו בכוונה, ועד בא השמש היו ידיו אמונה וגם בלילה לא נתן שינה לעיניו, ולעפעפסיו תנומה, וקבע עתים לתורה, מתוך חדהק וזון ומסרנס אשתו ובניו, ועשה צדקו וניח בפי יכלתו בכל עת ובכל עונה: וגם הפרישו בניו וכו', נפטר בשם טוב ונקבר ביום עשיק ח' אדר שני לסרט ויהאיש משיה עניי ו' מ'א"י"ד לסיק ונקרא בפי כל ר' משה סופר מאויבוכך. (359)

דף 58 (ע"ב).

יא"נ מרת רבקה אשת כהרר חיים קאסל סג"ל, בעבור ששתחה פתיה לרווחה לחמה פרסה לערבים ומשקויו השקיתה לצמאים, ונומלת חסד עם עניים ודלים, וגם עשתה צדקה בכל עת ובפרט החזיקה יד' לומדי תורה כל ימי' וגם בעלה נתנה בעבודה, אך לצדקה וכו', נפטרה בשם טוב ונקברת בשם טוב יו' ב' ערב ססח תיו קוף למד לסיק, ונקראת בפי כל רבקה אשת כהרר חיים קאסל סג"ל. (360)

דף 59 (ע"א).

יא"נ את שתי נשמת הבתולת שמתה תוך שלשי' אחר הגדולה הבתולה הכלה שינלה והקטנה ריולה בנות של האלף והתורני היה משה עפשטיין סג"ל יצ"ו וכו' אשר כל ימיהם היתה צנועות וחסידות גדולת והלכס בדרך ישרה ובעלי צדקות ומטיב לכל וכו', הגדולה שינלה נפטרה ונקברת ביום א' כיה תמוח תקביט, והשניה ריולה נפטרה ונקברת יו' חיי מנחם תקביט פה אויפי באך. (361)

יא"נ מ' נאלדה, אשת הקצין מתרס טנגהיים וכו' ובנה יוסף נתן וכו' הנקרי בפי כל גלדה נוגהיים. (362)

יאינ' הבחור חשוב היקר כהרר נברואל בן כ' יוסא בוקסביס, בעבור שהי' בו כמה מעלות ומדות טובות והולך בדרכי ישרים והי' עוסק בתורה וסיוע ועזר גדול הי' לאביו ואמו, שזון ופרנס אורחם משלו וקיים בכל מילי במצות כבוד אב ואם, שהתקש בכחם לנכדו המקום זכר, נפטר ונקבר ביו"י . . . (363)

יאינ' האלוקה כ' ליב יהודא בר מאיר זכר, חוקע היה כמה שנים ובנו הרי"ד אברהם נתן זכר, ונקרא בפי כל ליב העטרוס זיל, נפטר ונקבר י"ז אב תקכ"ט לס'ק. (364)

דף 59 (ע"ב).

יאינ' מרת ישל אשת כ' ועלינמן זיל זכר, נדלת יהומים קטנים וגם כלתה נתנה זכר, נפטרת ונקברת בשם טוב י"י ב' ה' אייר תקל' לס'ק דנקראת בפי כל וזמרה אשת כ' לאנני ועלינמן זיל מקיץ אויבך. (365)

יוכרד אלקים את נשמת החורני כמר יהואל מיכל בן ה' משה שוועלים זיל זכר, נפטר בשם טוב ביום א' בהשכמה כיא אייר ונקבר ביום ההוא בשנת ה'תקל"א לס'ק. ונקרא בפי כל אדם מיכל שוועלים⁵³ מפסד (366)

דף 60 (ע"א).

יאינ' הבח' כהרר הירש בן כמהרר זלמן פוונא זכר, שהיה כל ימיו עוסק בתורה ימים ולילות, והשכים והערבב לבית הכנסת, היה כל ימיו מעונה ביסורים ואת בקידוב בן חיי שנים, ונסמך על קברו בשם החברה גם נתן אביו זכר, נפטר ונקבר בשם טוב ביו"י א' כיא מנהם בהספד גדול תקי"ל לס'ק. ונקרא בפי כל החבר הירץ כמהרר זלמן פוונא. (367)

יאינ' הצדיק והחסיד איש תם וישר ועניו מופלא ומופלג בתורה ובהסידות מורנו הרב ר' אהרן ב' החב' אברהם יוסף מרדכי זצ"ל סג"ל, שהלך לעולמו והי' תורתו אומנתו ועוסק בצדקה ובגמילות חסדים בכל יכולתו והי' חד מן המדרדון במצות, והי' משכים ומעריב להתפלל באימה וביראה ובזוגה גדולה, והי' כל ימיו מעונה ביסורי' ומלאה מצות כרימין וצדקתו אשר עשה עם ה' ועם ישראל יעמוד לנשמתו הטוהרה זכר, ונקרא בפי כל מהורר אהרן געסנינן בן החי' יוסף אברהם מרדכי. (368)

דף 60 (ע"ב).

יאינ' הצדיק ועניו החסיד, איש תם וישר ובהסידות דחבר ר' שמרי' בן כה' משה פרעסלוי, שהלך לעולמו והיה תורתו אמינתו זכר, ונקרא בפי כל ר' שמרי' בן החבור ר' משה פרעסלוי, נפטר ונקבר ביום ה' כיא מנהם ה'תקל"א לס'ק. (369)

יאינ' מ' הענדלי אשת כ"ה הירץ מס משה אסונבך זכר, הנקראת בפי כל הענדלי הענא משה הנ"ל, נפטרת ונקברת י"ז ט' אייר תקל"ב לס'ק. (370)

⁵³ צ"ל שוועלס עיי' הירוויץ אבני זכרון דף 786.

יאני הצדיק ועניו איש תם וישר כיה איצק בן כיה בערמן קאבלענין, שהלך לעולמו והיתה כל ימיו מטופל ביסורים ועוסק יום וליל בתורה ובמצות ומתפלל השכם והערב בבה"ב להתפלל עם הציבור (1) יעמוד לנשמתו המהורה ונתנו אמו בעבורו וכו', ונקרא בפי כל הגער החבור ר' איצק בן כיה בערמן קאבלענין, נפטר ונקבר ביום שמחת תורה (שנת תקלי"א לפ"ק) (371) דף 61 (ע"א).

יאני היה פרנס ומנהיג וחשתדלן התורני כהרר הירין בן היה כהרר יוסף כ"ץ ז"ל, בשכר שה' ביתו פתוח לרוחה לקרובת ולרחוקות ובפרט ללומדי תורה וכל נאומי ארץ, אשר המה בימיו אביד בס"ס מניסים לביתו ומכבד אותם בכבוד גדול ומרבה הוצאת לכבוד התורה וללומדי, גם הוא ה' מן ההוקם (2) את החברא קדישא דשים פה וה' ביתו מכין לילמד הלמוד ברצון טוב ובנפש חסידיה והוא ה' לומד שיעור תמיד ובסדרם ש"ס דמרא ומשניות בקביעות, גם עסק בעורכי העיבור באמנה וה' עמד בפרין ונדר נדירות' וגם מינע ביניע גדולה למחיתו לפרנס את עצמו מיניע כפי' ואשתו הצניעה מרת טייפ"י ח' נתן וכו', נפטר א"י ונקבר בו ביום י"ז אדר שני תקל"ב. הנקרא בפי כל פרנס ומנהיג התורני ר' הירין כהן ז"ל (372) דף 61 (ע"ב).

יאני הצדיק איש תם וישר, עוסק במלאכת שמי' באמנה כל ימיו עד בא שמשו ובסתפק במעט והיתה תורתו אומנתו ויושב אוהל של תורה ומגדל תלמידים הרבה והשבי' והעריב למקדש מעט והדריך תלמידיו בדרך ישר לפני ה' ואדם זכות זה וישר צדקתו יעמוד לנשמתו חקדושה והמהורה ובנו נתן בעבורו וכו', ונקרא בפי כל הרר מאיר בערנל הלך לעולמו י"א דשבועות ונקבר באותו י"י תקביה לפ"ק. (373)

יאני הצדיקים (1) אשה חשובה מרת ברענדלי אשת כהרר מאיר בערנל ז"ל, שהלכה כל ימיה בדרך ישר ומגדלת בניה והיתה תאמין וזעזועיה, וידה שלחה בכ"י וכו' ופניה תמכו סלך וסיועת לבעלה היתה. זכות זה יעמוד לנשמתה המהורה וכו', ובנה נתן וכו', הלכה לעולמה ביו' ז' ונקבת ביום ד' ר"ח כסליו תקיב לפ"ק ונקרא בפי כל ברענדלי אשת כהרר מאיר בערנל ז"ל. (374)

יאני הצדיק מה' נפע וייסבר סגיל ז"ל, שהעמיד תלמידים הרבה וגדל לתלמוד תורה את בניו ונתנו וכו', נפטר א"י ליום ב' סיון אלול תקל"ב לפ"ק. (375) דף 62 (ע"א).

יאני פרנס ומנהיג כהרר חיים בן כהרר יוסף סגיל זצ"ל וכו', בעבור שנשא ונתן באמונה. ולו היה שם בגדולים וגדולים, מלחמו נתן לרעבים, עסק בצדקה ובנמילות חסדים, והיה מן המהדרין במצות. מוכתר בכל מעלות ומדות, ובניו נתנו וכו', נפטר ונקבר בשם טוב יום ה' כ"ח אדר שני תקל"ב לפ"ק ונקרי בס"כ ר' חיים קסיל. (376) דף 62 (ע"ב).

יאני מ' צערלה אשת יוסף בערנה וכו', נפטר' בליל משק' ונקבר' למחר ביום א' כ"א טבת שנת תקל"ב לפ"ק, ונקראת בפי' כל צערלה בערנה. (377)

יא'נ מרת צערלי אשת מהר"ר ל'ב מא' (מ'יא) וצ'ל וכו', נפטר ביום
ד' ב' דריח חשון תקמ"ז לסיק.
יא'נ מ' סאנל' אשת מהר"ר ר' ל'ב הל' (הש"ו) וכו', בעבור שהיתה כל
ימיה מסתפק במועט ונמלת חסדים עם עניים יותר מכדי ערכה ויצאלכה (ויכולתה)
וכו' הלכה לעולמה ביום ו' עשיק כ"ף אלול ונקברת ביום א' כ"ב אלול תקניה
(תקניה) לסיק . . . ונקראת בפי כל סאנל' . . .
דף 63 (ע"א).

יא'נ האשה החסידה מרת עדיל בת הרב ההסיד כמה' יצחק אייזיק וצוקליה
וכו' בעבור שהיתה צנועה וכשרה מאוד וטובה לשמים ולבריות אוהבת צדקות
ודוברת משרים מואסת ברע ובזחרת בטוב ונמלת חסדים מאוד מאוד בכל נופה
וכחה ומאודה יותר מדי ערכה ויכולתה ואוהבת תורה ולומדי' עד מאוד והמחזקת
ומסייעתם בלימודם בכל אפשרה כפה לעני וידה לאביון שלחה מלבד כל שארי
המעלות והמדות טובות שהיו בה קצרה הוריעה מהכל וכו', הלכה לעולמה ביום
ב' ונקברת ביום ג' י"ב כסליו תקל"ג לסיק ונקראת בפי כל עדיל אושריו אשת
כ"ה איצק עשאריו י"ץ. (אשריו או אשריו?)
(380)

יא'נ האשה החסידה מ' רעכלי אשת כ"ה איצק כהן וכו' בעבור שהיתה
כל ימיה מסתפק במועט ונמלת חסדים עם עניים יותר מכדי ערכה ויכולתה וכו'.
הלכה לעולמה בר"ל ג' ונקברת ביום ד' כ"ה אדר תקל"ג לסיק ונקראת בפי כל
רעכלי אשת כ"ה איצק כהן.
(381)

דף 63 (ע"ב).
יא'נ כ' הירץ וועצלר וכו' גם ה' מן המתחילים ומתאמצים לקיים הדין
של החברא דע"ץ חיים לחלק בימי החורף, לעני עירט להחזיק ב' בנופי ובמאור
בורות עד יום מותו וכו'. נפטר ונקבר יום ו' עשיק ו'ן אי"ר תקס"ג, לסיק נקרא
בפי כל הירץ וועצלר ז"ל.
(382)

דף 64 (ע"א).
יא'נ האשה חשובה הצנועה והחסידה א"ח מרת עדיל אשת המנוח התורני כהר"ר
משה סופר ז"ל שהיתה בת אחי בעלה היה המנוח התורני כ"ה יעקב רוסא ז"ל
וכו' עבד שהיתה אשה יראת ה' מנעוריה מקדמת ומחשבת לב' כנישתא לעבוד
ה' ביראתיה. וכוראתיה עבודתיה. עבודת עבודה ועבודת משא לא מנאה מלפיה.
להביא טרף לבניה ולבנותיה. ולהיות עשרת לבעלה בנבירותיה. ואף גם זאת באלמנותיה.
לא השיבה אחר ידה. רק בניה ובקור חולים עסקיה. גם הפרישו בניה ובנותיה
א"ץ צל לצדקה עבדוהו רוח לנשמתיה וכו'. נפטר בשם טוב אור ליום ו'
עשיק ונקברת למחרת יום ב' דססח תקל"ג לסיק: ונקראת בפי כל עדיל סופר
מאוביב . . .
דף 64 (ע"ב).

יא'נ יהודה בר אהרן כ"ץ וכו' ועסקו בח"ק דבקר חולים לשמה וכו'. נפטר
בע"ס אחר חצות היום ונקבר בו ביום תקל"ה לסיק נקרא בפי כל ל'ב דין ז"ל. (384)
יא'נ הבתולה הצנועה והחסידה מרת יפה בת כ"ה קלמן סמונה בעבור שהלכה
כל ימיה בדרך הישר ועוסקת בכבוד אב ואם וכו'. נפטר בשם טוב כשהיתה בת

טוב לאור יום ד' טוב שבט תקל"ה לס"ק. (385)
 יא"נ האשה חשובה הוקינה מרת שרה הינדלה אשת כ' משה מנחם ז"ל
 וכו'. נפטרה בליל כ' ונקברת ביום ג' ז' אדר תק"ס לס"ק ונקראת כפי כל הינדלה
 באסקוויץ (בכתב מאוחר נוסף) על פי זיווג שני'. (386)
 דף 65 (ע"א).

יא"נ האיש כשר וישר משה בר אשר ז"ל וכו'. נפטר לאור יום ג' ונקבר
 בו ביום כ"ה מנחם תק"נ לס"ק (תקל"ג) הנקרא כפי כל אדם משה כס שמש
 ונאמן בק' אויביבך. (387)
 יא"נ מ' מרים בת כ"ה מרדכי נייטמאט אשת כ"ה יצחק מענין וכו'. נפטר
 במוצאי שבת אחר חצות לילה ונקבר' למחרתו יום א' י"ג אייר תקל"ד לס"ק. (388)
 דף 65 (ע"ב).

יא"נ מ' שרלה בת כ' שמעון אשת כ"ה יודא עברשט וכו'. נפטרה בשם
 טוב אור ליום נטל כ"ד סבת חיו קוף למיד היא לס"ק. (389)
 יא"נ הבת' תם וישר ירא אלקים מנעוריו החבר ר' שמעון וואלף בן מוהרר
 ר' יקותיאל זלמן פונא וכו' בעבור שהיה מקטנותו עד סוף ימיו עוסק בתורה יומם
 ולילות ועובד עבודת ה' זו תפלה ערב ובוקר בכוונה שלימה ומת בן ה"י שנים
 סחות שני חרשים ונסמך מן הג' אב"ד נ"י וקהל יצ"ו לקרוא לו בשם החבר ר'
 שמעון וואלף וה' כל ימיו סר מרע ונקי מחטא כבן שנה ומעונה ביסורים סמוך
 למיתתו וכו'. נפטר בשם טוב ונקבר בשם טוב ביום ד' יוד יעבט בהספד גדול לפרט
 בשכנך תשמור עליך תיו קוף למיד וי"ו ונקרא כפי כל החבר ר' שמעון וואלף
 בן מהר זלמן פונער. (390)
 יא"נ אשה חשובה והצנועה והחסידה מ' יטלה אשת הר"ר ליב בן אשר
 הדר"ך את בניה בדרך הישר וכשר וטמלה חסד לכל אדם וניתן סיור לאביונים
 תמיד פתוח ליתן צדקה לדרלים וביתה פתוח לרווחה ומכנסת אורחים והיתה אשה
 מכבדת וכל מעשיה המה מן הנשים צדקניות ונפטרה בשם טוב וכו'. ונקבר ביום
 א' י"ב מרחשון תקל"ו. (391)
 דף 66 (ע"א).

יא"נ אשה חשובה והצנועה והחסידה מ' יערס א' ס"י המנוח כ' יוסף מענין
 לטובה בשכר הטובות שעשתה בצדקה ובניה בין לחיים בין למתים דווקא על
 דלתות בהבין שחרית וערבית והדר"ך את בניה בדרך הטוב והישר בעיני אלק'
 ואדם ונפטרה בשם טוב וכו'. נפטרה ונקברת יום ג' חית כסליו חיו קוף ז"ן לס"ק. (392)
 יא"נ איש טוב וישר היה בנה הוקר כ' משה בן המנוח ס"י כ' יוסף מענין
 והאיש משה עניו מאד וסירנס אבותיו עם היתומים במוון וכסות וגדוניות נתן לאחיות
 ומסובל ביסורים וקבלם באהבה ועובד ה' ביראה רוח הבריות ורוח המקום נחיה
 הימנו וכו'. נפטר בשם טוב ונקבר יום א' כ"ה אי"ש תקל"ז לס"ק. (393)
 יא"נ הנער היה כ' איצק בן ר' יוסף דאנציג וכו'. נפטר ונקבר ג' ירא תשר'
 תקס"א לס"ק. (394)
 דף 66 (ע"ב).

יא"נ כ' יוקל בן כ' משה שנאסער סג"ל וכו'. ויצאה נשמתו כאחד וכו'.

נפטר בליל ג' ונקבר ביום ד' י"ט תשרי תקל"ז לס"ק. (395)
 יא"נ כ"ה ליור קלונא וכו'. נפטר יום א' ונקבר ביום ב' ח' אדר שני תקל"ז
 לס"ק ונקרא בפי כל כ"ה ליור קלונא מפה. (396)
 יא"נ היקר והנעלה היה כ' קלמן בן היקר כ' אייזיק בינגא ז"ל וכו'. נפטר
 בשם טוב ונקבר יום א' ה"ת תמוז ת"ז קוף למד ז"ן לס"ק. (397)
 דף 67 (ע"א)

יא"נ מ' הענדלה בת כ' קאפיל רופא ז"ל אשת כ' ברוך מעניץ וכו'.
 נפטרה בשם טוב יום ג' וזו תשרי תקצ"ו לס"ק ונכתב ביום א' י"ט סיון תקל"ה
 בנכחות בנה כ' איצק הנ"ל. (398)
 יא"נ איש תם וישר החבר ר' שמואל ב' החבר ר' מאיר, בעבור שהנה
 בתורתנו הקדושה יומם ולילות והלך בתמימות והצנע לכת עם אלהיו ונהג עצמו
 בחסידות ודרך ישר החביב בעיני אלקי' ואדם ואשתו נדרה וכו'. נפטר בשם טוב
 י' א' כ"ז סיון ונקבר י" ב' כ"ז תקל"ח ר' תנצביה. נקרא בפי כל החבר ר' נחום
 לנאנוס. (399)
 יא"נ האשה החשובה והיקרה מרת עליזה בת כ' ליפמן שוסטר ז"ל אשת
 ה"ה כ' אייזיק בן כ' קלמן בינגא וכו'. נפטרה בשם טוב ט"ז כסליו תקלמ"ד ח"ת
 לס"ק ונקברה למחרתו יוד כסליו. (400)
 דף 67 (ע"ב)

יא"נ הבח' היקר והנעלה כמר פייבלמן בן המנוח כמר מיכל שוועליס וכו'
 שהיו מקטנותו מכבד אבותיו והיה משכים ומעריב לבה"כ וסבלו יסורים קשים
 ומקבל באהבה ובהיבה, ואמו מרת שידלה ת"י נדרה בעבורו וכו'. נפטר בשם טוב
 ד"י ניסן תקל"ח לס"ק. (401)
 יא"נ מ' צערלה בת כ"ה ליור וויספה, אשת כ' הירש ק"מ, עבור שכל
 כבודה בת פנימה בתוך בית נהנה את עצמה בכשרות והתחזקה מאוד בעד בני
 חורנה להדריכם בדרך ישרה וללמד את תורת ה' וכו'. נפטרה בשם טוב (נחשק
 כזה: ביום ה' י"ט טבת תקל"ח) בליל ה' ונקבר' למחרת י" וזו עשיק ד'
 תקל"ט לס"ק. (402)
 דף 68 (ע"א).

יא"נ מ' נאלדה בת המנוח ר' חיים קאסיל סג"ל ז"ל, אשת נבאי צדקה
 היה כ' אייזיק בן המנוח כ' קלמן בינגא ז"ל וכו'. ועשתה צדקה הרבה ומכבדת
 התורה ולומדיה, והשכימה שחרית וערבית לבה"כ וכו'. נפטרה בשם טוב ונקברה
 בשני יום שני ח"ת שבט ת"ז קוף למד ט"ז לס"ק. (403)
 יא"נ התורני המופלג מהורר ישראל בן החבר ר' משה מכלומבורג, עבור
 שהנה כל ימיו (נחשק) והיה מדתו בתורת ה' תמימה . . . (404)
 יא"נ התורני כ' נפתלי הורין בן מ"ה ליור טרוס פ"ז ושתדלן בקיץ פ"ד
 דמ"ז וכו'. נפטר בשם טוב ונקבר ביום ד' כ"ז שבט תקל"ט לס"ק. (405)
 דף 68 (ע"ב).

יא"נ התורני המופלג מהורר ישראל בן החבר ר' משה מכלומבורג, עבור
 שעיקר התעסקו בתורת ה' תמימה והצנע לכת עם ה' וינע כל ימיו בקישי לס"ס

אשתי וכו' והנהיג אותם בדרך ישרה גם ה' מוהל לבניו לקיים מצות בוראו כתיקונו וכו'. נפטר בשם טוב ונספד כראוי ונסמך סמוך לקברו פטירתו כליל שיק וקבורתו ביום א' ט"ו אייר תקל"ט לס"ק. (406)

יא"נ מ' יאכט בת כ' יוסף מענין, אשת מהורר ישראל הנ"ל וכו'. והתחזקה מאוד בעד בני הורגה להדריכם בדרך ישרה וללמוד את תורת ה' וכו'. נפטר בשם טוב ב'ו' שיק ונקברת ביום א' ב' סיון תקל"ט לס"ק. (407)

יא"נ מ' יעקב (54) אשת הריף כהן וכו'. נפטר בשם טוב י"ז ט"ז תמוז נקבר ט"ז תמוז תקל"ט לס"ק. (408)

יא"נ האשה החשובה, היקרה והישרה מרת היילה מילדות (55) וכו'. בעבור שדחתה בשירה וצנועה וכו' ומכבדת ואהבת התורה ולומדיה וכו'. נפטר ונקברת בשם טוב ב'ו' שנכפל בו כי טוב יום נימל ט"ה שבט ת"ו ק"ף למד ט"ה פ"ק. (409)

יא"נ הבח' תם וישר ירא אלקי' כ' אברהם בן המנוח כ' הירץ מרומ וכו'. שהי' מקטנתו (מקיים) עד סוף יומא בכבוד אבותיו ויתן כל מה שהי' לו הן בממ"ט או בשליחות יתן הכל לאבותיו גם אמו מרת הגה נדרה וכו'. נפטר בשם טוב בעש"ק ד' אדר תקל"ט לס"ק. (410)

דף 69 (ע"ב).

יא"נ היה היקר כמר יצחק בן אברהם בינא וכו'. זמנל בנו לרמלמו תורה ואשתי מרת יאטה ת"י נדרה וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב י"ד תמוז תקמ"ס לס"ק. נקרא בפי כל אחיק בינא. (411)

יא"נ התורני המופלג החב' ר' זעליגמן בן המנוח החבר ר' יעקל הארבורג עבדו שיעקר התנסקו בתורת ה' תמימה וכו'. נפטר ביום טוב כ"ג תמוז ונקבר במהרתו כ"ד בו תק"מ לס"ק. (412)

יא"נ היה היקר כ' ברוך בן כ' הירץ וכו'. נפטר ונקבר יום ה' י"ג תשרי תקמ"ה לס"ק. ונקרא בפי כל ברוך פולין (פולין?) (413)

דף 70 (ע"א).

יא"נ התורני היה משה שי"ן ונאמן פה בן מהר"ר אל"י האמלבורג וצ"ל בעבור שהיה עושה צדקה בכל עת, וביתו הי' סתה לרוחה, והי' מן המהדרין במצות, קבע עתים לתורה, נדל על ברכו בני משפחתו ויחמי אחרי' לתורה ולעבודת ה' והוציא הוצאת מרובה בשכר לימודם, עבד כל ימיו עבודת הקדוש באימה ובוראה, עבודת שלימת גם סכל יסורים שנה ורביע וכו'. נפטר אור ליום ו' (ה) נקבר למחרתו יום ו' עש"ק י"ט מרחשון תק"מ לס"ק. נקרא בפי כל ר' משה שי"ן. (414)

יא"נ האשה נידלה אשת השי"ן התורני ר' משה האמלבורג פה. נפטרת ונקברת פה י"ז ה' אב תקמ"א לס"ק ונקראת בפי כל נידל אשת ר' משה שי"ן. (415)

יא"נ איש תם החבר ר' אהרן אברהם בן מהר"ר ברוך בענדט וז"ל אב"ד

(54) ר"ל יוכבד.

(55) צ"ל מילדת.

דק'ק פרעסלוי⁵⁶) וכו', בעבור שהנה בתורתנו הקדושה והלך בדרך הישר, נשא ונתן באמונה והרכיז דרכי נועם ועסק בניה ויהיה צדקה ואשתו נדרה וכו', נפטר עיי' יסורים קשים וסבל ימים רבים הלאים העים ונאמנים, נפטר בשם טוב בשבת קודש טוב אייר ונקבר למחרתו יו' א' ח' אייר תקמ"א לפ"ק תנב"ה, נקרא בפי כל ר' אברהם וויזל.
דף 70 (ע"ב).

יאינ' האשה חשובה והצנועה מרת הנלה, אשת כהר"ר רפאל ס"ה, בעבור שפתחה פתוח לרוחה ונמלת חסד עם עניים ודלים, ועשתה צדקה בכל עת ובפטר החזיקה יד לומדי תורה כל ימיה וכו', נפטרה בשם טוב ונקברה בש' טוב ט' אב תקמ"א לפ"ק, ונקראת בפי כל הנלה אשת כהר"ר רפאל קעריכהאן.
(416) יאינ' הבח' תם וישר וירא אלקי מרדכי נוספיל בן התורני כיה יעקב בער ה' כל ימיו מתעסק במצות ובמעשים טובים ובפטר כל הנהגת כבוד לאבותיו ויתן להם מה שביכולתו ותמיד עוסק במצ"ט באמנה שלימה וקיים כיבוד אב ואם ונתן הכל לאבותיו, אביו התורני היה יעקב בער נדר וכו', נפטר בשם טוב יו' א' בלילה בשעה ח' ונקבר למחרתו ביום ב' ו' אלול תקמ"א לפ"ק.
(417) דף 71 (ע"א).

יאינ' האשה חשובה והצנועה וחסידה מרת רחל בת התורני כיה יעקב בער ועטרת בעלה אשת התורני המנוח כיה אברהם וויזל וכו' ובפטר כל הנהגת כבוד שבעולם לאביו ולאמה, ולה (ולא הותרה) ה' נהנה מן העולם הזה כשאר נשים צדקניות ואביו התורני כהר"ר יעקב בער נדר וכו' נפטר בשם טוב יום ד' בלילה בשעה ח' ונקברה למחרתו ביום ה' ט"ז אלול תקמ"א לפ"ק.
(418) יאינ' כ' נטלה בת המנוח מהר"ר נחמיה זצ"ל אשת היה כיה מענדל' שיש (שווארצשילד) עכור וכו' ושורח כל ימיו ביני' כפה להגדיל את בני' לתורה ואחי' כ' וואלא א' נדרה בשבילה וכו', נפטר בשם טוב וכו' . . .
(419) דף 71 (ע"ב).

יאינ' התורני המסלג כהר"ר ראובן בן הר"ר אברהם הלוי זצ"ל, ומעשה ראובן נקרא, קריאתו זה הלולא, הל' הגדול בספרו שהבר על מסכת ברכות חידושי הית' הלוי המה בכתובים לא שופתן עדיין עין רואה ולא נפצו מעינותי' ההתרה לרוח תלמי שדי השכל, כנחלת ראובן אשר הנחיל לעם ה' כביאורי' על הפסוק בשפה ברורה ובנעימות וצחות לשונו לשון חכמים וכל ימיו ה' נהנה מיניע כפו וקבע עתים לתורה, תורת חסד על לשונו מתוך צער ודוהק דדחיקא לי' שעתא, חלה את חל' זה כמה חרשים, וסבל יסורים הממריקם טף האדם, וינע ויאספ' אל עמי' תשבק חיים לכל ה' נפטר ביום ב' ונקבר למחרתו ביום ג' ה' אדר תקמ"ב לפ"ק.
(420)

⁵⁶ הוא נקרא ג"כ ר' ברוך בנדיט טמפרין, עיי' בראון נראמן ובלשריטס דף 237 ועיי' קויפמאן-פריידענשאל : פאמיליע נומפרין דף 222 והלאה, הוא ה' בעל המחבר ס' מקור ברוך עיין רשימת בן יעקב דף 366.

יא'נ היה כ' הירץ ועליועלד וכו' גם נתן אשתו וכו'. נפטר בשם טוב יום
ג' א' דריח אלול לעת ערב ונקבר למחרתו ב' דריח הניל תקמ"ב לפ"ק. (421)
דף 72 (ע"א).

יא'נ האשה החשובה הצנועה והחסידה אשת חיל מרת רעכלי אשת כ' ליב
דין בעבור וכו' אוהבת תורה ולומדי' עד מאוד ומהוקתם ומסיתם (ו) בלימודם בכל
יכולת; ובכל כחה וכפה פרישה לעניי' ולאביונים שלחה את ידה ועוסקת כל ימיה
בצרכי בהיכ כדבורי' אשת לפדות ודושבי' והעריבו להביג והתפלל' בדמעות שליש
מלבר שאר מעלות טובות ומדות טובות שהי' בה קצרי' היריעה מהכיל' וסוף ימיה
היתה מטופלת ביסורים גדולים ואע"פ כן לא הניחה דבר מצוה ובזכות וכו' גם נתן
בגדה ובנתייה וכו'. נפטרה אדר ליום ד' ונקברה למחרתו ביום ה' כ"א אדר תקמ"ב
לפ"ק הנקרא' בפי כל רעכלי דיין. (422)

יא'נ האשה הישרה, מצות ה' שמרה ומכסה נתנה לרעבים ומלחמה רזיה
לתאבים מיכלה בת אביד דקהלתינו מהוריד אהרן שלאס. נפטרה ונקברה יום ו' ו'
עשיק חיית אלול שם טוב כישר אל לפ"ק וגם בעלה נתן וכו'. נקראה בפי כל
מיכלה אשת כיה שמואל גלוגא. (423)

דף 72 (ע"ב).

יא'נ האשה החשובה מ' ביזל בת המנוח כ' ולמן זיל ועטרת בעלה אשת
התורני ר' פיים שווארין שילט וכו'. נפטרה ביום ב' ה' שבת ונקברה למחרתו
י"ט בו תקמ"ד לפ"ק. (424)

יא'נ האשה החשובה מרת הגלה בת התורני כיה קאפיל העכט כ"ץ מפ"ס
אשת כמר בער לוי סניל וכו'. נפטרה בשם טוב יום ג' כיה אדר תקמ"ד לפ"ק
כיה אדר. (425)

יא'נ האשה החשובה מרת לאה בת כיה איצק אופסענהיים מווינא אשת
כיה יוסף מ"ץ מפה וכו' אוהבת תורה ולומדיה ומהוקתם ומסיתם בלימודם וכו'
גם בעלה נדר וכו'. נפטרה בשם טוב ביום ג' כ' תמוז ונקברה למחרתו ביום ד'
כ"א בו תקמ"ה לפ"ק. (426)

דף 73 (ע"א).

יא'נ התורני היקר החבר ר' יאקב בן החבר ר' יוסף שווייצר וכו' גם אשתו
מרת חייכה ת"י נתנה וכו'. נפטר ונקבר ביום ש"ת אלול שנת תקמ"א לפ"ק ונקרא
בפי כל ר' יאקב שווייצר כ"ץ. (427)

יא'נ הבחור היקר ר' ליב בן היה פיימ כ' משה שוורדא מפה. בעבור שהי'
בו מעלות טובות וכו'. נפטר ונקבר ביום א' דראש השנה תקמ"א לפ"ק ונקרא
בפי כל ר' ליב שוורדא. (428)

דף 73 (ע"ב).

יא'נ אביד דקהלתינו מהוריד אהרן בן כיה הירץ שלאס זיל מפ"ס עם נשמת
איו מקור נובע מ' חיי' שבתו אין לנמיר ולס"י גם יורשיו נתנה בעבורו אך לצדקה
נפטר ונקבר פה יום ה' עריה אייר תקום לפ"ק ונקרא בפי כל הרב מהוריד אהרן
בכיה הירץ שלאס זיל מפ"ס צום רוטן שילד. (429)

יאינ כ' זלמן בומבורג וכו', נפטר יום שבת קודש ח"י אדר שני ונקבר למחרתו י"ט איש תקמ"ז לפ"ק. (430)

יאינ היקר כ"ה יעקב בר אליעזר וכו' גם בתו מ' מאשה ת' נתנה וכו', נפטר ונקבר בשם טוב ח"י תמוז תקמ"ה לפ"ק נקרא בפי כל יעקב⁵⁷ העדרנים כ"ץ. (431)

יאינ הבח' חם וישר ירא אלקים מנערו משה בן כהר"ר מענדלי ויורמש ש"י וכו' מקטנתו עד סוף ימיו עוסק בתורה יומם ולילות ועובד עבודת ה' זו תפלה בכונה שלימה ומת ד' חדשים אחר בר מצוה שלו וכו' ומשם יוצא נשמתו באחד כמיתת נשיקה וכו', נפטר ונקבר בשם טוב ויין ניסן תקמ"ז לפ"ק. (432)

דף 74 (ע"א).

יאינ הישיש והזקן התורני כבוד שמו מהר"ר הירץ בן כ"ה יעקב האמיל ז"ל מפוירדא וכו' שבחו לנמור ולסיום מפני שהמנוח ז"ל לא רצה ליהנות מכבוד תורתו בחייו ואף כי אחרי מותו רק מקצת שכבוד גדול עשה לו כמותו בהספד גדול ובסמיכת מורינו וגם דברים ותקנות שהתקין בקהלתנו יציא בהיותו כמה שנים ס"ז הקהילה והוא ה"י רבן של החברא דקדישא דג"ח ובימיו התקין החברא קדישא דשים ולמד תורה מתוך הדחק וסבל כ' ג' שנים קודם מותו יסורים של אהבה שאין בהם ביטול תפלה וה"י מתפלל עוד קודם מותו לפני התיבה בבהבי תפלת כל נדרי כליל יוה"כ ואה"כ למחר התפלה ה"י מתוודה בודדים ובפסוקים כל אותו הלילה וביום הכיפורים ה"י מתפלל על מנתו כל התפילות שמונה עשרה בכונה רצון ויצאה נשמתו באחד מיצאי יוה"כ אור ליום ג'מ"ל י"א תשרי תקמ"ז לפ"ק גם נתנו יורשיו וכו', הנקרא בפי כל אדם ר' הירץ האמיל מאופענבאך נקבר יום ג' י"א תשרי וינעו יומת בשיבה טובה לפ"ק. (433)

יאינ התורני המופלא כהר"ר קאפיל בן מהר"ר גוויז א זצ"ל וכו' בעבור שעמלו ה"י בתורה תמיד להנות בו יומם ולילה כמו שנאמר אדם לעמיל וילד רית ללמוד על מנת ללמד כי עסק במלאכתו מלאכת הקודש שלמד בתלמודיו כל ימיו באמונה בלי שום רמיה וקיים אדם כי ימות באוהל הוא אוהל של תורה כי למד לתלמודיו עד יום מיתו והלך בדרך הישר בעיני ה' ובעיני הבריות וגם היטיב עם הבריות בכל מה דהוי אפשר לו ולא עבר על לא תגזל והתפלל ערב ובוקר בכונה. וגם ה"י סבל ביסורים של אהבה שאין בהם ביטול תורה כמה שנים וקבלם באהבה. ואף אשתו נתנה וכו', נפטר ונקבר בשם טוב ביום ב' סיו חשון תקמ"ז לפ"ק ונקרא בפי כל ר' קאפיל א. (434)

דף 74 (ע"ב).

יאינ ה"ה כ"ה סער בן ה"ה ס"מ כ"ה ליב קן ז"ל וכו' בעבור שהלך בדרכי אבותיו וציוה להפריש חלק הרביעית מעשרה לקין קיימת לדוריו דורות ויעשה פרי להקנות בנות ישראל שלא תשבו עד שתלבין ראשיהן. ועוד נוסף עליהם דברים טובים רבים מלבד ד"ט הנ"ל אשר צוה לסור וליתן תיכף לאחר פטירתו צדקה

⁵⁷ העדרנים = Hedernheim ?

לענינים בנות זה וכו'. נפטר עשיק יום אדר ונקבר ביום א' סורים תקמיו לסיק ונקרא בפי כל ר' פער קן מקיס סיפ דמיין⁵⁸.

יא' זה היה התורנין ביה אדרן אייזק בן מויה הירש בוטנהיים זיל וכו' איש רם וישר ויזא אלקים מנעוריו לא נמצא בו עולה כי אם מעלות ומדות התי ויש שמש חכמים והנה בחורתי ה' ועוסק בעבודת הקודש למד ומלמדה וקיים מצות צדקה בכיע חצי ימיו כילה בו ובנות זה וכו'. נפטר יום ה' למחרתו ונקבר בו ביום ה' אייר תקמ"ז לסיק.

דף 75 (ע"א). (באותיות גדולות מרובעות).

יא' זה האשה השונה דענועה מרת רייצקי בת הדיין המפורסם מהר"ר וואלף סופר זצ"ל מקיס וזימיישא עבור שהיתה איה וזאת אלקים במעשיה. בטח בה לב בעלה כי טוב נמלתהו במע' ידיו. ואף שסבלה יסורים באהבה רוב שנותיה. בכל זאת להם עצלות לא תאכל. ומינעת את עצמה להביא טרף לביתה וזקק לנערותיה. וקמי ויאשרה בעלה ויהללה בניה ונתנו לה מסרי ידיו. איך ציל לצדקה לכבוד נשמותיה וכו'. נפטר ביום ש"ק בשם טוב שבט ונקברת למחרתו ביום א' חיי שבט הקמ"ח לסיק ונקראת בפי כל רייצקי אשת יעקב סופר מאוביבך. (437)

דף 75 (ע"ב).

יא' זה הא' כי שלמה בר' ברוך מענין זיל עבור שה' מנת אשר בבית התפלה משכמים ומעריבים וכו' ואשתו נתנה וכו' ונקרא בפי כל היר שלמה מענין נפטר ונקבר ביום ר' עשיק ביה אדר ראשון תקמ"ח לסיק. (438)

יא' זה ה' הישיש והזקן ההבר ר' ברוך בן המנוח ר' אלי' עליוס סניל זיל עבור שהלך בדרך הישרו וכו' ולתורה קבע עתים. ואשתו נתנה וכו'. נפטר י"א ונקבר למחרתו י"ב אדר ראשון תקמ"ח לסיק ונקרא בפי כל ר' ברוך עליוס. (439)

יא' זה האשה הצנועה חנה בת המנוח ה' ר' יונתן מק' אמשטרדם ועשרת בעלה אשת ר' פייס מאיר מקיס העסין קאסיל. עבור שהיתה בת טובים וכו' ומתה דך בשנים ואמה נתנה וכו'. נפטר ביום ש"ק י"א ונקברת למחרתו י"ב שבט תקמ"ח לסיק ונקראת בפי כל הזה אשת ר' פייס מאיר (440)

דף 76 (ע"א). (באותיות מרובעות).

יא' זה הישיש והזקן הסופר המפורסם התדני ביה יעקב בן המנוח ביה משה סופר זיל עבור שיעקב איש תם וישוב אוהלים ועוסק בעבודת ה' במלאכת חלם באמונה העשים והעריב להתפלל עם הציוור בכוונה : גם כלילה לא ישב לבו להמציא טרף לביתו ולפרנס את עצמו והי' נהנה מיניע כפי. ומתהפס (ו) במיעוטו סובל יסורים קשים הממקום נופו של אדם ימים רבים וקבלם באהבה ביז וכו'. יעקב הלך לדרבו כליל ג' ונקבר למחרתו בשם טוב ביום ד' איך לחדש שבט

⁵⁸ גם אביו ה' בעל צדקה והיה סך מסויים ליסר חבר' לטוען תלמידו חכמים. שנקרא 'דבר טוב' ופסק דין בענין זה נעשה לפני בי דינא רבא דקיס פסדים בשנת תקל"ה. כאשר ראיתי בספר מעשה בית דין דקיס פראנקפורט כ"י אדלער כ"י 935 דף ס"ה ואשר אודותיו אכתוב עוד בעה"י במקום אחר.

שנת תקע"ח לס"ק ונקרא בפי כל ר' יעקב סופר מאפענבאך.
דף 77 (ע"ב).

י"א' האשה הצנועה מ' הגלה בת ר' אנשיל מהענא אשת ב' מנכי בריל
וכו' ומתה רך בשנים גם בעלה נתן וכו'. נפטר ונקברת ערב שבועות תקי"ט לס"ק
ונקראת בפי כל הגלה אשת מנכי מאפענבאך. (442)

י"א' האל"ה היקר פי"ו ב' ליב פוילין וכו' והיה מנהיג את הקהלה כמה שנים
וכו' גם בנו אלעזר ש"י נתן וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב י"ט מרחשון תקמ"ה לס"ק
ונקרא בפי כל פי"ו ליב פוילין. (443)

דף 77 (ע"א).

י"א' האשה הצנועה בריינלה בת המנוח כ"ה בעדיט מליינד אשת המנוח
כ' טעבלי מאן מפה עביר שהיתה בת טובים; וסבלת יסורים ימים רבים, אשר
נפ"י ממריקים, ומתה רך בשנים ובנותי נדרו וכו'. נפטר ל"ד ב' ונקברת למחרתו
ביום ג' י"א שבט תקמ"ז לס"ק ונקראת בפי כל בריינלה אשת ה"ר טעבלי מאן. (444)

י"א' התי הישיש והזקן כבוד שמו ב' טעבלי בהמנוח כ"ה איצק מאן ז"ל
מקיץ פסיד וכו' שהי' מתפלל עד יום מותו לפני התיבה בבחניני בימים הנוראים
ובנותיו נדרו וכו'. נפטר ונקבר ביום ג' כ"ז טבת תק"ן לס"ק ונקרא בפי כל התי
טעבלי מאן מקיץ אויבאך. (445)

דף 77 (ע"ב).

י"א' היה פרנס ומנהיג והשתדלין התורני בהר"ר זוסמן בן היה כ"ה מאיר
ניסי ז"ל שהלך לעולמו, והי' תורנו אומנותו השכם והערב לבית הכנסת להחליל
עם הציבור, גם הוא היה מן החברא קדישא דשי"ס פה, והי' ביתו מוכן ללמוד
שעור תמידים וכסדרם ונתן נידות בחנם כפי הצורך בשעת הלימוד ברצון הטוב
ובנפש הפיצה והוא הי' לומד שעור תמידים וכסדרם ש"ס דנמרא ומשניות בקביעות,
גם עסק בצרכי הצבור באמנה והי' עומד בסריץ ונדר נדירות ואשתו הצנועה מרת
הגלה תי' נתנה בעבורו וכו'. נפטר פה אויבאך יום ג' אייר תקמ"ח ונקרא בפי כל
פרנס בהר"ר זוסמן ניסי. (446)

י"א' האשה מרים בת ר' דוד מלצינגן אשת ר' יעקב פער ז"ל מפה וכו'.
נפטר ביום ש"ק ט' סיון ונקברת יום א' י"ד ב' תקמ"ח לס"ק ונקראת בפי כל
מרים אשת ר' יעקב פער וגם נתן עבור נשמתה איך ציל לצדקה. (447)

דף 78 (ע"א).

י"א' הצנועה והיקרה מרת שינכה בת נ"ה ב' דוטרס⁵⁹ ש"ך⁶⁰ ז"ל אשת
כ"ה צבי הירש סניל וכו' וכל הפצה ותאותה לנמול חסד ולעשות צדקה לעניים
ואביונים וכו', וגם בעלה נדר וכו'. נפטר ונקברת ביום טוב ביום ד' ערי"ה אדר
תקמ"ט לס"ק. (448)

⁵⁹ בלי ספק צ"ל טודרוס, עיי' צונזן נאמען דער יודען, געו' שריפטען
ח"ב דף 35.
⁶⁰ ש"ך = שוה.

יא'ינ הישיש והוקן הת' ר' אייוק בן המנוח ר' פנחס דומבורג זיל וכו' עבדו
 שה' איש ישר וירא אלקים עסק בעבודת הקדוש למד ומלמדה ובחיק בניה וכו'.
 נספר ליל משיק ונקבר למחרתו יום א' ב' אדר ראשון תקמ"ז לס'ק ונקרא בפי
 כל ר' אייוק דומבורג.
 יא'ינ האשה הצנועה שפרנין בת המנוח ר' קוסיל זיל אשת ר' אייוק דומ'ר
 בורג זיל וכו'. נפטרת ביום שיק ונקברה למחרתו ביום א' כ"ד אב תקמ"ט לס'ק
 ונקראת בפי כל שפרנין אשת ר' אייוק דומבורג.
 דף 78 (ע"ב).

יא'ינ הצנועה והוקרה מרת שארלה בת כ"ה פייבלמאן עמדין מקיץ פראנק'ר
 פורט אשת המנוח כ"ה מיכאל שוועלס וכו' וגם בנה נדר וכו'. נפטרת ונקברה
 בשם טוב ערב ראש השנה תקנ"ן למחרת ונקבר ביום ההוא.
 יא'ינ האשה ישרה מצות ה' שמרה מכיסה נתנה לרעבים ומלמדה היה
 לתאבנים לאה בת החבר יהונתן אשת פוימ כהר"ר מאיר עליוס נפטרת באדר שני
 ליל שיק שהוא תענית אסתר ונקברה יום א' בפורים שנת תקנ"ד לס'ק וגם בעלה
 נתן וכו'. ונקראת בסה כל אדם לאה אשת כהר"ר פוימ מאיר עליוס.
 דף 79 (ע"א).

יא'ינ הישיש והוקן התורני המנסלא ומפולג בתורה וביראה מהר"ר משה
 אשר המכונה אנשיל בן כ"ה מיכאל זצ"ל מקיץ פראנקפורט דמיין צדוק ישר בכל
 מעשיו לשיש עניו ושפל רוח נגד כל אדם, והי' מן הראשונים המייסדי' ומחזיקי'
 בהמדרש דקלויז כאן קיץ אי"ב יצ"ו ופיוזר הן רב לצדקה והחזיק לומדי תורה
 שע"י נעשה מורה הוראה בישראל גם הוא עצמו לא מש מתוך האהל של תורה
 ומקו' בו אשרי נעדרתו שלא בייש את זקנתו נח לשמים ונח לביתו וראוי לקונן
 עליו אי הסיד אי עניו רב קטונא מתלמידי' של א"א, גם ניתן בעבורו סיד איך
 לביתו לצדקה עבד נשמתו הטהורה, בשבר זה וכו' נספר זקן ושבע ימים בחצות
 היום מיתת צדיקים יו"ד ניסן ויגיע ויאסף אל עמיו בשי"ב ה טוב ה לס'ק ונקבר בו
 בהספר גדול בשם טוב ונקרא בפי כל ר' אנשיל פלערשהיים מיושבי קיץ פ"ס
 דמיין.
 יא'ינ האשה החשופה והוקרה מ' לאה בת המנוח מהר"ר אייוק לייפניק זיל
 אשת המנוח ר' איצק אשטריווד זיל וכו' ועוסקת בצרכי בהיכ כדבורה אשת לפידות,
 וגם יורש' נתנו עבודה וכו'. נפטרה ליל ה' ונקברה למחרתו יום ויו עש"ק כ"א
 מרחשון תקנ"א לס'ק ונקראת בפי כל לאה אשטריווד.
 דף 79 (ע"ב).

יא'ינ האשה הצנועה והוקרה מרת נישלה בת כ' עקיבא לארדך מבינא אשת
 כ"ה קלמן פוינא וכו'. נפטרת ונקברה בשיבה טובה ובשם טוב ביום שני דריה
 תקנ"ד לס'ק ונקראת בפי כל אדם נישלה בינא.
 יא'ינ אברהם בן זיסל וכו'. נספר ונקבר בו ביום ו' ה' כ"ז מנחם תקמ"ט
 לס'ק ונקרא בסה כל אדם אברהם בן זיסל.
 יא'ינ האשה הצנועה והוקרה מרת בילה בת כ' מאנכי זיל אשת כ"ה אברהם
 אמשטראדם בעבור שכל ימי הלכה בדרך ישרה. ועשתה לילה ליום כרי לסרנסה ולגדל

בני' לתורה וכו' גם נתן אחי' וכו'. נפטר ליל ב' ונקברת ביום ג' כיו' מרחשון
תקמ"ט (ו) ונקראת בפי כל בילה באסקוויון על שם אבי' חרנה. (457)
י"ף 80 (ע"א). (באותיות מרובעות).

י"א' יצחק בן צבי עם נשמת אייו שרריל בעבור שהלך כל ימיו בדרך
הישר ונהנה מיניע כפו והשכים והעריב לבהיב ודי' הזקן וראש לחברא קדישא
דנמילת חסדים ונכבד בעיני תמימים ויושיו נדרו וכו'. נפטר בשיבה טובה ובשם
טוב ביום שבת קדש ה' תמוז ונקבר למחרתו ביום א' ו' תמוז תקני' לפי' ונקרא
בפה כל אדם איצק קאך. (457a)

י"א' האשה החשובה הצנועה אי' מרת שנילה אשת המנה איצק קאך ויל
עבור שהיתה אשת יראת ה' מקדמת ומחשבת לבי כנישתא והיתה מנישים צדקנות
שהיתה מקרבת הניית' לעניים ולחולים והיתה מתאמצת לדברים טובים בטסה
ובממונה וקמו ויאשרנה בניה ונתנו וכו'. נפטר בשם טוב גדול ונקברת ביום ב'
כ' שבט תקני' לפי'. (458)

דף 80 (ע"ב).

י"א' האשה החשובה הצנועה אי' מרת נטרה אשת המנה התורני כהר"ר
ראובן נאלישמ' וציל עבור שהיתה אשה יראת ה' מעור' וכו' לא מנעה מכמה
להביא טרף לבניה ולבנותי'. ואף גם באלמנותי' לא השיבה אחר ודי'. רק בועת
אפיה אכלה לחמה כל ימי' גם הפרישי' בני' וכו'. נפטר בשם טוב ונקברת יום
ה' סיוט אדר שני תקני' לפי'. ונקראת בפי כל נישבה וויסבאדן. (459)

י"א' האשה החשובה והצנועה אי' מרת הינדבה אשת המנה התורני מהר"ר
נשע וויסבאדן ויל שהיתה מגדלת בניה לתלמוד תורה וכו' ונניה נתנו וכו'. נפטר
בשם טוב אור ליום עשיק ונקברת ביום ו' עשיק כיו' כסליו תקני' לפי'. (460)

דף 81 (ע"א).

י"א' התורני המוסלא כהר"ר משה בן כ' יוסף סג"ל וכו' בעבור שעמלו
היה בתורה תמיד להנות בו ימים ולילה כמו שנאמר אדם לעמל יולד רית ללמוד
על מנת ללמד כי עסק במלאכתו) מלאכת הקדש שלמד בתלמידיו כל ימיו באמונה
בלי שום רמיה וקיים אדם כי ימות באוהל הוא אוהל של תורה והלך בדרך הישר
בעיני ה' ובעיני הבריות ומקדמא ומחשבת לבי כנישתא והתפלל תפלתו ככוונה ומגדל
בניו לתורה ולמעשים טובים והיה מגיד אצל ח"ק דעיני' (61) והיה סבל ביסורים
וקבלם באהבה ואף אשתו מ' הנה נתנה וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב יום ו' עשיק
ו' ניסן תקני' לפי' ונקרא בפי כל אדם ר' משה עפשטיין סג"ל וצ"ל. (461)

י"א' הרבני מהר"ר יוסף בן הר"ר אשר אנשיל ויל חכם השלום אצור
בלוס. נפטר ספיר ויהלום. בקי כחדרי תורה, למד בש"ס ופוסקים בשפה ברורה
קולע אל השערה. ובעודו רך בשנים נודע ע"מי בשערים לשם ולתהלה בקיץ מיץ
המהוללה. וכימי בהדותו כבר ה' נסמך בסמיכות הגאון המפורסם מהר"ר ארי' אביד
דק"ק מיץ בעל הסהבר ספר שאנת ארי'. ומשם נתעלה מעלה מעלה להחקק בבת
הרב מהר"ר ולמן מונון מתישבי קהלתנו למד ולימד עם תלמידים ונעשה כר' יוסף.

סיני ועוקר הרים, דולה מים מבורות עמוקים מהדש חידושים בש"ס וארבע טורים דה"א המה בכרטיבים, במעלה סתרים ונטרפה עליו השעה שלא זכה בחייו להוציאם לאורה כי נלקח ארץ יוסף מהרה, ובל ימיו היה מעונה ומטופל ביסורים, ימים רבים, ובכל זאת לא פסק סומי' מגרסא לילות ימים, זכרוהו ה' לטובה גם אלמנתו נדרה וכבוד עשו לו במיתו שנפטר כראוי, ונסמך על קברו במורית מאב"ד דקהלתנו וימת יוסף ביום שיק' י"ג שבט ונקבר למחרתו ביום א' י"ד שבט תקנ"ז לפ"ק ונקרא בפס כ"ג מהור"ד יוסף ווילמרשדאף.

דף 81 (ע"ב).

יא"נ האשה חשובה והצניעה איה מרת רעכלה אשת המנה ועקל רוסא וכו' לא מנעה מבפיה להביא טרף לבניה ואף גם באלמנתה לא השיבה אחר ידיה רק בזעת אפיה אכלה לחמה כל ימיה גם הפריש בנה ליפמן וכו', נפטרת בשם טוב ערב שבעות סמוך להשיבה ונקברת בי"ט של שבעה תקני"ה לפ"ק ונקראת בפס כל אדם רעכלה רוסא.

יא"נ החבר ר' נתן זאב בן מהור"ד נפתלי הירש מפוירדא, וה"י מלמד לתלמידים רבים, למד ולמד באמונה וה"י תורתו אוטנטה, אף דדחיקא ל"י שעתא טובא, להביא טרף לביתו בכל זאת לא מש מאוהל תורה, וקים את התורה מעוני וכמה שנים ישוה בהיק דש"ס ולמד כל יום שיעור קבוע בש"ס ומשנה, בעין הישב הידק, וה"י מגיד משרים בהיק דגמילות הסדים להגיד להם פ"י ההפסדה מידו שבת בשבת, גם עסק כל ימיו בגמילות הסדים ומלחמו נתן לרעבים, זה היה דרכו כל הימים, גם אלמנתו נתן וכו', נפטר ביום וי"ז עש"ק כ"ט סיון ונקבר באותו יום שנת תקנ"ז לפ"ק ונקרא בפ"י כל ר' נטע וואלף מפוירדא.

יא"נ האשה חשובה והצניעה והחסידה מרת ברענדלה אשת הר"ד נתן פולדא וכו' ובעלה נתן וכו', נפטרת ונקברת בשם טוב יום ד' כ"ב טבת תקנ"ה לפ"ק ונקראת בפס כל אדם ברענדלה אשת הר"י נתן פולדא, (באותיות גדולות) ברענדלה פולדא.

דף 82 (ע"א)

יא"נ החבר ר' אברהם בן החבר ר' אהרן אמשטערס זצ"ל איש תם וישר וירא אלקי' מעוריו, עסק בתורת ה' תמימה והנה בה תמיד אף דדחיקא ל"י שעתא טובא פרנס אשתו ובניו ולמדם תורה וללכת בדרך ישרה, עסק בצדקה ובגמילות הסדים כפי ויותר מיכלתו ובהצנע לכת עם ה' אלהיו, השכים והעריב לכהנים וזא בכל יום להבירא קרישא דש"ס ללמוד עמהם שיעור קבוע וזר ה' כבה קודם שהגיע לכלל זקנה וה"י סובל יסורים רבים על ערש דוי וקבלם מאהבה ובניו נתנו וכו' נפטר ונקבר בשם טוב מאוד ג' כ"ז סיון תקנ"ז לפ"ק ונקרא בפ"י כל רבי אברהם אמשטערס מאפענבאך.

יא"נ החבר ר' נתנאל בן החבר ר' גבריאל מבאמברג ז"ל איש תם וישר וירא אלקי' מעוריו עסק בתורת ה' תמימה וישמש תיה בבחורות האון האלקי' ר' ולמן חסיד זצוק"ל⁶² ולמד עם תלמידים ונידל יתומים על שולחני ולמד עמהם

⁶² עיי' אודותיו הורו"ן הבני פסד"מ ח"ד דף 93.

ממש בהנם והשבים רוב ימיו ועורר השחר ללמוד תורה והי' ממש עיקור וקום כל ימיו שהי' בהחברא קדישים שלא מש מתוך האהל של תורה וקבע קביעות לתורה והתענה כמה תעניתים והפסקות בהצנע בבהרות ובנשיאותו וסבל כמה יסורים באהבה

דף 82 (ע"ב)

ונמילות הסדר לא פסקה מביתו עם כל אדם, וקיבץ בעצמו כמה צדקות לעניים הנזנים וקים גדול המעשה יותר מן העושה, ופימ' לא פסק מניס' עד שיצרתה נשמתו בטוהרה וראשון דפסה תקני' לפי' גם א' עשתה עמו צדקה בחייו ובמותו נתנה עבורו וכו' הנקרא בפי' כל ר' נתנאל באמבורג וצ"ל.

(467)

יא"נ האשה חשוכה והצנועה והחסידה מרת הנה וכו' (סי' 250) נפטרה ונקברת ביום ג' כ"ה סיון תקנ"ח לפי' נקראת בפה כל אדם הזקנה הנה אמשטרדם.

יא"נ האשה חשוכה והצנועה והחסידה מרת יענטלה אשת הר"ר ברוך עלזום כו' ובנה החבר ר' מאיר נתן וכו' נפטרה ונקברת ד' אלול תקנ"ח לפי' נקראת בפה כל אדם יענטלה בת הר"ר יוסקינד אופנהיים אשת הר"ר ברוך עלזום ניל ד"ל.

(469)

דף 83 (ע"א).

יא"נ הישיש והזקן כבוד שמו הר"ר וואלף הי"ב מקי' פסיד וכו' נפטר ונקבר יום א' כ"ז סיון תקנ"ח לפי' נקרא בפה כל אדם ר' וואלף הי"ב (הומבורג) מקי' פסיד.

(470)

יא"נ הישיש כבוד שמו הר"ר בענדיט לנדן סג"ל וכו' נפטר ונקבר ח' אדר שנת קנ"ח לפי' נקרא בפה כל אדם הר"ר בענדיט לנדן סג"ל מקי' פסיד.

(471)

יזכור אלקים את נשמת איצק בה"ח עם נשמת אי"ו נפטר ונקבר יום ו' עשי' כ"ז ניסן תקנ"ט לפי' נקרא בפה כל אדם איצק דינג⁶³ מאמשטרדם.

(472)

יא"נ האשה חשוכה מרת נטראט אשת ב' איצק ליצן כ"ן ז"ל שהיתה אי"ה ויראת אלקים כמעשי' פריסת בני ביתו וכו'. נפטרה ש"ק כ"ד שבט ונקברת יום א' כ"ה שבט תקנ"ח לפי'.

(473)

יא"נ ב' איצק ליצן⁶⁴ גם בנותיו נתנו וכו'. נפטר ונקבר יום ב' ח' שבט תקנ"ט לפי'.

(474)

דף 84 (ע"ב).

יא"נ היה כ"ה יאקב ב"ה שמעין באסקוויין בעבור שהי' מעמיד תלמידים רבים וכו' גם נתן בנו חורגו וכו'. נפטר ונקבר בעשי' ב' דרי"ח אדר תקנ"ט לפי' ונקרא בפי' כל ר' יאקב באסקוויין.

(475)

יא"נ האשה חשוכה הצנועה והחסידה מרת שרלבי בת המנוח מהור"ר משה וורמס וצ"ל אשת התו' ר' יאקב נוימבורג⁶⁵. עביר, שהלכה בדרך הישר כל ימיה ויראת ה' על פניה, בשח בה לב בעלה נמלתו טוב כל ימי חייה, כפה ורשה

⁶³ הוא השם ההוללנדי: דע יאנג.

⁶⁴ אשיר שהוא: Lützen.

⁶⁵ ע"י לקמן סי' 540.

לעני ולאביון שלחה ידיו, להם עצלות לא האכל מימיה, היתה עור וסעד לבעלה
להיות יושב ועוסק בתורה יום ולילה, השכימה והעריבה לבית התפלה וכו', ובעלה
נתן וכו', נפטרת ליל שיק' פי' בא יו"ד שבט ונקברת למחרתו ביום א' י"א שבט
תקס"א לס"ק. (476)

יא"נ האשה חשוכה הצנועה והחסדה מרת שינכה מאמשטרדם וכו' וגם בתה
נתנה וכו', נפטרת ונקברת יום ג' א"ך שבתקס"א לס"ק ונקרא' בפי כל אדם שינכה
האלענדרן. (477)

יא"נ האשה הצנועה היקרה טייבכה אשת פ"מ ב"ה הירץ סי"ן זצ"ל וכו'
מחוקת ידי לומדי תורה, ביתה ה' מוכן ללמוד הח"ק דשים פה

דף 84 (ע"א)

שיעור תמידים כסדרם ונתנה נרות בחנם בנפש חפצה וברצון טוב וקדושתה הצנועה
מ' בילה אשת התי' ב"ה הירש פוזנא נתנה וכו'. (478)

יא"נ האשה חשוכה היקרה ט' העכלא אשת כ' אברהם פ"ב סניל וכו' נודע
בשערים שמה בתפארת והלול, אשה יראת ה' היא תתהלל, ובעלה נתן וכו' נפטרת
ונקברת בשם טוב יום ג' י"א תשרי תקס"א לס"ק. (479)

יא"נ הירר קלונמוס קלמן בן מ"ה קלמן פוזנא זצ"ל אשר נרל החסיד
מ"ה אליהו בן כ"ה מיכל שפיאדא זצ"ל מפס"ד ולמד עמו עד יום מותו, ובנו
חתו' כ"ה צבי הירש נתן וכו', נפטר ונקבר בשביבה טובה ובש"ט יום ד' כ"ז כסלו
תקס"א לס"ק. (480)

יא"נ ה"ה כ' יעקב בן כ' יששכר ז"ל הנקרא בפי כל יעקב הענא סניל,
בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישר לפני ה' ואדם, אוהב ת"ח ומכבדם עסק במצות
ה' בכל לבבו ונפשו השכים והעריב להתפלל בבה"כ ועסק בנמילות חסדים בחברא
דנ"ח ימים רבים ואלמנתו מ' בלימלה נדרה וכו' . . . (481)

דף 84 (ע"ב).

יא"נ אליעזר ליור זללה"ה בן מהור"ר זעוויל א' הנקרא בפי כל ר' ליור א'
וכו' ואוהב ת"ת ללמד את בניו ת"ת וכו' גם נדרה אלמנתו מ' קלעריכה וכו'.
נפטר ונקבר בשם טוב אחרון דפסח תקס"א לס"ק. (482)

יא"נ חוקן זה קנה חכמה ובינה, שבהו מי ימנה מהור"ר יעקב מאיר בן המטח
כ"ה וואלף קאבלעניץ סניל, אשר זכה וזכה רבים, עסק בתורה ובנמשיות חסדים,
לימד עם בני הנעורים, לימדום אורח חיים, לא פסק פומיה מנירסא לילות וימים,
למד על פה סדר המשניות ארבע סדרים לא מש כל ימיו מאהל תורה, למד
בשפה ברורה, הוא היה אחד ממסדי חברא קדישא דשים בקהלתנו ולא מנע
את עצמו מלבא וללמד בחיק דשים אפילו יום אחר בשנה, החזיק בחיק הגיל
בגופו ומאודו, וכי שלים מסכתא, עבד סעודה לבולא חברותא ואשר ליו טוב עשה,
גם אחרי מותו להחזיק החיק להורי דורית גם החיק הגיל נתנו וכו', וכבוד עשה לו
במותו שנסמך כה"כ, ונסמך מאב"ד דקהלתנו על קברו במורינו ותשקע אור המאיר
ביום ב' דריח אייר ונקבר בו ביום שנת י"שנא צ"ק לס"ק ונקרא בפי כל מהור"ר
מאיר קובלעניץ סניל. (483)

דף 85 (ע"א) (אותיות מרובעות).

יאינ הויה כי אליעזר ליפמאן בן המנח כיה ברוך בענדט הכהן זיל וכו' (סי' 245) וגם אלמנתי נתנה וכו' נפטר ונקבר ביום ד' י"ח שבט תקי"פ לפי' ונקרא בפי כל כי ליפמאן האיובאך כ"ן מפה.

דף 85 (ע"ב).

יאינ הויה היקר כי אפרים בן המנח מהוריר יוסף ד"ש מק"ק קארלסרוא וכו' וגם נתן מירושתי מתנה לניין בעבורו. נפטר בליל ד' אור ליום ה' ונקבר ביום ה' י"א שבט תקי"פ לפי' פה ק"ק אופינבאך. ונקרא בפי כל ר' אפרים הירשפעלד מקארלסרוא. (485)

דף 86 (ע"א) (באותיות מרובעות).

יאינ הישיש והזקן היה כי שלמה בן היה כיה יהודה ליב זיל מק"ק פראנקפורט בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישר והשכים והעריב לבה"כ ועשה תפילות בכוונה והיה הראש והזקן להתכבא קדישא דנמילת חסדים דפה, וכל ימיו היה ביתו פתוח לתיה לעניים וגם לעשירים וכו'. נפטר בשבוע טובה אור ליום ד' ונקבר בשם טוב למחרתו פה אופינבאך יום ד' כ"ב בסליו תקס"ד לפי' ונקרא בפי כל ר' שלמה אופינהיים. (486)

דף 86 (ע"ב).

יאינ האשה החשובה הצנועה א"ה מרת מאטלה אשה המנח ר' שלמה א"ה זיל וכו'. נפטרה ונקברה ביום י"א כי שבט תקס"ד לפי' ונקראת בפי כל מאטלה אשת ר' שלמה אופינהיים.

דף 87 (ע"א).

יאינ היקר כי קאפיל בן שלמה בערני וכו' גם בנו משה ש"י נתן וכו'. נפטר ביום ד' ונקבר בש"ט יום ה' ז"ך אדר שנת תקס"ט לפי' ונקרא בפי כל קאפל בער. (488)

יאינ היקר כי אברהם בן כי הירץ אשאפענבורג וכו' גם בתו נתנה וכו'. נפטר נקבר יום א' כ"ח אדר תקס"ד לפי' ונקרא בפי כל אברהם אשאפענבורג. (489)

יאינ מרת הענדלי בת ר' ליב כ"ן זיל אשת התורני כיה ועלימין הארבורג ז"ל וכו' גם בנה הבת כיה ליב ש"י נתן וכו'. נפטרה ונקברה בשם טוב כ"א מרחשון שנת תקס"ה לפי' ונקראת בפי כל הענדלה הי"ב מאופינבאך. (490)

יאינ האלוף התורני כיה מיכאל בן התורני ר' יהואל פהנא וכו' גם היה ימים רבים נובה בק"ק הענא וכו' גם בנו ש"י נתן וכו'. נפטר ונקבר תקס"ט לפי' ונקרא בפי כל ר' מיכאל פהנא.

דף 88 (ע"א).

וזכור אלקים אינ האשה היקרה והישרה מצות ה' שמרה ומכסה נתנה לרעבים ומלחמה רויה לתאמים מ' שרבה, אשר פ"ז ישראל פ"פ נפטרה ונקברה ה' טבת תקס"ד וגם בעלה נתן וכו' ונקראת בפה כל אדם שרבה בת הדיד חיים מאמשטרדם אשת פ"מ ישראל פ"פ.

יאינ האשה השוכרה הצנועה והחסידה אשת חיל מנבית מרת פעס בת ר' יוסף אולפא ממ"ן אשת הקצין כי אברהם הירץ פהנא וכו' והיתה אוהבת לימוד ויריה וכו' ומתה רך בשנים בת כ"ב שנים גם בעלה נתן וכו'. נפטרה ונקברה בשם טוב יום י"ז עש"ק כ"ב טבת תקס"ה לפי' ונקראת בפי כל פעס אשת כי אברהם הירץ פהנא.

(493)

יאינ האיש הישר ב' טובי בן ב' משה מוורמש בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישר והשכים והעריב לבהיג' והיה מן עשרה ראשונים רוב ימיו וכו' גם אשתו נתנה וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב זקן ושבע ימים יום א' איח דיו"כ תקע"ט לפ"ק ונקרא בפי כל טובי ווירמש ושכן היים לנו ולכל ישראל. (494) דף 88 (ע"ב).

יאינ האשה החשובה הצנועה והחסידה איח מרת נטלכה בת הקצין המפורסם מהר"ר אלעזר שפי"אר^{65a} וצ"ל מק"ק פראנקפורט דמיין יצ"ו: עבור שהיתה אשה יראת ה' מנעוריה: והלכה בדרך ישרה כל ימיה ידה היתה פתוחה לצדקה ולגמלת הסדים: גם עשתה צדקה בכל עת לגדל יתומים, ולהחזיק תלמוד תורה וכו' בעבור שנתן בעלה וכו' מלבד שארי תיקונים שעשה בשבילה וכו', נפטרה אור ליום ב' ונקברה למחרתו בשם טוב ביום ב' ג' אייר שנת תקס"ו לפ"ק פה ק"ק אויפנאך. ונקראת בפי כל נטלכה אשת הקצין המפורסם כיה יוול הירש שפי"אר מק"ק פפ"ד. (495) דף 89 (ע"א).

יאינ התורני כהר"ר מנחם מענדלי בן המנוח התורני כהר"ר משה ז"ל מק"ק ווירמיישא. עבור שהיה איש ירא אלקים והשכים והעריב לבהיג' להתפלל עם הציבור בכוננה וקבע עתים לתורה מתוך דיוק ומתוך יסורים של אהבה ואף גם זאת נדב מלבו ומכיסו יין לקידוש וגר למאור לבהיג' ימים רבים והי' מתעסק במצות ציצית לגמל הסד לרבים הן לעניים והן לעשירים, והיה נוהג עצמו במדת עונה עושה צדקה בפי יבלתו בכל עת ובכל עונה גם נתנה אשתו וכו', נפטר ביום שבת קדוש ונקבר בשם טוב למחרתו ביום א' ט' אייר תקס"ו לפ"ק ונקרא בפי כל כיה מענדלי שווארץ שילד. (496) דף 89 (ע"ב).

יאינ האשה החשובה והצנועה והחסידה מרת טרייגלכי בת המנוח כיה היים שווארץ שילד מפי"פ דמיין אשת התורני כהר"ר אהרן רונקל וכו', ללמוד תורה החזיקה בניה ומתה בחצי ימיה ובעלה נתן וכו' נפטרה ונקברה יום ה' י"ג אייר תקס"ו לפ"ק. (497) יאינ האשה חשובה וכשרה מרת הינדלי אשת כיה נתן פולדא וכו', נפטרה ונקברה ביום ב' ח"י סיון תקנ"א ונקראת בפי כל הינדלי אשת כיה נתן פולדא. (498) דף 90 (ע"א).

יאינ הישיש והזקן היה התורני כהר"ר יהודה בן המנוח כהר"ר יעקב אליעזר הלוי וצ"ל עבור שהיה איש תם וישר וירא אלקים, והיה יושב אוהל של תורה כל הימים לרבנות הלילות ובקביעות שיעור דשים לא פסק מהחבר' מדי יום ביומא, והשכים והעריב לבהיג' להתפלל תפלתו עם הציבור בכוננה מגדל בנו לתורה גם הפרישו בניו איך צ"ל לצדקה לכבוד נשמתו מלבד שארי התיקונים שעשה בשבילו וכו', נפטר זקן ושבע ימים אור ליום ב' ונקבר למחרתו ביום ב' ט' סיון תקס"ו לפ"ק, ונקרא בפי כל החבר ר' לוי האלבערשטאדט סג"ל. (499)

^{65a} עיי' משיב בספרי: רכני לונדון דף 62.

י"א האלף והקצין כ' מרדכי בן המנוח התורני כהר"ר יהודה הלוי זצ"ל
וכו' (ס' 245) ונס נתנה וכו'. נפטר בשם טוב ונקבר בתוך שבועת ימי אבלו של
אביו זצ"ל ביום ד' י"א סיון תקס"ז לפ"ק ונקרא בפי כל אדם כ' מרדכי האל-
בערשטאדט סג"ל.
דף 90 (ע"ב).

י"א האיש חם וישר ה"ה כהר"ר אשר אנשיל בן כ' משה באם ז"ל. עבד
שהיה ש"ץ ונאמן פה ק"ק אויפבאך יצ"ו כמה שנים ועומד על משמרתו באמנה
ועשה תפלתו בכוונה ועוסק בתורה מתוך דוחק גדול וסובל יסורים רבים וקשים
באהבה גם נתנה אשתו וכו'. נפטר בליל ש"ק י"ג אדר ראשון ונקבר בשם טוב
ביום א' פורים קטן שנת תקס"ז לפ"ק ונקרא בפי כל ד' אנשיל באם.
דף 91 (ע"א).

י"א כ' יאקב בן מרדכי ז"ס ד"ל וכו' (ס' 245) גם בנו ר' מרדכי ש'
וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב וקן ושבוע ימים ביום ח"י אדר ראשון תקס"ז לפ"ק
ונקרא בפי כל יאקב זעלפעלט.
דף 91 (ע"א).

י"א האשה חשוכה מרת נטא אשת כ' יאקב זעלפעלט ז"ל וכו' גם היתה
מהדר לבקר חולים גם בנה ר' מרדכי ש"י נתן וכו'. נפטרה ונקברה יום י"ד אדר
שני תקס"ז לפ"ק ונקראה בפי כל נטא זעלפעלט.
דף 91 (ע"ב).

י"א אינ' ה"ה התורני המפלא כ"ה זלמן בן כ"ה משה מהארוויילר ז"ל עבדו
שה' נבדא דהדיל חטאין מיום שעמד ע"ד עד יום פקדתו וה' מספג איע כנעירותו
בתעניות ובטבילות וה' מתמיד בלימודו כפי חזו מנעוריו עד לעת זקנתו מלבד
שאר מעלות טובות ביז וכו'. נפטר ונקבר ביום כ' כ' מנחם תקס"ז לפ"ק ונקרא
בפי כל ר' זלמן הארווייל מאויבאך.
דף 504 (ע"א).

י"א אינ' האשה חשוכה הוקנה הרבנית מרת ליפעת בת המטה מוהר"ר מ"ה
וזרמש זצ"ל מתישבי קהלתנו אלמנת הרב ה"ה מוהר"ר זלמן פהנא זצ"ל מתישבי קהלתנו
יע"א שה' בק"ק פריהבורג עבדו שכל ימיה הלכה בדרך ישרה, והשגימה והעריבה
לביה"כ, ויראת ד' על פניה, בטח בה לב בעלה כל ימי חייה, היתה עזר וסעד
לבעלה להיות יושב ועוסק בתורה יום ולילה, והגדילה כל בניה לתורה, גם בנה נתן
וכו'. נפטרה אור ליום ו' עש"ק ונקברה למחרתו ביום הושענא רבא שנת קס"ח
לפ"ק.
דף 92 (ע"א).

יזכור אלהים את נשמת הקצין המפורסם התורני כ"ה יצחק איצק בן הקצין
המפורסם התורני ה' מיכל שפייר זצ"ל מק"ק פראנקפורט דמיין יצ"ו. עבדו שהלך
כל ימיו בדרך ישרה, נזיג באמנה ועשה תפלתו בכוונה ראל השוכן מעונה, שמעו
הולך בכל מרינה, שה' מפרנס עניים בכל עת ועונה, ואשר הגדיל לעשות בהיותו
סו"ס ונ"ץ בקק פס"ד מי יטול לרגנה, דאש לכל הקרואים היה לכל דבר

מצוה ולצדקה ולגמל. זאת ועוד אחרת שהוסף נופך משלו להזק ולקיים הדברים הטובים שהניח אביו וציל להפיק רצון העניים בעין ובקטח היו ידיו אמונה. טובו וחסדו הופיע ג"כ על יושבי קהלתו מה מיק אופיכר יצ"ו שהיה מקום דירתו סוף ימי חייו. אשר הוקם והרחקן בתוך ביתו מקום נאה לבה"כ ולבה"מ ללומדי תורה. חבר ה' ליראי ה' להחזיק יושבי בהים דקליו דפה: דבר טוב גדול וחזק מאד עשה ג"כ לבני חבורתו קרישא דת"ת ללמד וללמד לקטנים. ולהלביש ילדיו ילדיו מתלמידי ת"ת בכל שנה ושנה. בזכות זה ובזכות שנתנו יורשיו מתנה לצדקה לכבוד נשמתו הטהורה. מלבד שארי תיקונים וצדקות שעשה בעבורו תניציבה ע"נ אי"ו ש"דו וע"נ שאר צריצ שבגן עדן העליון אמן: ויצא יצחק לשינה בשדה לפני ערב שבת קודש נ' בסליו תקס"ה לפ"ק מה מיק איסכאך יצ"ו: ונקרא בפי כל אדם כ"ה איצק שפ"א רמ"א דמ"א. (506)

דף 92 (ע"ב).

יזכור אלקים את נשמת האשה החשובה הצנועה והחסידה אשת מרת קלערה בת הר"ר כהר"ר יוקב מכוונת וז"ל עבד שהיה אשה יראת ה' מנעוריה והלכה בדרך ישרה כל ימיה ידה היתה פתוחה לצדקה ולגמלת חסדים וגם היתה מגדלת בניה לתלמוד תורה בזכות זה ובזכות שנתנו יורשיה בעבורה אך לצדקה תנציבה עם נשמת שרדו ושרי צדקניות שבגן עדן אמן סלה. נפטרה ונקברת בשם טוב ביום וי"ו עש"ק כ"ב טבת תקס"ח לפ"ק ונקראת בפי כל קלערה אשת המנוח ב' לירא וז"ל.

יזכור אלקים את נשמת האשה החשובה הצנועה והחסידה אשת חיל מרת בלימלה בת החבר"ר משה בוסלא אשת ב' יעקב הענא ז"ל בעבור שהיתה בעלת יראה מנעוריה עד יום מותה והשגימה והעריבה לבה"כ והתפללה תפלה בטובה שלימה והיתה מגדלת בניה לעבודת הבורא והיתה סובלת יסורים ימים רבים והיתה מקבלת באהבה גם בניה נותנים איך לצדקה בשכר זה ובשכר שאר מעשים טובים שעשה תהא נשמתה צדורה בצדור החיים עם שאר צדיקים וצדקניות בני עמך. נפטרה ונקברה בשם טוב ביום א' דריה טבת תקס"ח לפ"ק ונקראת בפי כל בלימלה הענא אשת ב' יעקב הענא ז"ל מאפענכאך. (508)

דף 93 (ע"א).

יזכור אלקים את נשמת האשה החשובה הנכירה המפורסמת מרת פראדלה (506) בת הקצין המנה כהר"ר גדלי' רופא וציל אלמנת הקצין הנכיר המפורסם כהר"ר איצק שפ"א וציל. עבד שהיתה אשה יראת ה' היא תהלהל כו' ימיה היתה תמימה בדרכיה וצדקת במעשיה כבודה בת מלך פנימה עקרת הבית והי' תמיד ענייה פקוחות על כל עסקי וצרכי ביתה שנעשה הכל בכשרות ובידאית ה' ולא נתנה עיני' בשום תענוגי העוה"ז רק תמיד צופיה הליכות ביתה להשגיח ביתר עוז על כל ענייני' היתה כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביונים ובפרט ללומדי תורה. ענדה את ה' כיאה בעבודה שבלב ו' תפלה ואף שהיתה אשה גדולה ועשירה. בכל זאת היה לה לב נשכר ונדרה להתפלל בתחנונים להשונן את דבא. גם נתיסרה כמה

שנים בחלאים רעים וביסורים קשים ומרים וקבלה אותן מאהבה ולמזבח כפרה ומסרה
נפשה לקונה. גם הלכה בדרך טובים של אביה ושל בעלה הצדיקים המנוחים וציל
וצוותה לחלק מממונה סך מסוים בין עניי דפה ובין עניי דקיק פסיד ועוד יתר
דברים טובים ומצודקים לתועלת נשמתה. בשכר זה ובשכר שנתנו יורשיה עבודה
סך מסוים לניין תעלה נשמתה מעלה מעלה וצדק לפניה יהלך וכבוד ה' יאספה
ותנצלה עיני א'ו שדדו ועיני שארי צדיין שבג"ע אמר. נפטר בשם טוב ביום
שבת קודש פי' ואתחנן בין מנחה למעריב ונקברת למחרת ביום א' הוא י"ג
סנחם פה קיק אסיבך תקעא לפיק. נקראת בפי כל פראדלה אשת כיה ריד
א'צק שפויאר וציל. (509)

דף 93 (ע"ב).

יא'נ האלף הקצין כי ליב ב'ין מוירמש וכו'. גם יורשיו נתנהו וכו'. נפטר
ונקבר יום ב' י"א טבת שנת תקע"ג לפ"ק ונקרא בפי כל ר' ליב ווארמשער. (510)
יא'נ הוקר כיה משה הירש בן כיה ליב זינגר מאפענבאך וכו'. נפטר יום
א' י"ג ניסן ונקבר למחרת ערב פסח י"ד ניסן שנת תקע"ד לפ"ק. ונקרא בפי כל
משה הירש מאפענבאך. (511)

דף 94 (ע"א).

יא'נ האשה הישבה הצטעה והחסידה איה מ' לאה ברת ה'יה המנוח כיה
שלמה בערנה וזל אשת האלף והקצין כיה מענדלי שוואב וזל יצ"ו וכו'. לתורה
לתפילה ולמעשים טובים מנדלת בניה ובנותיה וכו'. נפטרה בשם טוב ביום א' ד'
איר שנת תקס"ח לפ"ק. ונקראת בפי כל לאה אשת הקצין כיה מענדלי
שוואב. (512)

דף 94 (ע"ב).

יא'נ הישיש והזקן מענדלי בן יעקב מאיטנינגן וכו' (ס' 245). גם אשתו
אלמנתו נתן וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב יקן ושבע ימים יום ו' עש"ק ט"ז סיון
תקס"ח לפ"ק. נקרא בפי כל מענדלי איטנינגן. (513)

יא'נ הישיש התורני כיה וואלף ווירמש בן התורני המפלא מהוריר משה
ווירמש וציל וכו'. היה רגיל לשנות מקרא מיטנה ונמרא בשעם ובסברא. היה בקי
מאד בפיוטים ובסליחות להבנים על בוריא. ובשבתות וימים טובים לא מש מתוך
איהל של תורה ובסוף ימיו ברחוקא ל' שעתה טובא. קבל הגל באהבה. גם אלמנתו
ובנו היו נהנים וכו'. נפטר ביום ה' י"ד סיון תקס"ח לפ"ק ונקרא בפי כל ר'
וואלף ווירמש. (514)

יא'נ הבח' המשוכל. יניק וחכים. אשר למד להוסיב לשמור ולעשות את
דברי התורה. שש וששה לעסוק במקרא מיטנה ונמרא בפלפול ובסברא. והלך בדרך
הישר אשר ידעו וסבירו יאמרו כי טוב הוא זה משה אשר נסמך בשם ההבר
ר' משה. נפטר ונקבר בשיש בן שלש עשרה שנה ביום ד' רחמ"ט דסוכות תקס"ט.
גם אביו ר' הירש פוינא יצ"ו נתן וכו'. (515)

דף 9 (ע"א).

יא'נ הבח' הדיק ב' יעקב בן איש ירא אלקים כיה וואלף ברידענבאך יצ"ו
שהיה בו כמה מעלות ומדות טובות. עשה הישר ומרע הירא פה משען היה לנעזבים

ולעניים ומכספו נתן לתמכס, מת רך בשנים וסכל יסורים קשים ושונים וכו', נפטר בשם טוב אור ליום ה' ונקבר למחרתו ביום ה' י"ב אלול תקע"ט לפ"ק ונקרא בפי כל הבחי' כי יעקב ברידענבאך ז"ל.

(עמוד ב' רפה) דף 96 (ע"א).

י"א' האשה הישובה התמימה היקרה והישרה איה' מ' שרה רבקה בת המנה' כי' משה פאלאק ז"ל א"מ המנה' כי' איצק מענין ז"ל וכו' (ס"י 250) לביקר חולים ולגמול הסדר היה כל מהמדה, הן אלה מקצת מדותיה ומעלותיה וכו', נפטרה בש"ט בעש"ק ס' במדבר ונקברת ביום א' ר"ח סיון תק"ס לפ"ק ונקראת בפי כל שרה א"מ המנה' כי' איצק מענין.

דף 96 (ע"ב).

י"א' האשה החשובה והיקרה אשת חיל מרת נענטכה בת הוי"ה התורני כ"ה צדוק וויסענבורג סניל אשת הוי"ה כ"ה יעקב איסינגען יצ"ו וכו' ובעלה נתן וכו', נפטרה אור ליום ו' ונקברת למחרת בשם טוב ביום עש"ק ס' קרח ד' תמוז תק"ס לפ"ק ונקראת בפי כל נענטכה אשת כ"ה יעקב איסינגען.

דף 97 (ע"א).

י"א' ב' ברוך בן יוסף מאלעזנין בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישר וכו' גם היה אחד מן הח"ק ד"ש"ס פה והיה הילך בכל ערב ללמוד השיעור גם אשתו האלמנה נדרה וכו', נפטר ונקבר בשם טוב יום ד' ויו' טבת ונקבר למחרתו יום ה' ז"ן טבת שנת תקס"ח לפ"ק ונקרא בפי כל אדם ברוך מאלעזנין.

י"א' האשה הישובה היקרה מרת רבקה בת התורני ר' הירש לייזניק אשת כי' מענדל איסינגען ז"ל וכו' גם בנה ה"ב יעקב יצ"ו נתן וכו', נפטרה ונקברת בשם טוב בליל ש"ק ונקברת למחרתו יום א' כ"ה אדר שני תקע"ח ונקראת בפי כל רבקה איסינגען מאפענבאך.

דף 97 (ע"ב).

י"א' ה"ה ב' ישישכר בערמן בן החבר . . . בעבור שהיה סכל כמה שנים יסורים הממקדים נפשו של אדם היה פה קהלתנו ישיב מומה ויותר מלמד שנים גם בנו כי' מאיר נתן וכו', נפטר ונקבר יום ד' כ"ה תמוז שנת תקס"ח לפ"ק ונקרא כי' בערמן שוחט מאפענבאך.

י"א' האשה הישובה הצניעה מרת . . . : (צערילכה) בת ר' חיים קאטיל אשת כי' אייזק ביננא וכו' גם בנה (כ"ה) חיים ש"י נתן וכו', (נפטרה) ליל יום ג' ונקברת יום ד' י"ב אייר שנת . . . ונקראת בפי כל צערילכה אשת אייזק (ביננא).

דף 98 (ע"א).

י"א' האשה המסורס בתורה ובראיה הוי"ה כ"ה משה טירקהיים זצ"ל: עבור שהיה איש תם וישר, והלך כל ימיו בדרך ישרה, ועשה תפילותיו בכוונה, נושא ונותן באמונה, ועשה צדקה ונמיה כפי יכולתו בכל עת ועוונה, וגם הפרישו בניו וכו', נפטר ונקבר בשם טוב בהד"מ דסס"ה כי' ניסן תקמ"ב לפ"ק ונקרא בפי כל ר' משה טירקהיים.

(523)

דף 98 (ע"ב).

יאינ איש תם וישר הישיש והזקן התורני כיה איצק אשטרוט וציל : עבור שהיה עוסק בתורה ובנמיח יומס ולילה והיה חד מן המהדרין במצות, והשכים והעריב לבה"כ להתפלל באימה וביראה ובכוונה גדולה וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב בשיבה טובה ביום כ"ו אב תקמ"ב לס"ק : ונקרא בפי כל ר' איצק אשטרוט. (524)

דף 99 (ע"א).

יאינ האשה החשובה הצנועה והחסודה א"ח מרת קלערכה בת המנוח הקצין כיה קאפיל בערנו זיל אשת הייה נ"ח וניין כיה עקיבא כהן יצ"ו וכו' (ס"י 250) גם נתן בעלה וכו'. נפטרת ונקברה בשם טוב ביום א' י"ט שבט תקע"ז לס"ק ונקראת בפי כל קלערכה אשת כיה עקיבא כהן. (525)

דף 99 (ע"ב).

יאינ האשה היקרה התמימה והישרה הצנועה והחסודה מרת געלה בת המנוח כיה משה אולסהיים וצ"ל וכו' ומינעה את עצמה להביא טרף לביתה ולבנה קמו בנה ויהללה ונתנו לה מפרי ידיה : גם נתנו בנה וכו' מלבד שארי צדקות וסודות שישו בעבוריה וכו'. נפטרת ונקברה בשם טוב ובשיבה טובה ביום ג' כ"ג אייר תקע"ז לס"ק ונקראת בפי כל געלה אשת ר' משה אולסהיים. (526)

דף 100 (ע"א).

יאינ האיש המספל ומפורסם בתורה וביראה הייה כיה בנימן וואלף בן המנוח הייה מהר"ר זנוויל א' וצ"ל, עבד שהיה איש תם וישר ותלך כל ימיו בדרכי ישרה למד וקיים את התורה מעוני. גם בלילה לא שכב לבו לון ולפרנס את אשתו ובנה נשא ונתן באמונה ועשה צדקה וגמ"ח בפי יכלתו בכל עת ועונה. וגם הפרישו בניו וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב ביום ג' ג' כסלו תקי"ה לס"ק ונקרא בפי כל ר' וואלף א' מק"ק אייבאך. (527)

דף 100 (ע"ב רפה) דף 101 (ע"א).

יאינ האיש התורני המפורסם בתורה הייה כיה אהרן חיים בן המנוח הר"ן מהר"ר יעקב מערצבאך וצ"ל מק"ק סוודא יצ"ו. עבד שהיה איש תם וישר וירא אלקים מעורו. עסק בתורה ובעבודת ה' לילות וימים. והיה ש"ץ בק"ק פסיד ימים ושנים בבית וועדי המשכמים ועשה תפילתו בכוונה. והי' מסתפק בלחם צר ובמים לחץ כמה שנים. גם בלילה לא שכב לבו לון ולפרנס את אשתו ובניו. וסובל יסורים רבים וקשים על ערס דיו וקבלם באהבה. ואשתו נתנו וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב ביום ח' י"ט אלול תקע"ז לס"ק ונקרא בפי כל ר' אהרן חיים מערצבאך. (528)

דף 101 (ע"ב).

יאינ האשה היקרה והצנועה והחסודה א"ח מ' יטלה בת המנוח כיה הירץ ראטשילד ז"ל אשת המנוח כיה שלמה כהן ז"ל, עבד שהיתה אשה וראת ה'. ועשתה תפילותיו בכוונה. עקרת הבית ותמיד היו עניה פקחות על עסקי ביתה. ומגדלה בנה ובנותיה לעבודת חכורא וכו'. נפטרת בליל ש"ק ס' במדבר ונקברה ביום א' ג' סיון תקע"ז לס"ק ונקראת בפי כל יטלה אשת ר' שלמה כהן ז"ל. (529)

יא'נ האשה השוכה הצנועה והחסודה אי'ה מ' חנה בת המנוח ב'יה איצק קאך זיל אשת המנוח ב'יה ולמן הארוויילר זצ"ל וכו'. ובשכר שנתן בנה וכו'. נפטר ביום עשיק ער'ה המז' ונקברת ביום א' ב' דר'ה תמו תקע'ז' לפיק ונקראת בפי כל חנה אשת כ'ה ולמן הארוויילר זצ"ל. (530)

דף 102 (ע"א).

יא'נ האלוף והקצין המפורסם כ' נתן נטע בן הויה ב'יה אורי פייס ישירא זצ"ל. עבור שעסק במשא ומתן באמנה. והיה מוטל על ערס דוי ימים רבים. וסבל יסורים קשים ומרים, ובכל זאת לא מנע מלעשות צדקה לעניים, וגם עשתה אשתו מתנה וכו'. נפטר ביום ב' ונקבר למחרתו ביום ג' י"א שבט תקע"ד לפיק ונקרא בפי כל כ' נטע ישירא מק"ק אויבאך. (531a)

דף 103 (ע"א) (ע"ב רפ"ה).

יא'נ האשה החשובה הצנועה והחסודה אי'ה מרת ריוכה בת הויה כ' יהודה לייב סג"ל מנצחם זימן ע"א. שהיתה אשת הויה התורני כהר"ר אורי פייכש מין כ"ץ מפה אויבאך יצ"ו, עבור שהיתה אשה יראת ה' מנעוריה ובכוננה גדולה עשתה תפילותיה לעניים וללומדי תורה נטמלת חסדה עקרת הבית היתה כל ימיה. ורך בשנים אמרת די לעולמיה בעלה נתן וכו'. נפטרת אור ליום ב' ונקברת בשם טוב למחרתו ביום ב' וזו כסליו תקע"ד לפיק ונקראת בפי כל ריוכה אשת ב'יה ס"ס מין כ"ץ (ע"ב רפ"ה). (531)

דף 104 (ע"א)

יא'נ האשה השוכה הצנועה והחסודה אי'ה מ' חנה לביאה בת הגאון אב"ד המנוח מהר"ד ולמן פונא זצ"ל עבור שהיתה אשה יראת ה' מנעוריה, ידה ה' סתוהה לצדקה ונטמלת חסד כפה פרשה לעני ולאביון שלחה ידה, לחם עצלות לא אכלה כל ימיה, ובנה נתן בעבודה וכו'. נפטרת ביום ד' כ"ז ניסן תקס"ט לפיק ונקראת בפי כל חנה לביאה אשת מו"ה יוסף ווילמערסדארף זצ"ל. (532)

דף 104 (ע"ב):

יא'נ ה'ה כ' אייזק בן כ' קלמן בינא זיל עבור אשר הלך בישרו ירא ה' ובמצותיו חפץ לשמור ולעשות, אהב לומדי תורה ומכבדם בנופו ובממונו הישנים והעריב להחפץ תפלתו בבחי'כ, והיה כמה שנים טובה הקהלה ובכמה חבר' קדישא ועסק בצרכי עבור באמנה, גם בנו נתנו וכו'. נפטר בשם טוב בש"ק כ"ט ניסן ונקבר ביום א' ד"ה אייר תקס"ט לפיק. (533)

יא'נ הבתולה בילה בת כ'ה ועלינמן הארבורג וכו' גם אחיה הבח' לייב ש"י נתן וכו'. נפטרת י"ג תשרי ונקברת ערב סוכות תקיע לפיק ונקראת בפי כל בילה הארבורג. (534)

דף 105 (ע"א).

יא'נ חוקר והנעלה כ"ה הויה כהר"ר משה בן המנוח כ' יעקב האנו סג"ל זיל עבור שהיה איש הם וישר וירא ה' מאד והשכים והעריב לבהכ"נ מדי יום ביומו להתפלל עם הצבור בכוננה: קבע עתים לתורה ולעבודת ה' מרח וינע ביניעה רבה כל ימי היו לרבות הלילות לזן ולפרנס את אשתו ובנו וכו' ואלמנתו תי ובני' ש"י נתנו ח"י פץ לגי'ן וכו'. נפטר ביום א' ט"ז לחדש אב ונקבר בשם טוב

ביום ג' חיי מנחם תקפ"ח לפ"ק ונקרא בפי כל ר' משה האגרי הלוי זצ"ל. (535)
דף 106 ע"א.

י"א"נ הישיש כ' יעקב בן כ"ה הורץ שוויאר ז"ל בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישר וגוישא ונתן באמונה והשכים והעריב לבהיכ להחלפל עם הציבור כנוונה והיה יותר מלמיד שנים טובה הקדולה ועסק בצרכי צבור באמונה וכו' גם יורשו נתנו וכו'. נפטר בלילה שלמחרתו ד' חשרי תק"ע לפ"ק ונקרא בפי כל יעקב שוויאר מאפענבאך. (536)

דף 106 ע"ב ודף 107 ע"א (פיס).

דף 107 ע"ב.

י"א"נ האשה החשובה התמימה היקרה והישרה הרבנית הצנועה והחסודה א"ח מ' רייצבה בת המנוח כ"ה איצק אשרדווט זצ"ל אשת הרב דסה מהר"ר אנשיל מ"ן נר"ו בעבור שלעבוד י"י בכל לכה היו כל מחשבותיה רק טוב בעיני אלקים ואדם כל מעשיה ללמד תורת ה' תמכה וסעדה בעלה בכל כוחיה צפתה הליכת ביתה ובדרך הישר הדריכה בניה נמלה חסד עם כל אדם כל ימיה. כסה פרישה לעני ואביון חזקי ידיה להשכים ולהעריב בבהכ"ע ה"י כל מחמדה הן אלה קצת מדותיה ומעלותיה כי קצרה היריעה מהכיל את כל כשרון מעשיה והנהגותיה ובעבור ישנתן בעלה נר"ו וכו'. נפטרה ונקברה פה אופנבאך יום ראשון ז"ן אייר הקס"ט אשת . . . (537)

דף 108 ע"א.

י"א"נ הישיש והזקן זה ישקנה חכמה וינע אי"ע תמיד בשקידה רבה בתורה התמימה היה הרבני מהר"ר צבי הירש בן כ"ה איצק ליב שפי"ן סג"ל זצ"ל אשר מעורו ועד שבתו הלך בצדקו ובתמנונו ולימד בשים ופוסקים בכתותיו ובקנותו ויראתו היתה קדמה להכמתו להבין ולהשכיל לשמור ולעשות ה"י כל הסעו ותאותה גם בנו נתנו וכו'. וכבוד נעשה לו במותו שנספד כהלכה ונסמך על קברו במורנו. נפטר בש"ט ביום ד' כ"ה יום לחודש אלול ונקבר בו ביום בשנת הקס"ט לפ"ק. (538)

דף 108 ע"ב.

י"א"נ הישיש והזקן זה ישקנה חכמה וינע אי"ע תמיד בתורה התמימה ה"ה המופלא ומפולג מהר"ר יאקב בן ר' ברוך באמבוריג ז"ל אשר מעורו ועד שיבתו הלך בצדקו ובתמנונו למד בשים ופוסקים בכתותיו וזקנותו ויראתו קדמה לחכמתו למד בהרפות ובשפה ברורה והעמיד תלמידים הרבה וגם חיבר ספר נהלת יעקב על מסכתות קאנותו ועוד פירוש המדרש רבה וספרי ושאר דברים נכוחים אשר עודם בכתב רשומותיו וכבוד נעשה לו במותו שנספד כהלכה ונסמך מהני אב"ד דקהילתנו על קברו במורנו ויתהלך עם האלקים אשר לקח אותו בליל ד' ונקבר למחרתו ביום ה' ויו' שבט תקע"א לפ"ק. ונקרא בפי כל מהר"ר יאקב נוימבוריג מאפענבאך. (540)

י"א"נ היקר איצק בן ברוך מעי"ן וכו' גם אשתו נתנה וכו'. נפטר בש"ס טוב

ונקבר יום ב' טית כסלו תקע"ט לפ"ק ונקרא בפי כל איצק מענין. (541)
דף 109 (ע"א).

יאינ הבח' היקר ב' מרדכי בן הויה התורני] כיה יוסף לאנדוי סג"ל וכו'.
נפטר ביום ב' ונקבר למחרתו ביום ג' מר"ב סיון תקע"ז לפ"ק ונקרא בפי כל הבח'
מרדכי לאנדויא סג"ל מקאבלענין. (ע"ב דפה). (542)
דף 110 (ע"א)

יאינ האשה החשובה הצניעה והחסודה א"ח מי הענדלה אלמנת המנוח
הקצין כ"ה וואלף היידלבורג מק"ק פס"ד יצ"ו וכו'. גם נתנה יורשיה עבודה מתנה
לניין מלכר שארי צדקות ופירות וכו'. נפטר ונקברת בשם טוב פה ק"ק אופענ'
באך עש"ק טוב אלול תקע"א לפ"ק ונקראת בפי כל הענדלה א' הקצין המנוח
כ"ה וואלף היידלבורג. (ע"ב). (543)
דף 110 (ע"ב).

יאינ האלף התורני היקר כ"ה יחזקאל בן האלף התורני כ"ה חרין האמיל
ז"ל בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישר והיה למה בשים ופיסקים בכתותיו ובקנותו
והיה מגיד הפטרה מדי שבת בשבתו אצל ח"ק דניא והיה סבל יסורים קשים
ומרים הממרקים טפי של אדם גם אשתו ת"י נתן וכו'. נפטר ונקבר בשם טוב יום
ו' עש"ק כ"ב טבת תקע"ד לפ"ק ונקרא בפי כל ד' יחזקאל האמיל מאפענבאך. (544)
יאינ האשה החשובה הצניעה והחסודה מרת יטלה בת ב' יונה אשת ב'
ועלינמן ל"ב ז"ל וכו' גם בניה נותנים וכו'. נפטר אור ל"ה ד' ב' דריח חשון
ונקברת למחרת יום ד' ב' דריח חשון תק"פ לפ"ק ונקראת יטלה אשת ועלינמן
ל"ב מאפענבאך. (545)
דף 111 (ע"א).

יאינ האיש הישיש והזקן הקצין המפורסם פ"מ כ"ה ישראל בן המנוח כ"ה
משה פראנקפורטר ז"ל, עבד ישיהו פ"מ ומנהיג פה קהלתו יצ"ו ימים רבים.
ופרה בטרחתו דצבורו באמונה ועשה תפלתו במונה, וסובל יסורים וקבלם באהבה
בנו נתנו א"ך צ"ל לניין בעבור מלכר שארי צדקות שעשו וכו'. נפטר בשם טוב
אור ל"ה ה' ונקבר למחרתו ביום ה' ו' שבט תקע"ג לפ"ק ונקרא בפי כל ד'
ישראל פראנקפורטר. (ע"ב דפה). (546)
דף 112 (ע"א)

יאינ האשה חשובה הצניעה מרת מרים בת התורני ההב"ר ר' הירש לייפניק
אשת התורני ב' אנטיל באם ז"ל וכו'. נפטרת בליל ג' ונקברת למחרת ביום ד' ח"י
סיון תקע"ג לפ"ק ושבע הי"ם לכל ה' הנקראת בפי כל מרים באם. (547)
יאינ האשה החשובה הצניעה והחסודה אשת ה"ל מרת צעולה אשת אברהם
האמבורי ז"ל וכו'. נפטרת בליל ד' ונקברת למחרת ביום . . . (548)
דף 112 (ע"ב).

יאינ האשה הצניעה והחסודה א"ח מרת לאה ברענדלה בת המנוח כ"ה
שלמה ב"ן ז"ל אשת התורני כ"ה ל"ב אומנהיים יצ"ו בעבור שהיה מדרכת בני'
ביראת ה' כל ימיה ונתנה סעד יעזר לבעלה ולבני' לעסוק בתורה ו' וממש לא
רצתה להטות מהעולם הזה רק כדי להכרת לקיים הנפש לעבודת ה' כפה פרישה

לעני וידיה לאביון שלחה ע"כ נישאת חן בעיני כל רואי' וזי' להאי' שופרא דבלע
בארעא וסבלה יסורין הרבה כד' הוי מוטלת על ערס דזי' וקבלה באהבה ובחיבה גם
נתן בעלה הנזל לצדקה כנהוג בבאן בעבורה וכו' ולהחיות בתחיות המתים אמין.
נסמרת בשם טוב ליל ה' ונקברת עשיק' ח' טבת תקעיד לסיק. (549)
יאי' הקעין כ' מאיר בן אברהם לאהארטע מקיק הענא וכו'. נסמר ונקבר
אייר תקעני לסיק ונקרא בפי כל מאיר לאהארטע.
דף 113 (ע"א).

יאי' התורני איש חס וישר נכרא דרחיל חטאי' כהריר אצק ליב זיל בר
מהוריר ונוויל אינרשהיים שהיה אביד בקיק העטרנהוי' וציל עבד שהיה טרח
בניעה רבה לפרנס את אשתו ובניו והיה מדריה(ך) את בניו לתלמוד תורה והיה
מקיים כיבוד אב ואם ביתר שאת אף שתלו ביה תפלא ביותר היה מהיר לפרנס
את אמו והקנה והלך כל ימיו בדרכי ישרה בזכות זה ובזכות שנתנה אשתו ח'י'
וכו' ולהחיותו בתחיות המתים ונקרא בפי כל ר' אצק אינרשהיים. נסמר בשם טוב
אור ליום ד' ונקבר ביום ד' יוד אדר תקעיד.
(551)

יאי' האשה חוקרה מרת בלימכה בת המשורר הנדול כ' משה פאקן אשת
הש"צ התורני כיה מאיר מיין ש"ן דקהלתינו וכו' גם בנה הבח' יוסף נתן וכו'.
נסמרת ביושק' כיה טבת ונקברת למחרתו כז' טבת שנת תקעיה לסיק. (552)
דף 113 (ע"ב)

יאי' האלוף חוקר כ' ונוויל קאלין וכו' גם בנו אהרן ש"י נתן וכו'. נסמר
ונקבר ט"ח טבת שנת תקע"ב לסיק ונקרא בפי כל ונוויל קולין.
(553)

דף 114 (ע"א).
יאי' חוקר האלוף התורני כ' עוזר בן החבר ר' דוד מקיק פוירדא וכו' (נפ'
254) גם בנו ליב ש"י נתן וכו'. נסמר ביום ש"ק י"א טבת ונקבר למחרתו יום א'
י"ב טבת תקפ"א לסיק ונקרא בפי כל ר' עוזר מפוירדא.
(554)
יאי' האשה חושבה מרת חנה אשת פז' כ' ליב פוילין וכו' גם בנה משה
ש"י נתן וכו'. נסמרת ביום א' י"א אייר ונקברת ביום ב' י"ב אייר תקפ"א לסיק
ונקראת בפי כל חנה פוילין.
(555)

דף 114 (ע"ב).
יאי' הצדיק והישר הירא ה' ועוסק ברננה המיפלא העושה הטוב והוארב
שלום מרובי רב ר' יהודה בן החבר ר' נתן חיים וציל. הצדיק הזה נכבד לאחר
נייעתו בסמיכת המורנו, על שם שהיה ירא ה' מאוד, ועוסק בתורה ולו עשר ידות
בה והשמים והערים לכהני' והלך מחיל אל חיל מבהיב לתלמוד תורה, ותאותו
להדריך וולתו בדרך הטוב והישר והיה אוהב שלום ורודף שלום וכו' שנתנו אשתו
ובניו וכו'. נסמר אור ליום ו' ב' דריה ונקבר בשם טוב כהספד גדול ביום א' ד'
תשרי תקס"ב לסיק ונקרא בפי כל מהוריר ליב מענץ וציל.
(556)

דף 115 (ע"א).
יאי' היה כ' אליהו בן כ' אברהם יוסל זיל וכו'. וגם אשתו נתנה וכו'.
נסמר ביום ה' א' דראש השנה ונקבר ביום עשיק' ב' דראש השנה תקפ"ב לסיק
ונקרא בפי כל כיה אליהו יוסל זיל.
(557)

דף 115 (ע"ב).

יא"ג ברוך בן פ"י כ' ליב פוילין וכו' ואשתו נתנה וכו'. נפטר ליל ה' שני דסוכות ונקבר יום א' דחמ"ט שנת תקפ"ב ונקרא בפי כל ברוך פוילין ושבע לן חיים.

דף 116 (ע"א).

יא"ג ה'יקר כ"ה זלמן הענא וכו' גם אשתו נתן וכו'. נפטר יום ו' עשיק שמחת תורה ונקבר יום א' אפרו חג דסוכות שנת תקפ"ב לס"ק ונקרא בפי כל זלמן הענא מאפענבאך.

יא"ג ה'יקר מרדכי בן אשר מבערגיל בעבור שהלך כל ימיו בדרך הישר וטרח ועמל וזן אשתו ובניו מניע כמו בכבוד ומת במיתה ישר בדרך הארץ גם אשתו נתנה וכו'. נפטר יום נ' א' דרי"ח אלול על הדרך ונקבר למחרת יום ד' ב' דרי"ח אלול בהערשטיין שנת תקפ"א לס"ק ונקרא בפי כל מרדכי בן אשר מבערגיל.

דף 116 (ע"ב).

יא"ג האשה חשובה אשת חיל מרת נטלה אשת פ"ו כ' נוספא מאנהיים וכו' גם בעלה ש"י נתן וכו'. נפטרת ביום ש"ק כ"א כסליו ונקברת למחרת יום א' כ"ב כסליו תקפ"ב לס"ק ונקראת בפי כל נטלה אשת ר' נוספא.

דף 117 (ע"א).

יא"ג האלף התורני כ"ה משה בן ר' יעקב מיהלסעלד וכו'. גם היה למד בבחרתו בפ"ס והיה לומד בביתו בכל יום וכו' גם אשתו ת' נתנה וכו'. נפטר בשם טוב וקן ושבע ימים י"ז ה' ט"ז אדר קודם עלות השחר ונקבר למחרת יום ו' עשיק י"ז אדר תקפ"ג לפ"ק ונקרא בפי כל ר' משה מיהלסעלד.

דף 117 (ע"ב).

יא"ג האשה החשובה הקצינה והגבורה א"ח מרת עדיל בת המנוח כ' אברהם לעהרהארטע מק"ק האנוי וכו' אלמני המנוח כ' נתן נטע שפירא ז"ל משה וכו'. ובשכר שנתנו יורשי' בעבורי' פ"צ פעמים ח"י פ"צ לצדקה מלכר שארי צדקת וסיווגנית שנעשו לכבוד ולתועלת נשמתו וכו'. נפטרת בליל ב' אור ליום נ' ט"ז אדר שני ונקברת ביום ד' י"ז אדר שני תקפ"ד לפ"ק, ונקראת בפי כל עדיל א"מ המנוח כ' נטע שפירא ז"ל.

דף 118 (ע"א).

יא"ג הישיש והזקן איש חסד צדיק מורינו רב ר' צדוק בן מהר"ר נטע ווייסענפורט סג"ל, אשר כל ימיו לומד תורה בשקידות ובתמימות. והעמיד תלמידים רבים ולמד עמהם בחגם וזן וכלכל אותם ונתן להם כל צרכם, וחמילתו ה' כל ימיו עד עת שקיעת שמשו בקדושה ובטהרה ובכונה גדולה, וסור נפשו נתן לאביונים וצדקתו עומדת לעד שנתן מאכלו לרעבים והוא יושב בתענית ועסק בנמילות חסדים בטומ' ובממנו עד אשר השכים והעריב על פתחי נדיבים לזכות את רבים עניים לומדי תורה. אך לעת זקנתו בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאכל על אשר סבל יסורים מר' וקשים ומן ד' שנים וסבל את כל וטוּכַחַת באהבה ובחבה לכבוד המקו"ב ולכפר על נפשות ישראל זכות ין עדינו ועל כל ישראל ובעבור

שבו נתן בעבורו חיי פ"ן לגין וכו' נפטר בשם טוב בעשיק א' דריח אדר לאתר הצות היום ונקבר בהספר כראוי ביום א' ב' אדר תקס"ה לפ"ק ונסמך על קברו בסליכת מורינו ונקרא בפי כל חי מורינו הרב ר' צדוק וויסענבורג סניל וציל. (565) דף 118 (ע"ב).

י"א האשה חשובה היקרה והישרה איה מ' קרנלכה בת החבר ר' טעבלי מאלעזניק; אשת ר' מאיר באס שי' וכו'. ובניה נתנו וכו'. נפטרת יום א' ב' אדר ונקברת יום ב' ב' אדר תקס"ה לפ"ק ונקראת בפי כל קרנלכה באס. (566) דף 119 (ע"א).

י"א האשה החשובה הישרה והיקרה איה מרת פראדכה בת ה"ה ב' הירץ דיין כ"ן אשת ה"ה ב' חיים ביננא יצ"ו וכו' ובעלה נתן וכו'. נפטרת ביום שבת קודש פ' במדבר ונקברת למחרת ביום א' ערב שביעות תקס"ה לפ"ק ונקראת בפי כל פראדכה ביננא. (567)

י"א האשה היקרה האלוף והקצין כהר"ר זענדר בן המנוח כיה משה טירקיהיים ז"ל וכו' שנתן אשתו חיי פ"ן וכו'. נפטר ביום ד' כ"ח שבט ונקבר בשם טוב למחרת ביום ה' כ"ט שבט תקס"ה לפ"ק ונסמך על קברו בסמיכת החבר ונקרא בפי כל החבר רבי זענדר טירקיהיים. (568) דף 120 (ע"א).

י"א היקרה האלוף והקצין כמר זלמן בן המנוח כיה הירץ מאאו ז"ל משה וכו' ובניו נתנו בעבורו חיי פ"ן לגין דפה קהלתינא יצ"ו בשכר זה תנצבת עם נשמת איו ועם נשמת שארי צדצ' שבנן עדן אמן. נפטר ביום ב' ב' אדר ראשון ונקבר בק"ק פ"ס דמ"ן יע"א ביום ד' כ"ב אדר ראשון תקס"ו לפ"ק ונקרא בפי כל זלמן מאאו. (569) דף 120 (ע"ב).

י"א האשה החשובה והיקרה איה מ' ראדיש בת המנוח כיה נתן ז"ל מק"ק העדרנהיים יצ"ו אשת ה"ה ב' אהרן ווארמש משה וכו' וגם נתנו בעלה ובניה שי' חיי פ"ן וכו'. נפטרת בליל א' אדר ליום ב' כ"ד ניסן. ונקברת ביום ג' כ"ה ניסן תקס"ו לפ"ק ונקראת בפי כל ראדיש אשת ה"ה ב' אהרן ווארמש. (570) דף 121 (ע"א).

י"א הבתולה הישרה והיקרה מרת רבקה בת המנוח הקצין כיה בער היידל-בורג ז"ל נכד של הקצין המפורסם מהר"ר אלעזר שפיידר וצ"ל מק"ק פראנקפורט דמ"ן יצ"ו וכו' ב' רך בשנים אמת ד"י לעולמית ויורשה נתנו עשרה והזכים לגין דפה וכו'. נפטרת ביום שבת קודש ה"ה של סוכות ונקברת למחרת פה ק"ק אשפענבאך יצ"ו ביום א' ה'שענה דבה תקס"ו לפ"ק ונקראת בפי כל רבקה בת המנוח ה"ה כיה בער היידלבורג ז"ל. דף 121 ע"ב רפ"ה. (571)

דף 122 (ע"א).

י"א ה"ה התורני כהר"ר זלמן בן המנוח התורני כיה ליב האלבערשטאדט סניל וצ"ל משה. עבד שהיה איש תם וישר ורא ה' כל ימי חייו נשא ונתן באמונה השכים והעריב לכה"כ להתפלל עם הציבור בכוונה. קבע עתים לתורה ובפדט לשעור דשים מדי יום בימינו בית ה' פתוח לצדקה ונמ"ח לתורה ולתפילה ככל

ע' וועגה, וגם אשתו אלמנתו נתנה בעבורי חיי פיי' וכו'. נפטר בשם טוב ביום
א' י' בסל' ונקבר ביום ב' כ"א לחדש כסל' תקפ"ה לפ"ק ונקרא בפי כל ר'
זלמן האלברשטאדט הלוי זצ"ל.
(572)

דף 122 (ע"ב).

י"א' האשה חשובה הוקנה מ' וימלכה בת כ' יודא משעטקריסן אשת כ"ה
ליב מאנכי (מאנין? או מאונב?) עבוד שהיתה אשה יראת ה' אלקי' כל
ימיה והיתה מוטלת ביסורין יותר מלמד שנים ואעפ"כ לא הניח צרכי ביתה
ומגדלה בני' ללכת בדרך הישר ובעלה נתן בעבורה וכו'. נפטר ביום ג' כ"ג אלול
ונקברת למחרתו כ"ד אלול תקפ"ה לפ"ק ונקראת בפי כל יטלה אשת ר' ליב
מאנכי (י).
(573)

דף 123 ע"א.

זכור אלקים את נשמת היקר והמשונה הו"ה המפורסם כהר"ר ליב בן הו"ה
הקצין המפורסם כ"ה מאיר עלזאס סג"ל עבדו שהלך בדרך הישר יעקב בסיוע
באמונה. מור נתן לאביונים ותמך יד העניים. מכספו סעד הנבשלים, ובהיות שמה
הרלים, והשתדל טובות שלמות ורבות, לאנשי קשי רוח ודאגה בלכות, בהיותו
יועץ העיר שנים רבות עד יום מותו, וה' פו"ט ס"ה קהלתנו יצ"ו זמן רב והנהיג
אותה ביושר ונחת, וגם אלמנתו ת"י נתנה עשרה זהובים לגיין מלבד שארי צדקות
וסחונות שעשה וכו'. נפטר ושקב חיים לכל חי ביום ב' י"ג אדר ראשון ונקבר
בשם טוב ביום ג' י"ד אדר ראשון תקפ"ט לפ"ק וכבוד עשה לו במותו שנפטר
בראו ינסמן בסמיכת החבר על קברו מן אב"ד דקהלתנו ונקרא בפי כל החבר
רבי ליב עלזאס סג"ל.
(574)

דף 123 (ע"ב).

י"א' האשה חשובה הוקנה מ' הינדלה בת ליב קראפעלט מבירגל אשת
כ' מאנכי בן אהרן בעבור שהיתה יראת ה' כל ימיה וה' מתעסקת בכל יכלתה
להתעסק במתים, ובכל מיני מצות ואעפ"כ הית' גברתית בביתה גדלה בניה לילך
בדרך הישר וללמוד תורה ונדה נותן וכו'. נפטר ביום ג' ז'ן אדר ונקברת למחרתו
ח' אדר תק"ס לפ"ק ונקראת בפי כל הינדלה באסקוויין על שם זיונה השני ר'
יאקב באסקאוויין.
(575)

דף 124 (ע"א).

י"א' האיש היקר והנעלה הו"ה מ"ה מאיר בן המנ"י השי"ן כ"ה משה באם
ז"ל, עבדו שהיה שי"ן יושב בקהלתנו יצ"ו ימים ושנים רבים ועשה תפילות בכוונה,
יעמד על משמרתו באמונה קבע עתים לתורה, נושא ונותן באמונה, ובניו נתנו וכו'.
נפטר בליל משיק אור ליום א' א' דריה אייר ונקבר ביום ב' ב' דראש חדש אייר
תקפ"ט לפ"ק ונקרא בפי כל השי"ן ר' מאיר באם ז"ל.
(576)

דף 125 (ע"א).

י"א' האיש היקר הו"ה כ"ה יעקב יצחק בן המנ"י כ' יעקב האנני ז"ל סג"ל
וכו', ואלמנתו ת"י נתנה וכו'. נפטר בשם טוב בליל ש"ק ראש חדש שבט ונקבר
בהספד ובסמיכת החבר ביום א' ב' לחדש שבט תקצ"א לפ"ק ונקרא בפי כל החבר
רבי יעקב איזק האנני סג"ל ז"ל.
(577)

דף 126 (ע"א).

י"א הרב המאור הגדול והמפורסם מהור"י אנשיל מעין^{66a}) זצ"ל שה"י אב"ד פה קהלתנו ק"ק אפפענבאך והמדינה יע"א שלשים שנה, ולא נספר באישר שצוה שלא לספרה ובעבור זה גם פה אין להאריך בשבהו והללה כי גם זה בכלל הספ" לבללה, ובעבור שנתנו בניו סך מה בעבורו לצדקה ובזכות תורתו ומעשיו הטובים המרובים וכו'. נספר בשם טוב זקן ושבע ימים בליל ד' נה"י ה' כ"ט שבט ונקבר למחרתו ביום עש"ק א' ד"ה אדר הראשון תקפ"א^{66b}) לפ"ק. (578)

(סוף הכתב יד נ"ו 1950).

(א"ה שביעית תרפ"ו).

II.

כתב יד אדלער 1206.

דף 1 (ע"ב).

וזאת הספר של הזכרות נשמה כתבתי לכבוד המקום ולכבוד החיים שעודני חיים ולמתי אשר כבר מתים גם הם חיים בשם שאנחנו מוכיח ומתפללים עליהם כך יתפללו הנשמות הקדושים והטהורים עלינו לפני המקום בכל עת שאנחנו צריכים נכתב על ידי פ"ס סופר בן מ"ה טעבלא סופר ז"ל מכפר פאטעניווען. כתבתי ונמנמתי ביום בית לפרט קטן מחזור¹) נשמתי שייך לקהל קידוש האלוהים והקצונים פרנסים מנהיגים דק"ק שטעפ"ך במדינת שוואבן סמוך לעיר אויטשבורג הבירה.

דף 2 (ע"א) על הכל וכו' ויעור וינן וכו' (כל הנוסח).

^{66a}) אנשיל מעין נתן הסכמות: לס' נחלת יעקב של ר' יעקב גיימבורג (ע"י לעיל ס" 540) ביום נ' שבט תקנ"ג לס' תורת א"ק' הומש ע"פ ר' יוד"י שלמה מנדלצו ביום י"ט טבת תקנ"ז; לסדר תפלה י"ט אייר תקנ"א.

^{66b}) כאשר יראה הקורא אין שום וכו' ב"י זה מהכת הארורה של המסית וסדיח יעקב פראנק אשר דר באופנבך בסוף ימיו ומת שם בשנת תקנ"א. כי לפי הנראה לא ה"י לבת זה או שום נגיעה עם היהודים דאופנבאך. בקורות ק"ק אופנבאך ע"י: געזאממטארכיוו דער דייטשען יודען, שנה 1 דף 50 והלאה; גענעהיים אויס דער פערזאננענהייט דער אוי"ר נעמינדע אפפענבאך, ברלין 1915, וספרי קורות היהודים, שם דקהל אפפענבאך היה ידוע ביותר בסוף המאה ה"ה למנינם כשנר שם הכוסר ומסית הודיע יעקב פראנק אשר משם הדין אנחתו כתובה בדיו אדום (דער ראפער בריעף פראנקים: ע"י בע"ז מאנאטסשריפט 1877, פארגעט ברעוואהצרפתית חלק ב"ס והשילוח תרע"ז) ומת שם בשנת תקנ"א. אולם כשכא פראנק לאפפענבאך כבר נודע היה לעורר היהודים בכל תפוצות ישראל ע"י הויכוחים שהיו לו בק"ק קראקא ופעולותיו, הכעורות בכלל ובפרט, ומטעם זה לא מצינו שום רמז לפראנק ועדתו בספר מזכיר נשמות דק"ק אופנבאך הלזה.

דף 2 (ע"ב) נוסח ותנלה ותראה וכי יקום פורקן (בנוסחה).
 דף 3 (ע"א) יקום פורקן השני מי שבדך אבותינו וכי.
 דף 3 (ע"ב) הנותן תשועה (כלי שם המלך) יהי רצון לשבת מברכים בנוסחתו.
 דף 4 (ע"א) מי שעשה נסים וכי יחדשהו וכי מי שבדך לתענית בדיב.
 דף 4 (ע"ב) אב הרחמים מי שבדך למתנת יד.
 דף 5 (ע"א): סוף מי שבדך מיי ואח"כ: אחד יחיד ומיוחד אלי נדרש לבר לבב
 אך טוב אלהים לישראל הללויה.

תפלה החולים (בנוסח הרומה לני ספרדי).

סותחין הארין ומציאין ספר תורה ונוטל ברועו עד אחר התפילה ומנה
 הארין סתוה עד אשר יחזיר הסית למקומו:

מצלאין אנתא ותבעין רחמי מן קדם אלהא מרי שמיא יארעא עם ספר
 אוריתא דרין דכתיבין ביה) חלת עשרה מכלתין דרחמי ככתוב יי אל רחם
 וחנן ארך (אפים) ורב חסד ואמת נוצר חסד לאלפים נישא עון ופשע וחטאה
 נקה המלך דיושב על כסא רחמים ולו חסד ורחמים הוא יתמלא רחמן סבין
 וקריבין עלנא ועל כל עמיה בית ישראל הקרובים והרחוקים הנאמנים והנאנקים
 השדודים הנודדים והאבודים מאין תקוה ושבר והנפירים בכל פנה ועבר וכל מי
 שהוא בבית האסורים וכל מי ששירי בצער וצערת תחת יד מלך ושרים הוא ישלח
 מלאך פנו להושיעם וצילם מכל צרותם ויפדם וינאלם וכל מי שהוא חולה ארובה
 מהרה תצמח ותעלה מן קדמיה ישתלח מלאך אפותא דרחמי לאסאה לכל קצירי
 ומריעי דאתמרעו בנ עמיה בית

דף 5 (ע"ב).

ישראל ובתוכם יניח וירגע יקשים ויושיע ירפא ויעודד ולפלוגי בר פלוגי הנלד
 מפלוגי... כמה דאתסאוי מי מרה על ידי משה וכמה דאתסי חזקה ממיעיהו
 כך ייחסי מכל מרעין בישין ויתרדקין ויתפרקין ויתעקין מעיקיהו ומידויהו ומן
 מרין וארבעין ותמניא אברויה קורא אל יי כי ייענהו ועלה דברו וירפאהו וצפנהו
 בסבו וינן בעדה כי יפול לא יושל כי יי סמך ידו ויקיים בו מקראי דכתיבין (לנקבה
 מערקיה ומנידה איבריה קראות אל ה' ויענה ישלח דברו וירפאה וצפנה בסבי
 וינן בעדה כי תפול לא תושל כי יי סמך ידה ויקיים בה מקראי דכתיבין) יי
 יסעדה על ערש דוי יאריך ימיו בטוב ושנותיו בנעימים יי ישמרהו ויחיהו ואשר
 בארין חלקו הרופא לשבוירי לב ומחבש לעצבותם הוא ירפאהו ויעצימהו וכל חולי
 עמי ישראל יהיו בכלל הברכה.

(לנקבה) יי יסעדה על ערש דוי תאריך ימיה בטוב ושנותיה בנעימים יי
 ישמרהו ויחיה תאושר בארם חלקה הרופא לשבוירי לב ומחבש לעצבותם הוא
 ירפאהו ויעצימהו וכל חולי עמי ישראל הוא בכלל.

הברכה: ויעלוי חסדים ככבוד ירגנו על משכבותם ישלח דברו וירפאם וימלם
 משחיתותם וידו ליי חסדו ונפלאותיו לבני ארם רפאיהו ה' ונרפאם הושיענו וגושעה
 תהליתנו אתה... .

דף 6 (ע"א).

מי שבדך אבותינו איי שרריו משה ואהרן דוד ושלמה מי שהמתק מי מיה

על ידי משה רבינו ומי ירדן על ידי אלישע ומי שריפא מרים מצרעתה ונעמן מצרעתו הוקיחו מהליו ובנימין הצדיק הוא יברך את' (ר' פ' ב' ס') בעבור שיתן רפ' בס' עבדו לצדקה בשכר זה המקום ישלח לו רפואה שלימה על כל נפשו ועל כל אבריו ויחננו ויעמידו על בוריו אותו וכל שאר חולי עמי ישראל השחא בענלא ובזמן קרוב ונאמר אמן.

לאשה המקשה לילד בי"ט אומר זה:

האל המלך הגדול הנבור והנורא העונה לעתות בצרה הוא יקבל תפילתנו ותפלת כל ישראל ברחמים וברצון ובתוכם יזכר ויפקד לטובה ולרחמים לאשה עצורה וצרה כאבכרה וליבה אצירה תחיל ותועק בחבלה וצירה היא האשה נפלונית אשת פלוני היושבת על המשבר שברה על יי אלהינו הוא יראה צרתה ודמעתה ייעתר לעתידתה והעלה לרצון תפילתה הוא ברחמיו יפלטתנה) ויהלצה על הברואה החיים והשלום ישעיה אותה לאיתנה הראשין וישיבה רפואת תהי לשרה ושקוי לעצמתיה ממיה ששמע יענה הפילות האמהות הקדושות והטהורות שהיו בטבעם עקרות והפך ושינם את מערכותם

דף 6 ע"ב

והשני(ח) עליהם במדת הרחמים והיו מאתו נפקדות בורעו עזרת אנשים הוא יזכר ויפקד לטובה לחן ולחסד ולרחמים ולחיים ולשלום להאשה פלונית היושבת על המשבר להניח לה מרוטה (מרוחה) הקשה ומעצבונה ולא תוסיף עוד לדאבה ופתה רחמה ויצא הולד לחיים ולשלום במיש ובשעה טובה בלי שום צער ונוק לא לה ולא לולד ויוסיף ויען לה כח ואון וברואה כי עיניה לך תליות ולך היא צופיה ועיניה לך מיחלות תוציא אותה מצר לרוחה קומי אורי כי בא אורך וכבוד יי אליך ורח ונאמר ויעקב משה אל יי לאמור אל נא רפא נא לה ונאמר וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחויו לי לאמור צא אתה וכל העם אשר ברנליך ואחזק אצא יוצא נים לא תהיה משבילה ועקרה בארצך את מספר ימך אמלא ממיה יאיר בהטלתו עליה בכתוב קומי אורי כי בא אורך וכבוד יי עליך ורח ותגזור אומר וקם לך ועל הרכיב נונה אור ממיה יבטל ממנה כל גזירות קשות ורעות וירפא את תהלואה ואת מכותיה ומכאוביה ויכפר את הטאתיה ויחדש כנשר נעוריה ממיה יפתח רחמה בריאות ואיוז משי' לשרדל הוא יעניה משי' לכל העקרות ויולדות הוא יעניה ויצילה מסתקה של חוה ואכל ברקי

דף 7 ע"א

ורבקי מיהה ישלח לה רפואה שלימה בזכות הצדיקים והצדקניות נשמות הטהורים אשר שם ננשים יוסיף ממנה כל סכנה ותקלא השחא בענלא ונאמר אמן. סדר ערובי הצירות יקח לחם שלם ויברך: בא"י אמיה אקביו על מצורת ערוב דין יהא שרי לנא לאסוקי ולטיולי מבית לחצר ומחצר לבית ומבית לעליה ומעליה לנג ומנג לקרפף ומקרפף לקרפף ומנג לנג ומבית לחצר ומחצר למרתף כל מאן דצריך לשתא לנא ולכל ישראל הדרים בעיר הזאה.

הזכרת נשמות.

זכור אלהים נשמת של רבי שלמה ומרת רחל עם נשמת אייז שרריל עבור שקנו בית הקברות ושטתה עבור קדלות ובטלו נזירות בשכר זה תהינה נפשות צדורות ביה עשיריץ שבניע אמן.

יאינ רבינו שמעון הגדול עינ (וכו) עבור שטת עבור קדלות ובטלו נזירות ויסד שירות ותשבות כזכרת זה תנצביה עשיץ בנעיא.

יאינ רבינו גרשום מאיר הגולה עבור שהאיר עיני הגולה בתורותיו ובתקשותיו (ובתקנותיו) ביז תנצביה עשיץ שנעיא.

יאינ רבינו שלמה ברבי יצחק עבור שהאיר עיני הגולה בפירושו ביז וכו'. דף 8 ע"א.

יאינ רבינו יעקב חם ואחיו רבינו שמואל בעל תוספות עבור שהרבינו תורה בישראל ביז תנצביה וכו'.

יאינ רבינו יצחק ומרת בילה עינ אייז שרריל עבור שבטלו המכס בקובלענין.

רבינו מאיר ברבי ברוך מרוטנבורג עינ אייז ישרביץ תורה וכו'.

" " " שלום

" " " אהרן

דף 8 ע"ב.

יאינ מוריני הרב רבי מאיר וכולין בן החבר רבי אשר⁶⁷ עינ אייז עבור שטת בצרכי המדינה כמה וכמה שנים וישב על כסא המשפט דין דין אמת לאמתו כי היה אביד כמה שנים במדינת שוואבין ומרת צדק והיה אב לחבמים וכל ריב אלמנה יבואו אליו עושה משפט וצדקה לעמי ותמיד היה עוסק בתורת ה' ערבות ושתרית נדר נדר וסודר סדר בשכר זה תנצביה וכו'.

יאינ הנאמן המופלג מוריני הרב רבי הנדן בן מוריני הרב רבי אברהם⁶⁸ אשר היה כמה שנים אביד ורימ ומרת צדק שמה מדינת פולין וחבר איה ספרים והרביץ תורה בישראל גם לאחר שבא במדינת אשכנז העמיד כמה וכמה תלמידים עסק יום וליל בתורת יי נבחר בכתר תורה וכתר מלכות וכתר שם טוב עולה על נבין בשכר זה וכו'.

דף 9 ע"א.

זכור אלקים נשמת ההסיד השלם החבר רבי יעקב בן החבר רבי שמואל עבור שהיה כמה שנים שייץ ונאמן הקהילה נושא ונותן באמונה עסק בתורת יי יומם ולילה רץ היה כצבי ונביר כארי לעשות רצון אביו שבשמים וזכה ומוכה את הרבים וגם נדר בשבילו לצדקה בשכר זה תנצביה וכו'.

⁶⁷ ה"י אביד פוהרדא ונספר י"ס אייר תמ"ג עיי' לעזענשטיין, ביארהרבוך

דער ליט' נעץ חלק ו' דף 166.

⁶⁸ הוא ה"י אביו של ר' יהודא ליב אביד ספערשע בעהמיה שויה הינדן

בית יהודא.

(69) יאז' רבינו מאיר בר יצחק שייך עינ אייז עבד יתחקן שבתות למקום

בין הנצבים.

רבינו פרץ וכו' עבד שהאיר עיני הנולה בהמשיו (בהדושי ז) וכו'.
יזכור אלהים נשמת של כל המתים בקהילות ובישובים עינ איז שרדיו
עבד שטרדח(ו) עבד הקהילות ובטלו נזירות ובטלו שמד ובטלו מכסים והוציאו ספר
תורת מדי נזים.

דף 9 ע"ב.

בשכר זה יהיו נשמות צדקות ביה עשי' שבנע"א.
יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי אויגשבורג וישוביה עינ וכו' עבד שמסרו
נפשם על יהוד השם וכו'.

יאז' הרוני ושרופי פרנקפורט שוויינפורט ווייצבורג המילבורג רטנבורג נירנ-
בורג רעטנשבורג וליץ בורג לאנין הואט שטרענבורג, פרעשבורג מרק בורג, יוד-
בורג ברוין שווייג ווינא קרעמו ברעסלא, אינר פראג, קראקא פרוי עם ישיבה ועם
נשמת איז שרדיל עבד שמסרו נפשם על יהוד השם בענוים בשכר זה יהיו נצבים
עשצוי' שבנע"א.

יזכור אלהים נשמת של רבי משה ורבי יהודה בני רבי יקותיאל האחים
הנעימים והתמימים אשר בחייהם ובמותם
דף 10 ע"א.

לא נסדרו עינ איז עבד שמסרו נפשם על קדושת השם ועמדו בנסיון וסבלו
מיתה משונה ועל ידם עמד ריוח והצלח ליהודים אשר במקומות רבות בשכר זה
יתן להם המקום את שכרם עם שאר צדיקים שבגן עדן אמין.
יאז' של כל הרבנים עם נשמת איז עבד שהרביצו תורה בישראל בהדושים
ובטעמיהם בשכר זה הנצבים עשי' שבנע"א.

יזכור אלהים נשמת של כל המתים בקהילות ובישובים עם נשמת איז שרדיל
עבד שנהרג ונסקלו ונשרפו ונהנקו ונשהטו ונטבעו ועברו (ז) ונתלו ונקברו חיים
וכל אותם שמרנו במיתות משונות על קדושת השם ובשכר זה יסבילו בשכר
זה יהיו נצבים עשי' שבנע"א.

יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי אולמא, נערלינגן, עסלינגן, אבערלינגן,
באסלא, שטראסבורג וישוביה עינ איז וכו'.

דף 10 ע"ב.

יאז' הרוני ושרופי שפיירא, וירמייש, מענין, קובלענס, פריא, קעלין, דירמנס
בערלין, אידנבורג, באנדיבורג, מיינבורג, האלא, מייקשון, נורטהויין, מילדוין, ער-
פורט, מולדא, וישוביה עינ איז וכו' עבד שמסרו נזם.

יאז' הרוני ושרופי מדינת שוואבין פרינקן איסטרייך, שטייעמארק
קערענטיין, אונגוויין, מעהרין, פיהם, שלעזיא, דירנטיין, פילין, זאקשין, מרק, רייעס,
צדפת, ספרד, ענליאנד, האלאנד, פראונד, מייקסין, נליל עליון, נליל תחתון עם

(69) להזכירות אלה עיין משיב בתחלת המאמר.

נשמת איזו שרריל עכור שמסרו נפשם על עניים על יהוד השם בשכר זה יהיו נפשותם צרות בצדור ההיים עם יסאר

דף 11 ע"א

צדיקים וצדקניות שבנן ערן אמן.

יזכור אלהים נשמת הנאמן המופלג מדינו הרב רבי יהודא בן מדינו הרב רבי חנוך⁷⁰ היה כמה שנים אביד ור"מ ומורה צדק במדינת שוואבין חיבר איזה ספרים (ספרים) והרביין תורה בישראל העמיד כמה וכמה תלמידים עסק יום וליל בתורה ה' נכתר בכתר תורה וכתר מלכות וכתר שם טוב עולה על נביו בשכר זה הנצביה עם שאר צדיקי עליין עם איזו וכל הקדושים אשר בארין המה ושכנן ערן אמן.

יזכור אלהים נשמת הנאמן המופלג מדינו הרב רבי חנוך⁷¹ בן מדינו הרב רבי . . . היה כמה שנים אביד ור"מ ומורה צדק במדינת שוואבין וחיבר איזה ספרים והרביין תורה בישראל והעמיד תלמידים עסק יום וליל בתורה יי נכתר בכתר תורה וכתר מלכות וכתר

דף 12 ע"ב

שם טוב עולה על נביו בשכר זה הנצביה עשיצ עליין עם איזו וכל הקדושים אשר בארין המה ושכנן ערן עליין אמן.

יזכור אלהים את נשמת האשה השוכה מרת נענולי אשת החבר ר' מאיר משטעפך עינ איזו שרריל בעבור שנדרה מקום לבנין ביה ביו הנצביה עשיצ וכל וכו'.

דף 12 ע"א (על ניר).

יזכור אלהים לטובה את נשמת האשה מרת נאנעטע אבערמייער באנקיער. נאטין מאוינובורג נעברנע קוועל איזו קארלורווע בעבור שבעלה הקצין ביה איזידאר אבערמ' זכר את קהילתו לגרב חמש מאות זה' לדבר טוב. ובזכות זה יגן בעדם ובעד זרעם, ונשמתה תהי צרורה בצרור החיים אמן ואמן.

III.

כתב יד אדלער נ" 1207

ספר הזכרת נשמות דמדינת שוואבין (9)

דף 1 ע"א :

יזכור אלקים נשמת רבינו מאיר בר ברוך מרוינבורג עינ איזו עכור שהאיר

⁷⁰ הוא בעל המחבר שוית חינוך בית יהודא.

⁷¹ הוא בנו של ר' יהודא אשר הוציא לאור ס' שרת חינוך בית יהודא כמבואר בשער הספר והי' אבדקיק שנייפך.

עיני הנולה בית אבותיו והרביין תורה בישראל בשכר זה הנצחיה עיש צשבנעיא:
 יאינ מורינו הרב ר' יעקב בר יהודה (וכו' כלמעלה)

יאינ מורינו רב ר' ישראל בן מורינו הרב ר' נפתלי . . .
 דף 1 ע"ב: יאינ מורינו הרב ר' גדליא ובנו הרב ר' אליקים . . .

יאינ יהודא חסיד עינ איז עבוד שהאיר עיני הנולה בחוקינו וכו' !
 יאינ ר' מאיר בר ברוך . . . שהרביין תורה בישראל . . .

דף 2 ע"א: יאינ רבינו פריץ . . .
 יאינ רבי יעקב בן מרדכי משה הלוי . . .

יאינ מהר"ד משה בר אליעזר . . .
 דף 2 ע"ב: יאינ של כל הרבנים עינ איז עבוד שהרבינו תורה בישראל בשכר
 זה וכו'.

יזכור אלפים נשמת של כל הקהלות וכל הישובים עינ איז שרדיו עביר
 שטרהו עביר הקהלות והישובות ובטלו גזירות ושמד ובטלו מכסים והוציאו ספר
 תורת ושאר ספרים ואונסים מיד נים ביו הנצחיה עשיצ בניעא.

יזכור אלהים נשמת הרוני ושרופי קהלות

אויגשבורג = יוישביה אויבן יוישביה

אנדרך " " אולם "

דף 3 ע"א: איגר " " אויזן "

עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל לאה עביר שמסרו נפשם על
 קידוש השם בשכר זה תהא נשמתם צדורה בצדוד החיים עם שאר צדיקים שבגן
 עדן אמן.

יזכור אינ הרוני ושרופי קהלות :

באמבערג . . . ויזשביה באזיל "

פולדא " ברוסיל "

ברזין " עיג וכף "

יאינ : היידלבערג " ווינצים "

האל " ווירצבורג "

דף 3 ע"ב:

ווירן " וירמייש "

וואלפרון " ווינא "

יאינ :

וישטא " ולצבורג "

זאנשא " טריד "

טערמנד " ליבלין "

דף 4 ע"א:

מילהויין " מרקבורג "

מינשטער " מעקילבורג " עיג וכו' "

יאינ וכו' :

מיישן " דוינגן "

זקשין	"	מרק	"	ע"נ וכו'
דף 4 ע"ב :	יא"נ הרוני ושרופי מדינות :			
קערנסין	ויושביה	אישש"ר	"	
שטירמרק	"	צרפת	"	ע"נ וכו'
יא"נ וכו'				
סיהם	"	מעררין	"	
סולין	"	ליסלאנד	"	ע"נ וכו'
דף 5 ע"א :	יא"נ :			
סראנקין	"	ריונים	"	
נידרלנד	"	סראונד	"	ע"נ וכו'
יא"נ				
צבאם	"	קעלין	"	
קובלענין	"	קרעמו	"	ע"נ וכו'
דף 5 ע"ב יא"נ :				
רוסינבורג	ויושביה	שפיאר	"	
שטריסבורג	"	רשלינגה	"	ע"נ וכו'
יא"נ נירטהוין	"	נידנבורג	"	
נערלינגה	"	ניימען	"	ע"נ אי"ו וכו'
ניישטאט	"			
דף 6 ע"א :	יא"נ :			
ססרד	ויושביה	שפיאר	"	ע"נ וכו'
שוואיבן	"	עליו:		
דף 6 ע"ב יא"נ :		הולנד	"	
ענגילאנד ויושביה		אויגנרן	"	
זיאלאנד	"			
וראנקרייך	"			עם נשמת אי"ו וכו'

זכור אלהים נשמת של כל הקהילות וכל הישובים עם נשמת אי"ו שידרו
עבור שנהרגו ונשרפו: ונסקלו ונחנקו ונשחטו ונטבעו ונתלו ונקברו חיים על יחד
השם בשכר זה תנצ"ה עשי' שבני' עמך :

דף 7 ע"א : מי שברך לקהל ואמר אשרי אב הרחמים (כל הגוסס).

דף 7 ע"ב : (בהצי העמיד) מי שברך חולה בשבת :

מי שברך אבותינו הוא ירפא את החולה פנים בעבור ששבים נדר בעבורו
שעוה למאור או מעות לצדקה בשכר זה המקום ירחם עליו בתוך שארי חולי
ישראל ושבת הוא מלועוק ורפואה קרובה לבוא ורחמי' מרובין ושבתו

דף 8 ע"א : בשלום וחיים ואורך ימים ושנים טובים עם כל ישראל אחיו
ונאמר אמן.

דף 8 ע"ב : מי שברך לנכבה (כנוסח שלמעלה)

- שמות הרבנים ותלמידי חכמים ובני משפחתם בכ"י ס' 950.
- 229 ס' (א) מו"ה אברהם ב"ר יצחק פרענקער
 307 " רבקה רחל בת מו"ה יעקב אברהם יצחק פרענקער
 429 " מו"ה יעקב שלום אב"ד אופנבאך ב"כ הורין זל
 295 " אשת הרבנית מרת חיה
 מו"ה אהרן ב' הח' ר' אברהם יוסף מירנר נעטינגן (צדיק איש חס
 366 " מנפלא בחסידות)
 415 " הח' ר' אהרן אברהם בן מו"ה ברוך בענדיט וויל אב"ד דק"ק פרעסלוי'
 436 " התורני כ' אהרן אייזיק כמיה צבי הויז בוטנהיים
 527 " הח' המופלג כיה אהרן חיים בן הדין מו"ה יעקב מערצבאך וצ"ל מסורד
 153 " כ' משה בהרב הגדול מו"ה אלי' אוטינגן סג"ל אב"ד דק"ק טריר
 578 " הרב המאזני מו"ה אנשיל מיין אב"ד אופנבך
 537 " אשתו מרת רייזע בת כ' איצק אשכנזי
 331 " (ב) הצדיק והחסיד הח' מו"ה נוספל בער דיין דק"ק ס"ס
 357 " אתורני כיה גרשון בן הח' ר' גרשון מקרינשטאט
 294 " (ג) הצדיק והחסיד מו"ה ר' דוד הכהן
 303 " (ד) הרבנית מרת מערל בת מו"ה הערש ייטלס אשת הרב המוסמך
 433 " מו"ה אייזיק מ"ס (מ"ץ?)
 513 " התורני מו"ה הורין בכיה יעקב האמיל מסורדא
 (ו) מו"ה וואלף במו"ה משה ווירמש
 437 " רייזי בת הדין מו"ה וואלף סופר מוורמיישא אשת כיה יעקב סופר
 מאופנבאך
 (ז) הרבנית מרת ליפעט בת מו"ה משה ווירמש אלמנת הנאכ"ד
 505 " מו"ה זלמן פונא שה"י אב"ד דק"ק פרידבורג
 532 " מ' חנה לביאה בת הנאכ"ד מו"ה זלמן פונא אשת מו"ה יוסף ווילמרשדארף
 571 " התורני כיה זלמן בכיה ליב האלברשטאם מאופנבאך
 (י) הצדיק והישר מו"ה יתודה בן הח' ר' נתן חיים הנקרא
 556 " ר' ליב מענין
 332 " מו"ה יוסף בן הח' ר' שלמה צבי פיורדא שה"י אנדקיק ווירמדיים
 462 " הרבני מו"ה יוסף בן הר"ר אשר אנשיל ווילמרשדארף
 133 " הרב הגאון ר' יחזקאל בכהר"ר יצחק אייזיק פריכט
 274 " אשתו מרת עדיל
 הרבני מו"ה מוהר"ר יעקב בן הקדוש משה יעקב הנקרא יעקב בריסקער
 107 " בעהמ"ה שפתי חכמים עה"ת) ס' 134 ונס
 הרבנית ריכלה בת הרב הגאון מו"ה יעקב ואמשט אשת הרבני
 140 " מו"ה יחזקאל
 337 " התורני מו"ה יעקב משה ווירמש בן הר"ר וואלף שמעון אופנסיים
 483 " מו"ה יעקב מאיר ב' וואלף קאבלעין
 540 " מו"ה יעקב ניימבורג בעהמ"ה ס' מנחת יעקב

- הרבנית מ' מערל בת מ'ה הורש י'סלס אשת הרב המוסמך מ'ה אייזק
 303 " (יצחק) מ'ס (מ'ין ?)
 523 " התורני מ'ה יצחק אשפרויץ
 378 " מרת עדיל בת הרב החסיד כמ'ה יצחק אייזק אשת כ'ה יצחק אשפרויץ
 551 " התורני מ'ה איצק ליב כמ'ה זנוול אינסהיים שה' אביד דק'ק העטרהיים
 403 " התורני המופלג מ'ר ישראל בן הת' ר' משה בלומבורג
 406 " אשתו יאכפ בת כ'ה יוסף מענין
 243 " (ל) הת' מ'ה ליב ב'כ ה'ים טנצנהוין
 376 " מ' צערלי אשת מ'ה ליב מ'יא
 377 " מ' פאנלבי אשת מ'ה ליב השמס (העשנהיים ?)
 376 " (מ) הצדיק איש חס' כ' מאיר בערנל
 372 " ברענדלי אשת כ' מאיר בערנל
 347 " התורני מ'ה מאיר אופנהיים
 496 " התורני כ'ה מנחם מענדלי ב'ה משה שווארץ ש'לד מוורמש
 453 " הזקן התורני מ'ה משה אשר המכונה אנשיל פלערשהיים מפפדיס
 461 " התורני כ'ה משה ב'כ יוסף עפשטיין סניל
 183 " התורני כהר'ר משה ליב ב'הרב מ'ה העשיל כ'ין
 232 " מ'ה משה ב'ר אברהם נ'ין (דרש לעולם בהלכות ואגדות)
 373 " (נ) הצדיק מ'ה נטע ווייסברג
 314 " התורני הרבני מ'ה נטע (ר' אפרים) הענינא
 464 " הת' ר' נתן זאב כמ'ה נפתלי הורש פיורדא (למר עם תלמידים)
 467 " התור' נתנאל ב'ר נב'יאל במבורג תלמיד הת' ר' זלמן חסיד
 538 " (צ) הרבני הזקן שקנה הבמה מ'ה צני הורש ב'כ איצק ליב שפיץ
 564 " הזקן מ'ה צדיק כמ'ה נטע ווייסברג
 434 " (כ) התור' ר' קאצל כמ'ה זנוול א
 480 " הריד קלונימס כמ'ה קלמן פונא
 356 " התור' מ'ה קלונימס קלמן כמ'ה יהודה לאנצבורג
 420 " התורני ר' ראובן כ'ה אברהם מחבר מ' מעשה ראובן כ'י
 (ש) מרת שרה מלכה בת הנאן מ'ה שלום אשת הנאן כמ'ה
 154 " העשיל כ'ין מקראקא
 244 " מטיש החוק מ'ה שמעיה ב'ה אליעזר שווייטץ
 308 " הצדיק והחסיד מוריג הרב ר' שמאל א' הנקרא ר' זנוול א

תיקונים והערות נוספות.

דף 1	שורה 10	במקום: היא חסד	ציל הוא חסד
" "	12	ההברא	ההברא
" "	15	כלתי ידועים	ידועות
" "	29	(בהערה 1) שיא נראכער	י"א נראכער
" 2	10	במקום: מרמאָרביכער	מעמאָרביכער
" "	24	עד שאפילו	וביותר שאפילו
" "	26	אין כן הוא	לא כן הוא
" "	37	מנדולחם	מנדולחן
" "	41	(הערה) מסימנים	מסומנים
" 3	1	זורמיישא	בוורמיישא
" "	4	צבי ישפאן	צבי ששין
" "	9	בדרך	בדרך
" "	11	אשר לא נחשב	אשר נחשב
" "	22	ובאחריה	ואחריה
" "	27	רנע	רנע
" "	32	הוצננו	הוצבנו
" 4	10	ההערות 9 ו 10 נתחלפו	ההערות מקומה קודם הראשונה
" "	26	במקום: האלפים קיט	ציל ה' אלפים קיט
" 5	13	(במורבי)	במורביא
" "	32	והלאבאל	בהלאבאל
" 6	10	איוו	איוו
" "	10	מאזהרים	מאזהרות
" "	36	דפ'ס	רפ'ס
" 7	15	והמפ'נסים	והפרנסים
" "	16	הובא	הובאו
" "	24	יקום פרקן שמיא	יקום פורקן מן שמיא
" 10	35	טרניטא	טרניטא (ריל טרניטא)
" 11	19	טרטהיוון	טרטהיוון
" 15	שורה אחתונה בהערה 21	במקום: כן נתיב ציל כן נתוב.	
" 17	36	במקום: ומענטס (!)	וממונטס
" 18	3	ונקברת	ונקברת יום
" "	11	לנביא	לנברא
" "	15	(מ"ח) ?	מית
" "	25	שברניע	שברניץ

תיקונים והערות נוספות

דף	19	שורה	6	במקום	ביח ניסן	ציל: כיח ניסן
"	"	"	26	"	רבקה	"
"	20	"	1	"	הנה	"
"	"	"	7	"	בנסיון	"
"	"	"	26	"	יסורים	"
"	21	"	5	"	פרנקפורט	"
"	"	"	21	"	משולבאך	"
"	23	"	22	"	B, 20 דף	20 (עיב) ציל: דף 20 (עיב)
"	24	לפני	21	"	צריך להוסיף: דף 22 ע"א	"
"	33	"	33	"	וורנצהיים ציל: וונצהיים	"
"	25	"	1	"	דף 21 ע"ב	דף 22 ע"ב
"	26	"	5	"	עלזים	עלזים
"	"	בסוף סימן	148	"	צריך להוסיף: נפטר ונקברה ביטבת תיז עין ד'	"
"	24	אחרי סימן	151	"	צריך להוסיף: 151a: יא"נ האלף כי זלמן ביכ אשר משפדענגלינגען עין וכו' בעבור שה' נושא ונותן באמונה וכו'	"
"	27	אחרי סימן	154	"	צריך להוסיף: דף 25 ע"ב	"
"	28	שורה	20	במקום	ונפטר ובניו ציל: ונפטר בשם טוב ובניו	"
"	29	"	18	"	ונפטר ביום	ונפטר ביום כיב שבט תס"ז
"	30	"	32	"	וויספא	"
"	32	"	26	"	וכל ימי	וכל ימי
"	33	"	13	"	זלמן וזלחש	זלמן וזעלש
"	36	"	20	"	וראח	וראח
"	38	"	8	"	בניו	בניו
"	39	"	3	"	קאהל	קאסל
"	40	"	10	"	מעונה	מעונה
"	45	"	21	"	מאבינד	מאבינד
"	46	"	2	"	(194) (300)	(300)
"	47	"	12	"	זייל	זיל
"	47	"	15	"	הקורש	הקודש
"	47	"	32	"	אשע	אשרת
"	50	"	19	"	(תקניח)	(תקניה ז')
"	50	"	22	"	וואלף	וואלף
"	50	"	29	"	נתן	יגם נתן
"	51	הסימן	356	"	נדפס כסלים. גם בסימן 357 עיי טעית המדפיס.	"
"	51	שורה	15	במקום	מקדינשטאט	מקדינשטאט
"	51	"	22	"	הרהק	הרהק

תיקונים והערות נוספות

מהרם	"	מהרם	"	36	"	51	"
אומנותי	"	אומנותי	"	21	"	52	"
הקדושה	"	הקדושה	"	19	"	53	"
מכפיה	"	מלפיה	"	26	"	54	"
נהת רוח	"	רוח	"	19	"	54	"
שאיכלה	"	שירלה	"	18	"	56	"
ווימפה	"	וויספה	"	20	"	56	"
כיראו	"	כיראו	"	1	"	67	"
לאחר התפלה	"	למחר התפלה	"	17	"	60	"
יב אדר	"	יום אדר	"	1	"	61	"
שמנו חכמים	"	ישמש חכמים	"	5	"	61	"
בניה	"	בניה	"	12	"	61	"
נשמתיה	"	נשמותיה	"	13	"	61	"
דתי' כ"ה שלמה	"	הא' כ"ה שלמה	"	15	"	61	"
מאטינגן	"	מלטינגן	"	24	"	62	"
נאמען דער יודען	"	הערה ⁵⁹ נ א ען	"	31	"	62	"
פראנקפורט	"	במקום פראנקפורט	"	16	"	63	שורה
וכל ימיו	"	וכל ימיו	"	3	"	65	"
האשה	"	אאשה	"	21	"	70	"
נשבר	"	נשבר	"	24	"	71	"
ווייסענבורג	"	ווייסענפורג	"	26	"	79	"
הערה 66: המדפוס הבפיל הענין, יצריך להשמיט שלש שורות הראשונות.							
תחלת ההערה היא מלה לקורות (נדפס בטעות: בקורות) קיק ובי'							
מתן	"	במקום מתן	"	25	"	83	שורה
בארין	"	בארם	"	33	"	83	"
35	"	אין צריך הפסק בין שורה זו לשורה	"	34	"	83	"
בית אומר	"	ב"מ אומר	"	6	"	84	שורה
וענה	"	יענה	"	13	"	84	"
והשנ"ח	"	והשנ"ח	"	18	"	84	"
ויתן	"	ויען	"	19	"	84	"
ומכל ערקי	"	ואכל ברקי	"	28	"	84	"
נעבארנע	"	נעברנע	"	19	"	87	"
יהודא	"	יהודה	"	2	"	88	"
באויל ווישביה	"	באויל	"	23	"	88	"

IV

Leitern der Bibliothek des Jewish Theological Seminary, und insbesondere Herrn Prof. Alexander Marx, für Überlassung der Handschrift MS. Adler 950 bis nach Beendigung des Druckes, danken.

Die Schwierigkeit der Sendung von hebr. Manuskripten nach dem Orte des Druckes hat es unmöglich gemacht, dass mir Korrekturbogen gesandt wurden, und haben sich demzufolge zahlreiche Druckfehler in den Text eingeschlichen. Sie sind am Ende des Bandes im Verzeichnisse angegeben.

London.

C. Duschinsky.

wohnen, machen wohlthätige Stiftungen für die Offenbacher Gemeinde. Beziehungen zum Privatleben der Einzelnen sind bei diesen öffentlichen Seelengedächtnissen, wo zumeist ihre Verdienste um die Gemeinde oder das allgemeine Judentum hervorgehoben werden, natürlich nur selten am Platze. Wir bekommen jedoch manchmal auch Einblicke in das Familienleben. So wird z. B. an mehreren Stellen einer Frau nachgerühmt, dass sie selbst ihren Stiefkindern gegenüber aufopferungsvoll war, dass sie die Geschäfte erledigte, um ihrem Manne zu ermöglichen Thora zu lernen, der Mutter wird besonders nachgerühmt, dass sie es war, die ihre Kinder zu frommen Juden erziehen half. Von jung verstorbenen Söhnen wird erzählt, dass durch ihren Tod die Eltern ihre Stütze verloren, da sie zu Lebzeiten ihnen ihren ganzen Erwerb gegeben. Dass Krankheit und Schmerzen vor dem Tode in liebevoller Ergebung in den Willen Gottes ohne Murren angenommen werden, wird zur ständigen Formel, ja, wir begegnen sogar einem Falle, wo eine Frau, trotz jahrelanger Krankheit täglich früh und abends den Gottesdienst in der Synagoge besuchte. Dass Frauen täglich zweimal das Gotteshaus aufsuchen, ist ein spezifisch deutscher Brauch, der in den östlichen und natürlich in den mehr westlichen Ländern nicht allgemein ist. So können wir von diesen scheinbar trockenen Formeln und Namenslisten doch interessante Daten und einen Einblick in das Leben der Juden schöpfen. Jene Arbeit muss ich aber anderen überlassen und muss mich begnügen diese Quellenschrift den Forschern jüdischer Geschichte zugänglich gemacht zu haben. Mangel an Zeit und die Fülle anderer Arbeiten und Agenden haben mich sogar daran gehindert, die in der hebräischen Einleitung versprochenen Listen der Vorsänger und Vorsteher, und ein allgemeines Register, das halb fertig ist, vor Veröffentlichung dieses Buches fertigzustellen. Ich habe nur ein Verzeichnis der Rabbiner und Gelehrten für MS. 950 bieten können

Ich muss an dieser Stelle noch Herrn Prof. Dr. Ludwig Blau in Budapest für die Veröffentlichung dieser Arbeit, die zuerst in seiner hebräischen Quartalschrift „Hazofeh l'Chochmas Israel“ (Bde VII und VIII) erschienen, meinen Dank sagen, ebenso den jetzigen Besitzern der Handschriften, den

Die Gemeinde in Offenbach am Main war von jeher ein Ausläufer derjenigen des nahen Frankfurt am Main, die seit Jahrhunderten bis zum heutigen Tage eine führende Rolle, nicht nur im deutschen Judentume, sondern auch ausserhalb spielte. Die Geschichte der beiden Gemeinden ist daher enge verknüpft und die Geschichte der Offenbacher Gemeinde wird einen wertvollen Beitrag zu derjenigen Frankfurts bilden, über die wir schon viele wertvolle Beiträge, besonders von der Feder Prof. J. Kraukauer's u. Prof. A. Freimann's besitzen. Einen kurzen Überblick über die Entstehung und Entwicklung der Gemeinde haben wir in einer Arbeit Dr. Guggenheim's (Aus der Vergangenheit der Isr. Gemeinde zu Offenbach am Main 1915) und mein Freund, Herr Rabbiner Dr. Dienemann in Offenbach beschäftigt sich, wie er mir schreibt, mit dem Gedanken eine Geschichte seiner Gemeinde zu schreiben. Wenn diese Veröffentlichung ihm, wie ich annehmen darf, dazu irgendwelche Dienste leistet, werde ich für meine Mühe entschädigt sein.

Auch für das allgemeine jüdische Leben jener Zeit wird, glaube ich, diese Veröffentlichung von Interesse sein. Wir gewinnen einen Einblick in das innere Leben der Gemeinden, oft sogar in das Privatleben der Einzelnen. So z. B. hören wir von Jakob Brisker, Sohn des Märtyrers Moses Jakob (No. 107, Seite 18), dass er mehrere Jahre lang für seine Tätigkeit in jüdischen Interessen im Gefängnisse schmachten musste. Wir hören, dass es in Offenbach einen oder mehrere Vereine gab, die das tägliche Studium des Talmud zur Aufgabe hatten. Mehrere, sogar Frauen, werden genannt, die zu diesem Zwecke ihr Haus, Licht und Heizung zur Verfügung stellten. Zahlreich sind die Namen derjenigen Gelehrten, die den hebräischen Unterricht der Jugend ohne Entgelt sich zur Liebespflicht machten. Offenbach muss zu jenen Zeiten ein beschauliches, gemüthliches Leben den Juden geboten haben, denn wir finden sogar, dass sich wohlhabende Juden aus Frankfurt, wie der bekannte Bankier Isaac Speyer dorthin zurückgezogen. Die Rabbiner scheinen es dort auch gut gehabt zu haben, sie bleiben dort und fungieren lange Jahre hindurch, in einem Falle über 30 Jahre. Viele Frankfurter, die nicht in Offenbach

Die hier veröffentlichten Gedenkbücher sind mehreren Manuskripten entnommen, die bis zum vorigen Jahre im Besitze des bekannten Bibliophilen Herrn Elkan N. Adler in London waren und sich jetzt in der Bibliothek des Jewish Theological Seminary in New-York befinden. Die Veröffentlichung wurde durch die Freundlichkeit des Besitzers, Herrn Adler ermöglicht, der mir die Manuskripte zur freien Benützung in meinem Arbeitszimmer freundlichst überliess und wofür ich ihm auch an dieser Stelle meinen Dank abstatte. Die Arbeit ist an ängstlichen Kriegsabenden entstanden, als Berichte über Verfolgung unserer Brüder, Nachrichten über neu geschaffene jüdische Märtyrer, Gedanken an in den verschiedenen Kriegsschauplätzen kämpfende Verwandte und Freunde mein Herz und meinen Geist erfüllten. Sie ist deshalb dem Andenken der jüdischen Märtyrer der Jahre 1916—1922 gewidmet.

Die Gedenkbücher enthalten das Seelengedächtniss der Verstorbenen, das bei der Seelenfeier an den Feiertagen und an den Sabbaten vor dem Pfingstfeste und dem Fasttage des 9. Ab in den Synagogen der betreffenden Gemeinden verlesen wurde. Den Hauptteil der Manuskripte bildet das Gedenkbuch, sogenannte Memorbuch (Memoirbuch) von Offenbach am Main, das früher im Besitze der Gemeinden Speyer und Hanau gewesen und es finden sich darin auch Eintragungen von diesen Gemeinden. Die zwei Manuskripte 1206 und 1207 sind jüngeren Datums und beziehen sich auf die Provinz Schwaben und die Gemeinde Steppach bei Augsburg, doch enthalten letztere zumeist nur die bekannten Märtyrerlisten vom 13. und 14. Jahrhundert und nur wenige Eintragungen von jüngster Zeit. Die erste Eintragung im Memorbuch Offenbach, MS. Adler 950, datiert vom Jahre 1641, die letzte vom Jahre 1831 (No. 577).

DS

135

GA

O 35

DS

G. II, 1324 ✓

11948

LEO BAECK
INSTITUTE
NEW YORK

(GEDENKBÜCHER
(MEMORBÜCHER)

VON

OFFENBACH A. MAIN /
U. ANDEREN DEUTSCHEN GEMEINDEN.

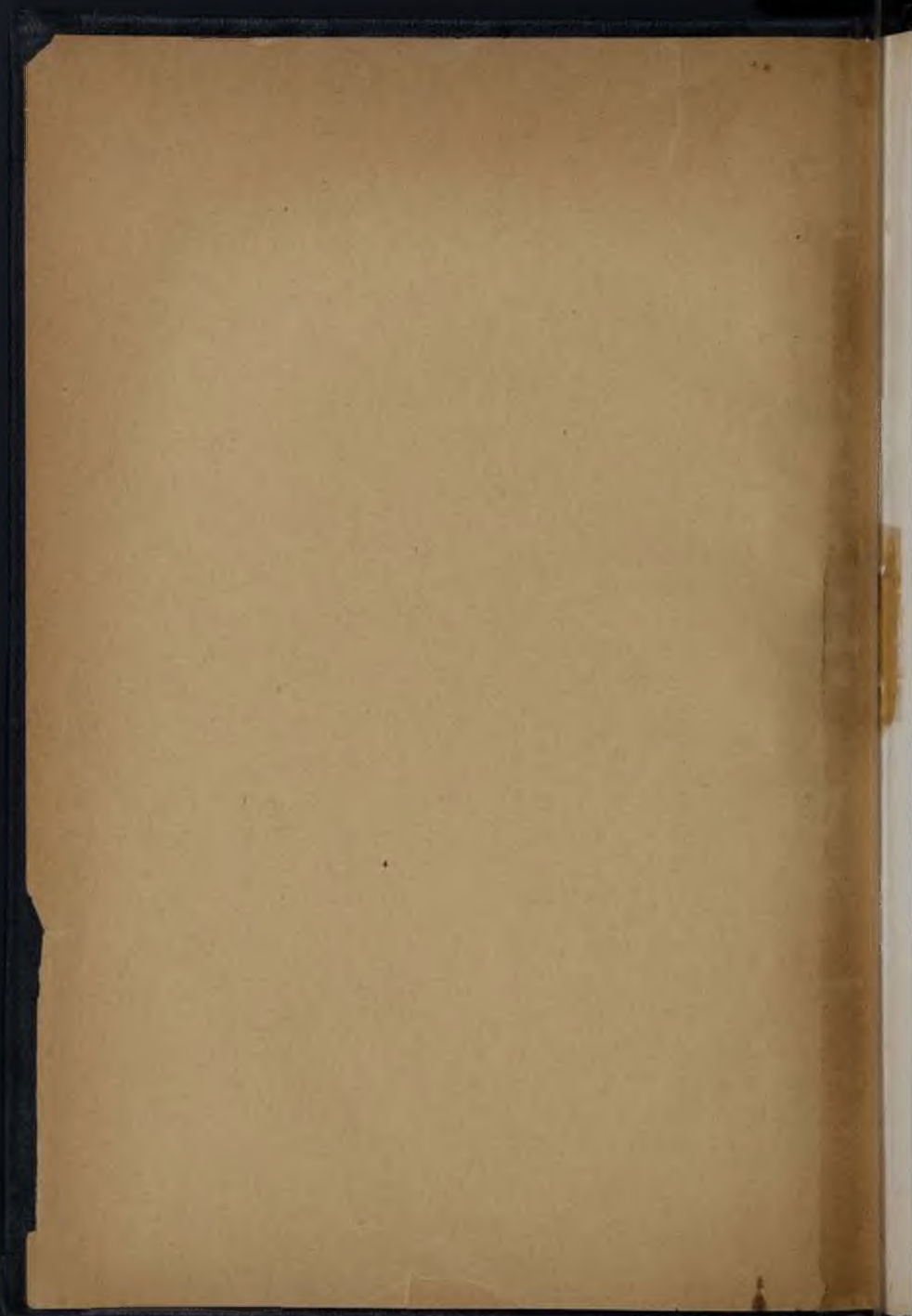
NACH HANDSCHRIFTEN EDIERT, MIT VORWORT
UND NOTEN VERSEHEN

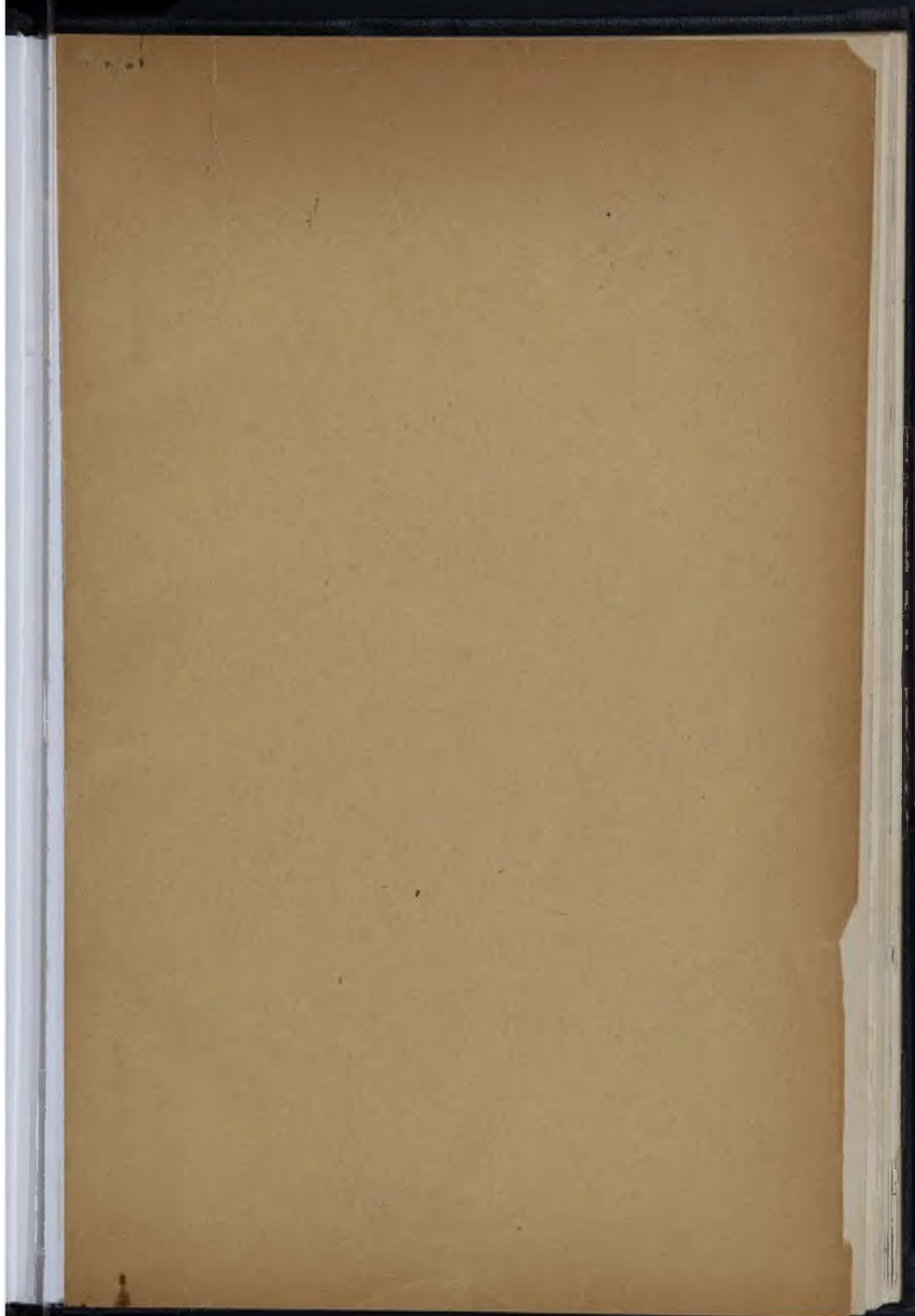
VON

[Handwritten: Duschinsky]
DR. C. DUSCHINSKY
11

FRANKFURT a. MAIN
J. KAUFFMANN-VERLAG
1924.

48- 51-

Leo Baeck Institute

Leo Baeck Institute

4 4000 00007872 3

GEDENKBÜCHER

(MEMORBÜCHER)

VON

OFFENBACH A. MAIN

U. ANDEREN DEUTSCHEN GEMEINDEN.

NACH HANDSCHRIFTEN EDIERT, MIT VORWORT
UND NOTEN VERSEHEN

VON

DR. C. DUSCHINSKY

FRANKFURT a. MAIN
J. KAUFFMANN-VERLAG

194. 1924

DS
135
G4
O 35
D8